ŞERMİN YAŞAR

DELİ TARLA

–

Türk Edebiyatı
Öykü

–

İLK BASKI
50.000
ADET

1982 Berlin doğumlu olan Şermin Yaşar, Türk Dili ve Edebiyatı mezunudur. Yüksek lisansını yine edebiyat alanında yapan yazar, reklam ve medya sektöründe metin yazarlığı, reklam yazarlığı, kreatif direktörlük yapmıştır. Çocuk edebiyatına *Çok Hayal Kuran Çocuk, Oyun Takvimi, Dedemin Bakkalı, Dedemin Bakkalı Çırak, Tilki Masalları, Cingo, Kuş Masalları, Abartma Tozu, Bizimki, Oh Ne Âlâ Memleket* eserlerini kazandırmıştır. *Tarihi Hoşça Kal Lokantası, Göçüp Gidenler Koleksiyoncusu* ve *Gelirken Ekmek Al* isimli öykü kitaplarının yazarı olan Şermin Yaşar üç çocuk annesidir.

Deli Tarla

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Tarihi Hoşça Kal Lokantası
Göçüp Gidenler Koleksiyoncusu
Gelirken Ekmek Al

DELİ TARLA

Yazan: Şermin Yaşar
Editör: Aslı Güneş

Yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.
Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya
tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.
1. baskı / Kasım 2020 / ISBN 978-605-09-7849-0
Sertifika no: 11940

Kapak tasarımı: Eray Ergün
Baskı: Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1
Baha İş Merkezi. A Blok Kat: 2
34310 Haramidere-İstanbul
Tel. (212) 412 17 00
Sertifika no: 44452

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.
19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL
Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16
www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Deli Tarla

Şermin Yaşar

Doğan Kitap

İçindekiler

Deli Tarla 11
Adieu Hala 32
Bir Garip Külkedisi Masalı 52
Cebimdeki Osman 62
Ama Böyle Olmadı 81
Çitile 89
Senden Çocuğum Olsun İstiyorum 97
Çıksın Halim... 102
Marş Marş 113
Geçinip Gidiyoruz İşte 125
Kâmil'in Denizkızı 134
Büyük İkramiye 142
Seni Seviyorum Aşkım, Nice Senelere 148
İki Elma 157
Dünya Ahiret Abimsin 172
Muazzez ve Yelkovan Çetesi 186

Deli Tarla

"Yalnız tapuda bir tarla daha görünüyor" dedi annemin vefatından altı ay sonra miras işlemlerini halletmek için gittiğimiz avukat.

Odada buz gibi bir hava esti, hepimiz birbirimize baktık gergin gergin. Köydeki evi abim alacak, hepimize evin değeri üzerinden para verecekti. Evi satmayacaktık; ne de olsa baba evidir, dursun, gider geliriz, demiştik. Kavaklı tarla abime, mezarlık tarafındaki tarla ablama, dere boyundaki tarla bana, harmanlıktaki tarla da en küçüğümüz Ayşegül'e verilecekti. Avukat söyleyene kadar deli tarlayı düşünmemiş, belki de düşünmek istememiştik.

Eniştemin ısrarıyla gittiğimiz avukatın dar ve basık odasında her birimiz önüne bakıp eliyle, düğmesiyle, tespihiyle, çantanın sapıyla falan oynarken, ben "Peşinen söyleyeyim, ben almam, abimin olsun, en büyüğümüz o" dedim.

Yengem atladı "Senin bize garezin ne Kerim? Bana hıncını abinden çıkarma. Ben ne yaptım sana? İyiliğini düşünmek de suç oldu. Abisinin olsunmuş. İyi maşallah" dedi.

"Yok yenge, abim büyüğümüz diye öyle dedim, ne alakası var" diye cevap veriyordum ki küçükken Ayşegül'e baktığı

için sokağa çıkamadığından, içten içe ona karşı bir kini olan ablam ona dönüp;

"En küçüğümüz Ayşegül. Hepimizin evi barkı var, o daha evlenmedi bile. Ne anası var ne babası. En müşkül durumda olan o, en çok onun ihtiyacı var" deyip tarlayı Ayşegül'e attı.

Ayşegül'ün yanakları kızardı yine. Çocukluğundan beri öyledir, sinirlenince, kızınca, kıskanınca kızarıverir.

"Abla ben gelmişim kırk yaşına. Anne baba mı lazım bana? Sen varsın bana anne yerine. Sen varken bana tarla falan düşmez" deyip deli tarlayı ablama paketledi.

Her fırsatta eniştemin durumunun iyi oluşunu belirtmeyi ihmal etmeyen ablam:

"Valla yavrum eniştenin durumu iyi çok şükür. Bizim bir şeye ihtiyacımız yok. Çocukları da evlendirdik, evlerini aldık. Ben pay bile almayacağım mirastan, işte anamdan babamdan bir hatıra olsun diye aldım. Mezarlığa gittikçe tarlayı görürüm, tarlaya gittikçe mezarlığa giderim diye. Yoksa ben ne yapayım tarlayı? Kerim'e verelim, en münasibi o, bak. Üç ay tatilin var Kerim, gelir eker biçersin. Bir şey yok zaten tarlada, öyle geldi geçti bir fasıl" dedi.

"Allah Allah, bir şey yoksa sen al o zaman abla" deyip ablama geri takdim ettim tarlayı.

Ablam abime senin olsun dedi, abim Ayşegül'e attı, Ayşegül ablama, ablam bana, ben ortaya, derken çözemedik meseleyi. Hani böyle gayrimeşru kardeşimiz falan çıksa, "Benim de babam, bana da mirastan pay verin" diye gelse boynuna

sarılacağız. "Al kardeşim senin de babandır elbette, deli tarla senin olsun" deyip tarlayı ona yamayacağız. Öyle bir çaresizliğe düşmüştük.

Avukat bir sonraki müvekkili geldiği için müsaade istedi, ama bakışlarından "Def olun gidin, adamakıllı kararınızı verin de gelin" dediği çok belliydi. Hepimiz suratlarımız beş karış, arabalarımıza binip ayrıldık. Bu miras işleri zordur, kardeşler arasında illa anlaşmazlık çıkar, millet birbirini bıçaklamaya kadar vardırır işi, derlerdi de inanmazdım. Gerçi bizimki başkaydı. Millet en büyük hisse bende olsun diye uğraşır, biz kim daha az alacak diye didişiyorduk.

Ayrıldıktan yarım saat sonra ablam aradı.

"Yengeme de sinir oldum. O niye gelmiş? Sanki kandırıcaz abimi. Kandırıp da az vericez, bak bak. Evi de onlara bıraktık, bir şey demedik. Yoksa enişten de alırdı evi. Para mesele değil. Ev olunca nasıl atladı üstüne ama? Deli tarlayı siz alın deyince de nasıl kaçıyor? Başka mal mülk olsa atmaca gibi atlar yengem üstüne. Daha annemin cenazesinde, daha mezara koymamışız annemi, Kerim, 'Kavaklı tarlayı ne çok severdi annem, nasıl bir haftada düştü de yatağa kalkamadı, ne severdi o tarlayı falan' diye ağlıyor bu. Laf! Duyan da anneme çok hayrı dokundu sanacak. Aklı sıra tarlayı bana verin demeye getiriyor. Ben salağım ya anlamıyorum. Sanki anamın babamın evladıymış gibi çıkıp avukata da gelmiş, bak. Kendi babası öldü, ne düştü bunlara hiç dedi mi bize? Demedi. Bir sinir oldum ama, çıktığımızdan beri zonkluyor başım. Haksız mıyım ama Kerim?" diye takır takır anlattı.

"Haklısın abla" dedim. Sıkıysa haklısın deme. Dedirtene kadar konuşur. Telefonu açmazsam enişteme aratır.

Ablama yeterince hak verdim, o da kendini yeterince haklı hissedince kapattı. Onun arkasından Ayşegül aradı.

"Ablama sinir oldum abi. Ne istiyor bu benden yaaa? Bütün çocukluğumu, gençliğimi yedi dırdırıyla. İyi ki bakmış bana küçükken. Ben ne yapayım ya, ben mi bak dedim? Annem bak buna demiş, bakmış. Bakmasaydın. Bana diyor deli tarla senin olsun, sen küçüksün. İyi bir şey olsa vermez ha. Sana da sen öğretmensin, ekip biçersin diyor. Ziraat mühendisisin sanki. Biz sustukça tepemize çıkıyorlar, yengemden aşağı kalır yeri yok ablamın da..." diye anlatırken,

"Ayşegül dersim var canım, sonra konuşuruz" deyip telefonu kapattım. Dersim falan yoktu halbuki, o gün izin almıştım. Kızların dırdırı sinirimi bozdu, abimi aradım. Abim çok konuşmaz, dünyanın en sessiz adamıdır ama yıllar geçtikçe yengemin karakteri bunun da üstüne sindi. Onun gibi biri oldu çıktı. Konuşmadan gerginlik yaratmayı beceriyor artık, sessizliğiyle delirtiyor insanı.

"Abi sahi ne yapacağız bu tarla işini?" dedim telefonu açınca.

"Yengen haklı. Biz almayız. Benim zaten tansiyonum var, çok gidip gelemem köye. Sen al, en münasibi o" dedi, kapattı telefonu.

En münasibi o, tabii ya! Her şeyi Kerim'e kakalamak en münasibi! Ulan bütün ömrüm böyle geçti benim. Bana yengemin kız kardeşini münasip gördünüz. Ben ister miyim acaba diye düşünmeden beni o dişlek baldızla nişanladınız. Altı ay sonra nişanı attık diye yirmi senedir küs o yengem bana. Abimle aram bozuldu, adam kaç senedir doğru düzgün yüzüme bakmıyor. Kendi sevdiğim kızla evlendim, iki senede yapmadığını

bırakmadı yengem. Dayanamadı kız terk etti beni, boşandık, rahatladınız. Şimdi dişlek baldız bile mutlu, dişleri de yaptırmış, bir ben yalnızım. Tayin isteyip gidecektim, münasibi yakınımızda olman dedi babam, al, kaldım göt kadar ilçede. Babam öldü, annem kışları yalnız kalıyor köyde, herkesin kendi ailesi var, Ayşegül ters biridir, geçinemiyorlar, en münasibi annemiz Kerim'de kalsın dediniz. Annem senelerce kışı bende geçirdi. Ayşegül ters, ben düzüm çünkü. Şimdi de münasibi benim deli tarlayı almam. Üç ay tatilim varmış. Benim tatilde başka işim yok gidip fasulye ekeceğim. Sinirden gidip tekel bayiden altı kutu bira aldım. İçtim, içtikçe bilendim. Bilendikçe içtim. Ayşegül tekrar aradı "Abi ders bitmedi mi geri dönmedin" diye. "Sana da dersine de başlarım Ayşegül, ne bok yersen ye" deyip kapattım telefonu. Tuhaf bir rahatlama sardı ruhumu.

Üstüne ablamı aradım. Telefonu açar açmaz:

"Ayşegül'e ettiklerin yetti artık, ablaysan ablalığını bil. Ne ablalığını gördük bugüne kadar? Eniştemin parasıymış! Ulan kime ne hayrınız var? Eniştem kadar üçkâğıtçı olsak hepimiz zengin olurduk" falan deyip kapattım telefonu. Ohhhh. Nasıl dolmuşum.

Arkasından abimi aradım.

"O yengeme söyle dişlek kardeşi yüzünden mahvetti hayatımı. Bu dünyada da öbür dünyada da iki elim yakasında, onun yatacak yeri yok, cayır cayır yanacak. Ne pısırık adammışsın, senin gibi, karımın ağzına bakacağıma karısız yaşarım daha iyi" dedim.

Kalbim yerinden çıkacak gibiydi. Kendim kavga etmeyi geç, başkası kavga ederken yüreğim ağzıma gelir benim.

Okulda çocuklar kavga ediyor teneffüste, benim aklım çıkı-yor birine bir şey olacak diye. Biranın etkisiyle yıllardır diye-mediklerimi tek tek fırlattım yüzlerine. Tam hatırlamıyorum ama üniversitedeyken böyle olmuşum bir kere. Sağa sola sal-dırmışım. Ev arkadaşım "En münasibi senin içmemen" de-mişti. Haklıymış. İçmesem daha münasipmiş ama içmek de rahatlattı. Rahatlayınca da nasıl bir zıkkımsa asla yapmaya-caklarımı yaptım işte.

Ayşegül "Babamdan betersin" diye mesaj atmış. Bastım küfrü. Ona başlayınca, abimle ablamı da eksik bırakmadım. Sabaha kadar yazdım da yazdım. Kurdum da kurdum. Kur-dukça yazdım. Yazdıkça kurdum.

Sabah ayılınca mesajları okudum. Utancımdan yerin dibi-ne girdim. Ben normalde o kadar küfretmem, yani yazmayı bırak, söyleyemem. Aklımdan geçse kafamı iki yana sallarım. Neler yazmışım öyle. Sabaha karşı dörtte ben sızınca mesaj-lar da durmuş, onlar da yazmaz olmuşlar. Nihayetinde üçü-nün de hemfikir olduğu nokta benim delirdiğim olmuş. Bir-kaç kez özür dilemek aklıma gelse de yapamadım. Onlardan da arayan soran olmadı. Yengem toplamıştır hepsini etrafı-na, vermiştir fetvasını.

* * *

Ertesi hafta avukat aradı. "İşlemler için gelmeniz gereki-yor, imza atacaksınız" dedi. Bunları göreceğim diye nasıl ge-rildim anlatamam. Birine vekâlet versem diye düşündüm, bunlardan başka kimsem yok, kime vereyim vekâlet? Mecbur gittim. Allah'tan hiçbiri yoktu avukatın ofisinde. Onlar önce-den gidip imzalamışlar. Bir sonraki hafta tekrar aradı avu-kat, beraber tapuya gittik, orada ağlayacaktım neredeyse.

Üçü de avukata vekâlet vermiş, kimse yok, her zamanki gibi bir tek ben yalnızım... Dişlek baldız bile vermiştir bu avukata vekâlet, bir tek ben akıl edememişim.

Tapu dairesinden dere boyundaki tarlayla deli tarlanın tapusunu alarak çıktım. Ellerim titriyordu. Tarlayı bana kakalamışlardı işte. Eve sokasım gelmedi tapuyu. Yırtıp atsam başa bela. Gittim bir parka oturdum. İçimden aşırı derecede ağlamak geliyordu ama ağlayamıyordum. O geceden sonra belki sarhoş olurum da özür mesajları yazarım diye her gece bira içtim. Her sabah uyanıp yazmışım mı diye kontrol ettim, yazmamışım. Bir ilaç verir belki diye doktora gittim. Zaten bir tek psikiyatrist var bizim orada, randevu falan almadan girdim içeri. "Normalde randevusuz almıyoruz" dedi sekreter. Ama dudaklarım titriyordu artık, dayanamadı, "Buyurun geçin" dedi.

Adama ne tarladan ne annemden ne babamdan bahsedecektim. Ona ne? Ne olmuşsa olmuş... Ben sadece geçen gün ablamla, abimle, kardeşimle kavga ettim, alışkın değilim, sevmem gergin ortamları, ben pişmanım, durup durup o geceyi yaşıyorum, kendimi çok yalnız hissediyorum, diyecektim. Bunları diyecek, biradan daha anlamlı bir sakinleştirici isteyecektim.

O bana, "Biraz ailenizden bahseder misiniz?" dedi.

İşte "Ayşegül aradı" beni, diye başlamıştım ki; o "Ailenizden değil, en baştan, anne babanızdan" dedi.

"Öldüler onlar" dedim.
"Başınız sağ olsun, nasıl?" diye sordu.

Sana ne yaaa, nasılsa nasıl!

"Annem kederinden, babam delirerek" dedim ve ağlamaya başladım...

* * *

Ailem çiftçiydi. Birkaç tarlamız var işte. Hepsine ayrı şeyler ekerlerdi. Kavaklı tarlada yetişmiş yüze yakın kavak var. Kavakların bittiği yerden meyve ağaçları başlıyor. Her sene kasa kasa meyve toplanır. Yengemin kavaklı tarlayı istemesi boşuna değil. Hem meyveleri alacak zahmetsiz hem de kavakları. Kavakları satsan dünyanın parası. İşte kavakları satıp evin hisselerini ödeyecekmiş bize. Kavakları da bölüşmüş olacağız böylece diyor. Biz de işte tatsızlık çıkmasın diye, olur dedik geçtik. Sahiden tatsızlığı hiç istemiyordum, hiç... Diğer tarlaları da her sene ekiyordu babam. Harmanlıktaki tarlaya ekin ekiyordu. Mezarlık yanındaki tarlaya fasulye, bezelye, mısır, sebze... Dere boyundaki tarlalar ayçiçeği tarlasıdır. Ben mahsulünden, bereketinden değil, güzelliğinden ötürü istedim dere boyundaki tarlayı. Çocukken tepsi gibi ayçiçekleri olurdu tarlada. Sapsarı... O çekirdekleri çiçeklerin üzerindeyken yemeyi çok severdim. Hâlâ da severim. Her gece papağan gibi bir poşet çekirdek yiyorum, göbek aldı başını gitti.

Durumumuz da iyiydi. Evde de hayvanlar var, babam tarlalarda, annem hayvanlarla... Ben okudum, diğerleri üniversite okumadılar. Abim çiftçilikle uğraşmak istemedi, yengeme göre değil köy hayatı. Onlar evlenir evlenmez ilçeye taşındılar. Abim fabrikadan emekli oldu. Ablam çok güzeldi gençliğinde, ona belediye başkanının oğlu talip oldu. Verdiler. Enişte sonradan inşaat işlerine girdi babasıyla. Artık ne alıp sattılarsa babası iki dönem başkanlık yaptı, sırtları yere gelme-

yecek kadar tuttular yüklerini. Ayşegül sağlık meslek lisesinde okudu. Hemşire oldu. Eskiden beri değişik, soğuk bir kızdır. Annemin yaşı epey vardı Ayşegül'ü doğurduğunda. Utanıyordu Ayşegül'den. Onu hep ablamın yanında hatırlıyorum. Bebekken, çocukken, genç kızken... Annem ablama "Bak şuna" derdi, o da bakardı. Anne ilgisi görmediğinden mi öyle oldu bilmem Ayşegül. Hoş hiçbirimiz öyle sevgi, ilgi görmedik, hep işleri vardı ama sonuçta hiçbirimizden de utanmazdı o kadar. Yanına katardı beni mesela hayvan otlatmaya giderken. Ayşegül'ü hiç almadı yanına. Sonra Ayşegül liseyi yatılı okudu. Bir daha da dönmedi diyecek kadar az geldi. İki saatlik yol aslında görev yeri ama gelmiyor. Ben de üniversite için ayrıldım köyden. Mecburi hizmetten sonra da işte ilçeye yerleştim. Hafta sonları köye gidiyor, yazın da üç ay köyde kalıyordum. Bayıldığımdan değil, öyle gerektiğinden.

Sağlıklıydı aslında babam. Hayatı boyunca ağzına sigara, içki sürmemiş. Kendi mahsullerini yemişler hep. Sütü, peyniri, tereyağını, yoğurdu, yumurtayı, sebzeyi, meyveyi, unu, yağı her şeyi kendileri yapardı. Sağlıklarında bir sorun yoktu ya işte... Nasıl olduysa, birdenbire...

Bir de işte deli tarla var. Babamın gözdesiydi. Çok severdi orayı. Bir tulumba vardı içinde. Rahmetli Ekrem Abi'yle ikisi kulübe yaptılar içine. Ekrem Abi de işte ayrı hikâye... Babam kulübenin içine bir yatak koydu. Bir masa, iki sandalye. Annem "Delirdin galiba iyice, yaşın başına geldikçe, aklın kıçına kaçıyor, ne işi varmış yatağın tarlada?" diye çok karşı çıktı babama. Babam "Ben gündüz dinlenir, uzanırım" dedi, yükletti bize yatağı, taşıttı tarlaya. Sonraları çok düşündüm. Hepimize çok fuzuli gelen bu tarlada kulübe, kulübede yatak olayı, ne basit ne insancıl ne küçücük bir hazzı yaşama arzusuymuş aslında. Çocukluğunda çalışmış, gençliğin-

de çalışmış, hep çalışmış, çalışmaktan başka bir şey bilmemiş bir adamın kendini mutlu etmek için kurduğu bir divanı fazla görmüşüz. Şimdi düşünüyorum, herkesin hayali dağ başında bir kulübe, bir sıcak yatak. Yaşamak sadece şehir insanının hakkıymış gibi bir kanı var hepimizde. Köylü yaşadığı dünyanın kıymetini bilmez, ona ağaç sebze meyve veriyorsa ağaçtır, toprak sebze veriyorsa toprak. Şehirdekinin hayali bir ağaç altıdır işte, varsın ağaç kuru ağaç olsun, onlar onu da seviyor. Bizim gibiler var bir de, ne köyden kopabilenler, ne kasabaya alışanlar. Köyde köyden bunalan, kasabada kasabaya sığamayan... Babam buranın insanından farklıydı. Köylüydü ama çiçeğe, böceğe, insana başka bakardı. Onun da canı var, derdi. Zamanı gelse de kesmedi mesela bak kavakları. Kıyamadı. Sonra da ömrü vefa etmedi. Kendine deli tarlaya bir kulübe yaptı işte. Annemin çiçek saksılarından da götürmüştü de kıyameti koparmıştı annem. Oldu olacak bir de karı bul kendine de gelme eve diye tekmelemişti saksıları. Bu bizim Ayşegül'ün tersliği biraz annemden.

Kulübede bir yaz geçirdi. Ben de kaldım o yaz birkaç gece. Arkadaşlarla bira filan içtik öyle birer şişe. Gece güzel, tarlada bir başına, her yan yıldız... Bira şişelerini attık ama siyah poşeti görmüş babam. "Tarlanın bereketini kaçırırsınız, yapmayın" dedi. Öyle uzatmayan bir kızması vardı. Uysal adamdı, sakindi, öfkesini hiç görmedik. Birimize bir fiske vurmuşluğu yoktur. Ama işte...

İkinci sene sera kurmaya niyetlendi. O sene birkaç kişi daha başlamıştı köyde seracılığa. Onlara özendi. Öbür tarlalar dolu, yetişemiyoruz zaten, işçi çalıştırıyoruz. İşçilerin hepsi patrondan beter. Bulamıyorsun. Köylerde insan kalmadı. Başka köylerden işçi getiriyoruz. Sabah traktörle önce işçi toplamaya gidiyorum, akşama kadar tarlada işçilerle çalışıp

akşam da tekrar hepsini evlerine dağıtıyorum. Bir de sera çıkardı başımıza. "Sen buraya hiç gelme" dedi, "öteki tarlaları idare et, ben burayı hallederim" dedi. Dinletemezdik. Dediğini yapardı babam. Bende de karşı koyacak karakter yok zaten. Tamam dedik, ne diyelim.

Kurdu da serayı. Ekrem Abi babamın yakın arkadaşıydı. Onunla yaptılar serayı. Kimi kimsesi yoktu Ekrem Abi'nin. Karısı genç yaşında ölmüş, çocukları da olmamış, evlenmemiş de tekrar. O kimsesizliğini şimdi kendime benzetiyorum Ekrem Abi'nin ama babama da benziyor gibiydim, arada kaldım. Kafayı yiyecektim bu ikisi yüzünden.

Neyse bir akşam babam tarladan gelmedi eve. Annem, "Gelmezse gelmesin boş ver, ne yaparsa yapsın" dedi. Yemeği yedik annemle. Dolma yapmış fırında. Bahçedeydim. Yatsıdan sonra yanıma geldi annem. Birkaç dolma koymuş saklama kabına, "Al bunları babana bırak da gel Kerim, kızdım gelmedi diye ama, içime de sinmedi. Namazda onu düşündüm durdum, yesin yatmadan, sever o dolmayı" dedi. "Yav uyumuştur o, bu saatte dolma mı yenir?" dedim ama kıramadım da. Bindim bisiklete gittim. Bir gittim ki... Offff nasıl anlatayım. Anlatılacak gibi değil. Tarlanın ortasında soyunmuş böyle, anadan üryan yıldızlara bakıyor. Gözlerime inanamadım. Ama seslenemedim de. Çıplak adam. İnsan babasını öyle görünce... Çırılçıplak. Hiç görünmeden, döndüm geriye. Köyün girişinde kaldım öylece bisikletin üstünde. Şimdi diyorum, şimdi olsa, koşar sarılırdım, örterdim üstünü, giydirirdim... Ama o an. Düşün, kim görse aynı şeyi yapar. Geri döndüm. Dolmayı yol kenarına döktüm. Midem altüst olmuş zaten. Ben baştan şey düşündüm. Hani ne bileyim böyle oluyor ya, garip garip fantezileri vardır insanların da belli etmezler. Allahım sen affet. Ekrem Abi de oradaysa... Öyle bir şey mi ki, diye düşündüm.

Anneme boş kabı verdim. "Açmış karnı, yedi. Allah razı olsun, dedi" dedim. Ne diyeyim kadına? Kocan salmış malları, dolanıyor ay ışığında mı diyeyim? Sabaha kadar gözüme uyku girmedi. Sinirlendim, utandım, iğrendim. Bir sürü şey. Ne yapacağımı bilemedim. Sabah kalkıp işçileri topladım. Biz tarlaya vardık, sala okundu. Ekrem Abi... Köye döndüm, işçileri bırakıp. Ekrem Abi, kendini bahçedeki söğüde asmış. Sabah görmüşler... Öyle hikâye, anlatılacak gibi değil. İkindide gömdük rahmetliyi. Babam cenazeye gelmedi, benim de içimden gidip çağırmak gelmedi. Ama akşam yemeğe yine gelmeyince annem mecbur gönderdi beni. Gittim baktım, uyumuş kulübede, üstünü de giyinmiş, küçük tüpün üstünde yağlı bir tava, yerde gazeteler... Sanki hiç dün akşamki adam değil. Uyandırdım. "Küp gibi uyumuşum yahu, ne olmuş bana böyle?" dedi. "Saat kaç?" dedi. "Akşam yedi" dedim. "Kaçta yattım ki ben?" dedi. "Bilmem" dedim. Arkasını döndü uyudu yine. Anneme, "Çok yorulmuş, uyumuş, uyandırdım ama gelmedi" dedim. "İyi, ne hali varsa görsün" dedi annem. Ertesi gün tarlaya gittim. Serayla uğraşıyordu. "Ekrem Abi'den haberin var mı?" dedim. "N'olmuş Ekrem'e?" dedi. "Öldü" dedim. Balta vardı elinde, ayağına düşürdü. "Nasıl öldü, benim niye haberim yok?" dedi. "Kendini astı" dedim, "sen tarlada uyuyordun, uyandırdım duymadın." Şaşırdı kaldı. Diz çöktü yere. "Geçen akşam buradaydı, beraber yemek yedik aha şurda, sonra gitti o, ben de yattım" dedi. "Haberim var" dedim, "gece geldim ben, dolaştım seni, yatıyordun." Hiç şaşırmadı. Sonra jandarma geldi. Ekrem Abi'nin intiharı için. Kimsesi olmadığından öyle üstünkörü birkaç bir şey sordular. Babam "Çok yakın arkadaşımdı. Akşam beraber yemek yedik, sonra o gitti, ben burada kaldım" dedi. Ben de "Ben de gece babamın yanındaydım" dedim. Babamı tanırdı jandarmalar. Sayarlardı da köyde, kasabada. Ama işte bilmiyorlar gece anadan üryan tarla ortasında, tövbe tövbe...

* * *

Ertesi hafta bir şey yoktu babamda. Ekrem Abi'ye çok üzüldü. Döndü dolandı, Allah Allah, nasıl olur, nasıl yapar dedi. Bir akşam yine gelmedi babam eve. Annem artık peşini bırakmıştı. Aman gelmezse gelmesin, deyip yatsıdan sonra dönüp arkasını yatıyordu. Bir şey dürttü, bindim bisiklete gittim tarlaya. Bu sefer giyinikti ama dolanıp duruyordu tarlada, elinde bir çuvalla. Eğilip eğilip yerden bir şey topluyordu. "Baba" diye seslendim, duymadı. Yanına gittim ne topluyor diye. Hiçbir şey. Yerden bir şey alıyor gibi yapıyor, çuvala atıyor. "O ne baba" diye sordum, "ne topluyorsun yerden?" "Yıldız" dedi. Ama öyle biber der gibi, çilek der gibi... "Yıldız" diyor. "Baksana gökten lapa lapa dökülüyor mübarek, ne çok, her yan yıldız, uuuuu sürüsüne bereket" diyor. Nasıl sevinçli anlatamam. "Baba yerde yıldız yok" dedim. "Nasıl yok len, baksana, her yan yıldız" dedi. Bakındım etrafa. Hani olmayacağını biliyorum ama bir tane yıldız görsem yerde dünyalar benim olacak. Öyle muhtacım o an bir tanecik yıldıza. Gökyüzü yıldız hakikaten, sıvamışlar sanki yıldızla, ama yerde yok, bir tanecik bile yok. "Baba gel hadi eve gidelim" dedim ama dinlemedi. "Ablana, abine, Ayşegül'e toplayayım" dedi durdu. Bisiklete binip eve gittim. Ertesi gün pazardı, tarlada kimse çalışmıyor pazar günleri, bize de tatil. Hemen abime gittim. "Yengem olmadan konuşalım" dedim, aldım çıkardım bunu dışarı. Anlattım. Çıplak geceyi, Ekrem Abi'yi, yıldızları... Ablama gittik sonra, ona anlattık. "Büyüdür" dedi, "enişten duymasın" dedi. Enişteme ne yaaa... Baban kafayı yemiş, sen daha eniştem diyorsun. Birlikte döndük köye. Babam yine uyuyordu kulübede.

Bir şey diyemedik. Ama anneme anlattık. Başta inanmadı ama sonradan "Bir haller olduğu belli, ne yapacağız bilmem ki" falan dedi. "Hocaya götüreyim, okutayım" dedi. "Bak anne" dedim, "bu öyle hocalık bir iş değil, psikoloğa götürelim"

dedim. "Delirdi mi ki baban da psikoloğa gidiyormuşuz?" dedi. Çok ağladı, üsteleme dik. Üsteleseymişiz keşke. Hayatımın en büyük pişmanlıklarından biridir o gün anneme ısrar etmemiş olmak. Babam o cuma, herkes cumadan çıktığında tam, millet tam caminin önündeyken, traktörün üstünde çırılçıplak öyle o geceki gibi, büyülenmiş gibi, geçti gitti köyün içinden. Kadın, erkek, çoluk çocuk, öyle yoldaki herkes baktık arkasından... Anneme gitti tabii haber. Bayıldı. Onu hastaneye götürdük. Babam gelmedi gece, tarlaya da gelmemiş, dönmedi bir daha. Bizim de içimizden aramak gelmedi. Annemle uğraştık. İki gün sonra başka bir köyde traktörü bulmuşlar. Enişte m jandarmayla geldi. Traktörün iki kilometre ötesinde ölüsünü bulduk sonra. Anadan üryan öyle, çamur içinde. Elinde bir çuval tutuyormuş. "Bu ne ki?" dedi jandarma. Diyemedim yıldız çuvalı, diye. "Bilmem ki" dedim, "meczup, ne taşıdığı belli mi olur?"

* * *

O sene mahsul tarlalarda kaldı. Hiçbirimiz hiçbirine gidip bakmadık. Kimsenin ihtiyacı yoktu zaten. Ama annem... Annem kapısını kapattı babamı defnettikten sonra, bir daha da dışarıya adımını atmadı. "Hayvanlarımı satın" dedi, "hiçbirini istemiyorum." Sattık. Tavukları bile. "Emekli maaşını istemiyorum babanın" dedi, "hanginiz alıyorsa alsın. Bileziklerim var, onları sat, benim yiyeceğimi hafta sonları getir, geri dön" dedi. Kapı dışarıya çıkmadı bir daha. Kimseyi evine almadı. Kışları ben almaya gittim onu. Arabaya gece bindi, gece indi. Ölene kadar da zorunlu olmadıkça hiçbirimizle konuşmadı. İlk sene arabayla köyden benim eve giderken mecbur seralı tarlanın önünden geçtik. Karanlıktı ama nereden geçtiğimizi biliyorduk. Anadolu kadınını gözü kapalı bırak, neresi kendi toprağı, nerede bitiyor sınırı yoklaya yoklaya el-

leriyle bulur. "Durdur arabayı" dedi bana. Durdurdum. Karanlığa baktı, baktı, baktı; "Deli tarla..." dedi. Deli tarla...

Al sana deli tarla. Babamdan on sene sonra öldü annem. Biz aradan geçen o on senede tarlalara hiç uğramadık. "Satalım" dedim bir kere anneme. "Anma o tarlaların adını, sattırmam, ne geldiyse başımıza o deli tarla yüzünden geldi, başkasının başını da yakamam. Ben öldükten sonra üleşirsiniz, hanginiz satarsa satsın, ben sattırmam" dedi. O, hayvanların peşinde genç kız gibi koşan kadın gitti, yerine bir nine geldi. Her geçen gün biraz daha bıraktı kendisini. Sonra bir gece uyudu, uyanmayıverdi. Uzak yoldan gelecek bir yolcuyu bekler gibi beklediği ölümü kollarını açarak karşıladı ve bir sabah yatağında iki kolu yana açık, ağzı aralık buldum annemi. Babamın yanına defnettik. Çok kızgındı babama. Delirmeyi konduramamıştı kocasına. Hiçbir işaretini, hiçbir belirtisini hissetmemiş olmayı da kendine konduramamıştı tabii. Babamın köyün içinden öylece geçişini de ailemize. Babamı hiç affetmediği gibi kocasının delirişini fark etmemiş olduğu için kendisini de affetmedi. Yalnız ölmeden bir ay önce falandı, balkondaydım, gökyüzünde çok yıldız vardı. Usul usul adımlarla yanıma geldi, balkonun parmaklıklarına tutundu. "Ne çok yıldız var. Babam yıldız topluyor, dediydin sen di mi? Çok düşündüm ben onu be Kerim. Gökleri yerde görmüş, dünyası tersine dönmüş garibanın. Ama işte n'olmuş da öyle olmuş, çok düşündüm, bulamadım. Allah affetsin" dedi. Babama kızdığını biliyordum. Kızgınlığını, öfkesini biliyordum. Hepimiz öyleydik aslında. Affetmek istiyordu babamı. Makul bir açıklama bulsak, ona tutunacaktık. Delirdiğini fark etmemiş olmamızla kendimizi aklayacaktık... Ama yapamadık.

Annemle babamı mezarlıkta yan yana bırakıp köyden ayrıldık, sonraki iki ay da gitmedik. Yengem miras işini hal-

ledelim diye tutturmasa kimsenin köyden, tarlalardan bahsedeceği de yoktu. Unutmuştuk biz onları. Hatırlamak istemiyorduk. Ama işte önce yengem hatırlatmıştı. O hatırlama anında deli tarlayı saf dışı bırakmıştık. Onu da sağ olsun tapu kadastro gözümüze sokmuştu. "Yalnız tapuda bir tarla daha görüntüyor"muş! Sana ne, görünürse görünsün. Senin lanetli tarlan olsa, sana gösterseler hoşuna gider mi bakalım!

Onu da bana münasip gördüler. Babam delirdi, anam öldü, karım beni boşadı, dişlek baldız yüzünden abim de yok, ablamla kardeşimi de ben küstürdüm. Ama emlak zenginiyim. Biri deli olmak üzere iki tarlam var. İçimden bir his ya Ekrem Abi gibi kendini asarsın, ya da baban gibi soyunup gezersin bu işin sonunda diyor...

* * *

Doktora bunları anlattım. Uzattım biliyorum ama insan da bunları herkese anlatamıyor. Ben mesela bizimkiler dışında da ilk kez bir yabancıya anlattım bunları. Nasıl oldu da anlattım onu da anlamadım. Demek ki o kadar yalnızım...

Doktor dinledi, sabırlı adammış. Hiç kısa kes falan da demedi. Elimde en başından beri tapuyu tutuyordum. Asıl geliş sebebim buydu zaten. Sıçtığımın deli tarlasının tapusuydu... Ama doktor öyle düşünmedi.

"Kerim Bey babanızla ilgili bahsettiğiniz durumun tarlanızla pek ilgisi yok gibi görünüyor. Şöyle ki, genelde insanlar yaşanan bu tip durumlardan sonra makul sebepler ararlar. Mesela otobüsteyken psikolojik belirtiler yaşayan birinin, yaşadıklarından otobüse binmesini sorumlu tutması gibi. Siz de

babanızın yaşadığı duruma tarlanın sebep olduğunu düşünmüşsünüz ancak babanızın akıl sağlığı bozulmuş ve bunun sebebi çocukluğundan, gençliğinden getirdiği bazı travmalar ya da genetik mirası olabilir. O yüzden mesele tarla değil Kerim Bey... Rahatlayın. Dilerseniz tarlayı satabilirsiniz. Dilerseniz orayı kullanabilirsiniz. Dilerseniz unutun orayı" falan dedi.

Heee kolaydı unutmak. Hap ver hap...

Doktor ilaç falan vermedi. Yaşadıklarım kolay şeyler değilmiş, ama düzenli terapilerle falan filan... Al! Ben delirmekten korkuyorum diyorum, bu terapi diyor. Kim diyor? Psikiyatrist! Neden geldim ben buraya? Delirmekten korktuğum için! Hadi geçmiş olsun, iş işten çoktan geçmiş dedim kendi kendime, çıkıp eve geldim.

İki sene boyunca ha Ekrem gibi kendimi asacağım, ha babam gibi soyunup yıldız toplayacağım diye bekledim durdum. Hiçbir şey olmadı. Normale döndüm bir süre sonra. Unuttum deli tarlayı da. Tapuyu eve sokmadım ama. Bankadan kasa kiraladım, ne olur ne olmaz...

* * *

Yengem bir Ramazan Bayramı'nda beni yemeğe davet etti. "Gelmem" dedim ama "geleceksin" dedi. Korkuyorum yengemden. Nasıl yengeyse, abimi korkuttuğu yetmemiş, bana da yetmiş. Çekine çekine gittim. Konuştuk öyle ablamla, Ayşegül'le de. Kimse konuyu açmadı. Rahatladım biraz. Tarla meselesi de açılmadı. "Kurbanı bekleme Kerim, gene gel, abin çok üzülüyor" dedi yengem. "Olur" dedim, "gelirim." Ablama da gittim sonra. Enişte min durumu hâlâ iyiymiş, şükür onu da öğrendim. Ayşegül çağırmadı. Çağırmaz o, soğuk

nevale... Ama birkaç kez telefonla konuştuk, ablamı şikâyet için aramış, dinledim.

Sonra bir sene okula proje için birileri geldi. Bayılıyor öğretmenler proje işlerine. Herkesin elinde bir dosya, bilmem ne projesi... Bunlar okula bir hobi bahçesi kuracaklarmış, dışarıdan bir gönüllü ekip de işte öğrencilere toprağı, bitkileri falan anlatacakmış. Sizin anlatacaklarınızı ben anlatırım çocuklara diyemedim. Çünkü desem, anlatsaydın o zaman, tuttuk mu seni diyeceklerdi. O yüzden öyle karşıdan izledim. Sonra izlerken aslında toprağı değil, proje için gelen kızı izlediğimi fark ettim. Sonra izlerken dalıp gittiğimi, dalarken hayaller kurduğumu, hayal kurarken onun yanında oturduğumu falan... Figen'miş adı. Ne güzel isimmiş dedim. Memnun olmuş tanıştığımıza, ben de öyleymişim zaten. Derken işte telefonunu aldım, görüştük, bir kere yemeğe gittik falan. Öyle başladık... Ziraat mühendisiymiş aslında, ama iş bulamamış, böyle gönüllü projelerle çocukları toprakla tanıştırıyormuş. "Tabii" dedim, "toprak çok önemli, toprak olmazsa olur mu?" Çok isteyerek yazmış bölümü, çok severek okumuş. Küçükken hep evde kavanozda fasulye çimlendirirmiş pamuk arasında. Öyle tatlı anlatıyor ki pamuk mu olmak istiyorum, kavanoz mu, fasulye mi o an bilmiyorum, ama durduğum yerde çimleniyorum kıza, öyle bir haldeyim. Tek hayali kendine ait bir tarla, tarlanın ortasında küçücük bir evmiş. Deliriyormuş, böyle bir yer için. Uzanacaksın geceleri yıldızları izleyeceksin diyor. Aman yarabbi dedim. Deme öyle şeyler. Doğru seç kelimeleri Figen... Tarla diyor. Ev diyor. Yıldızlar diyor. Tek hayalim diyor. Bende var ondan, diyemiyorum...

Sonra işte çıkmaya başladık Figen'le. Çiçekler açtı toprağımda. Evi çiçeklerle doldurdu. Hepsinin de adını biliyor ha.

"Ziraat mühendisi olmasam peyzaj mimarı olurdum" diyor, öyle âşıkmış toprağa! Diyemiyorum ki, çocukluğunu pencere önünde fasulye çimlerken değil de, inek güderken geçirseydin görürdüm ben senin toprak aşkını... Bir gece yine böyle hayallerinden bahsederken söz döndü dolaştı, bir arsan olacak, içinde bir evin, yıldızları izleyeceksin faslına geldi. Dayanamadım.

"Figen bende o dediğinden var" dedim.

"Nasıl yani?" dedi.

"Yani dedim, benim aslında bir tarlam var öyle, buraya da çok yakın. Ama hiç gitmedim. İçinde de bir kulübe var öyle. Senin hayalindeki gibi değildir tabii, ama kulübe mi kulübe. Yıldızlar da var. İşte öyle..."

Sevinçten havalara uçtu. "Neden şimdiye kadar söylemedin" dedi, "ne olur gidelim, yarın gidelim."

"Olur" dedim. Ama nasıl olur dedim onu da ben biliyorum. Sabaha kadar uyuyamadım. Aklımdan hep doktorun dediklerini geçirdim. "Tarlanın babanızın durumuyla alakası yok Kerim Bey" dedim kendi kendime. "Kerim Bey bakın, hayatınızın son şansı Figen, bu fırsatı kaçırmayın" dedim. "Kerim Bey Figen'le mutlu bir yuva kurabilirsiniz. Babanız da bunu isterdi. Tarla deli falan değil, babanızın belli ki başka bir rahatsızlığı vardı, siz fark etmediniz. Bakın Kerim Bey epey zaman geçti, siz de delirmediniz. Lütfen rahat olun ve Figen'i kolundan tutup tarlaya götürün, o gece yıldızların altında uzun uzun öpüşün Kerim Bey, babanızı da aklınızdan çıkarın artık, Kerim Bey? Kerim Bey orda mısınız?" deyip durdum. Kerim Bey kendisini duymuyordu. Kerim Bey çok korkuyordu. Hem delirmekten hem tarlaya gitmekten hem gitmemekten hem Figen'i kaybetmekten...

Ve gittik... Sırtımdan terler akıtarak... Ağlamaktan korkarak... Sürekli yutkunarak... Olanları anlatmak zorunda kalırsam ne yaparım diye düşünerek... Kendimi sürekli teskin ederek... Pişman olarak... Ve Figen'le bir gelecek umarak.

"Yaaaaa tulumba da vaaaar" diyerek koştu Figen tarlaya.

Otlar uzamış, sera seralıktan çıkmış. Köstebek yuvaları sarmış, birileri gelip ateş yakmış kulübenin önünde belli, bir değil birkaç defa. Bira şişesi atmışlar...

"Çoook güzellll" dedi Figen yine de.
"Ya Figen nesi güzel, bitirdi bizi bu tarla" diyemedim tabii.

"Sevindim beğenmene" dedim.

"Ya sevinmem mi deli misin, cennet burası" derken birden "aaaaa sihirli mantaaaar" deyip çöktü yere.

"Heeee sihirli mantar, Alis Harikalar Diyarında'yız, bak tavşan da geçiyor" falan diyordum ki mantarları gördüm. Sarmışlar her yeri.

"Yaaaa bunlar çok tehlikeli" dedi. "Psilosibin var bunlarda. Bunları yanlışlıkla yiyen insanlar halüsinasyonlar görmeye falan başlıyormuş. Dünya dönüyor, yer gök birbirine karışıyormuş. İntihar edenler, kaçıp gidenler falan oluyor derler. Bunları toplat burdan Kerim, biri gelir toplar yer falan, al başına belayı" dedi.

Gerisini duymadım...

Babamın yüzü belirdi birden gözümün önünde. Ekrem

Abi'yle ikisi yemek yiyorlardı az ötede... Küçük tüpü yakmışlar... Mantar pişiriyorlar... Gülüyorlar... Sonra Ekrem Abi gidiyor... Söğüt ağacı. Babam... Tarladaki yıldızlar... Küçük tüpün üstündeki yağlı tava... Ve ertesi hafta yeniden aynı mantarlar... "Gökleri yerde görmüş, dünyası tersine dönmüş" cümlesi annemin.

Olduğum yere bıraktım kendimi. Figen'in dizlerinde ağladım, her şeyi anlattım.

O sene evlendik Figen'le. Deli tarlaya prefabrik küçük bir ev yaptırdık kulübenin yerine. "Yazın üç ay tatilim var, gelir eker, biçeriz" dedim. En münasibi o... "Ev bittiğinde ilk gece, burda kalalım" dedi Figen. "Olur" dedim, "kalalım..." Saatlerce verandada oturduk. Gökte yıldızlar vardı. Bütün bir gece babamı andık.

Yıldızların yerde de olabileceğine inanıyorduk artık...

Adieu Hala

İçeriye girdiğimde halamı pencere kenarındaki koltuğun yanında sırtında paltosu, elinde dantel eldivenleri ve kucağında çantasıyla dikilirken buldum.

"Sen miydin?" dedi beni görünce.
"Bendim hala."

Lanet olsun ki bendim...

"Tuvalete gideceğim ama, gelirlerse diye gidemedim kaç saattir."
"Hadi git hala, bekliyorum ben, gelirlerse haber veririm sana."

Çantasını orta sehpanın üzerine bıraktı, paltosunu koltuğun üzerine düzgünce yerleştirdi, eldivenlerini çıkarıp çantasının üzerine koydu, sonra altmış iki senenin verdiği yükü peşinden sürükleye sürükleye lavaboya gitti. O gelene kadar pencereden dışarıya baktım. Yıllardır yaptığım gibi... Birazdan içeriye girecek, dünyanın bütün hüzünlerini eğirip tel tel ses yapmışsın gibi bir tonlamayla "Gelmediler di mi Nazlı?" diye soracaktı. Dikenli bir tele benzettiğim cevabım boğazımı yırtarak çıkacaktı ağzımdan.

"Gelmediler halacım."

Sonra insan omzunun bir santimetrelik bir düşüşle, sahibini nasıl yerle bir ettiğini izleyecektim her gün defalarca izlediğim gibi...

Babamı beş yıl önce kaybettim. Annemin nerede olduğunu bilmiyorum. Aile tarihimizi anlatmak için nereden, kimden başlasam? Ebeler bebekleri doğurttuktan sonra onları kundağa sarar ve annelerinin kollarına bırakırlarmış. Annem, canı çok yandığı için kendi bedenine sarılmış ben doğduğumda. Beni ne yapacağını bilemeyen ebe, halamın kucağına bırakmış. Elindeki ipek mendiliyle dikilip duran, bu tayyörlü, beyaz gömlekli, dantel eldivenli güzeller güzeli kadın, kucağına bir bebek bırakmak için bulunmaz bir vestiyer gibi gelmiş zannımca ebeme. Ben de işte o vestiyerin üzerine bırakılmış ve asla giyilmemiş bir şapka gibi kalakalmışım seneler-ce. Bu hikâyeyi bana babam bir kez anlattı. "Sen doğduğunda daha, annene uzatmıştı da ebe, annen canım yanıyor diye kendi kendine sarılmıştı, almamıştı seni kucağına." Bu kadar dedi aslında. Başka bir şey söylemedi. Bizi terk edip giden karısına kızgındı. Belki ondan böyle demişti. Belki annemin bencilliğiyle alakası yoktu durumun. Yani ne bileyim, canı çok acımıştır belki, doğum yapmadım, doğum acısını bilmiyorum. Ama böyle canı çok acımışsa, yani mesela ben de karnım ağrıyınca karnımı tutuyorum, başım ağrıyınca başımı, annem de kendine sarılmıştır. Babam öfkeyle öyle demiştir. Öfke insanın dilindeki asma kilidi kırıyor nihayetinde, sakladığınız bütün kötü cümleler saçılıyor etrafa bir anda. İnsan öfkeyle neler söylüyor, neler düşlüyor... Yine de babamdan bu cümleyi duymamış olmayı çok isterdim. Annemin bencil biri olduğunu biliyorum. Bunu herkes bilir. Kime desem, "Annem halamla aynı evde yaşamayı kabul edemediği

için beni babamla bırakıp gitmiş ve bir daha asla aramamış" diye, herkes bunu kabul eder. Yine de daha fazla ispat can sıkıcı. Yani ebenin beni halamın kucağına bırakmış olması, belki de sadece babamın hayalindedir, gerçekte öyle değildir. Neden ben hâlâ halamın kucağındayım ya da halam benim kucağımda öyleyse, bilmiyorum.

Aslında biliyorum. "Babam kendilerini bırakıp Almanya'ya giden anne babalarını beklerken aklını yitiren ablasını bırakamadığı için annem bizi terk etti ve ben de halamın bu dünyadaki tek yakını olduğum için onu bırakıp hiçbir yere gidemiyorum" dersem eğer, o zaman bütün bir öyküyü tek cümleyle anlatmış olurum. Ama bunu yaparsam halamın o incecik sızısına, babamın bir ömür süren ağrısına, annemin benciliğine ve benim yalnızlığıma haksızlık olmaz mı sizce de?

* * *

Kendimi anlatmayacağım. Bekârım. Babamın bıraktığı büyük, ağır bir miras ve derin bir acıyla yaşıyorum. Halamla birlikte... Bu kadar. Ama karşımda yaka iğnesini düzeltmeye çalışan Münevver Halamın hikâyesini bir valizi, bir bohçayı açar gibi açmak ve tüm yıllara ayrı ayrı bakmak bana içine doğduğum bu talihsiz yaşamı biraz olsun anlamlı kılacakmış gibi geliyor.

"Akşam yemeğini pencerenin önünde yesek olur mu Nazlı? Gelirler de görmezsek eğer..."

"Olur hala, koltuğu çekelim, masayı oraya taşıyalım, orada yiyelim, olur. Bugün güzel bir yemek yiyelim."

"Haha, veda yemeğimiz olur hem..."

"Olur halacım, veda yemeğimiz olur."

Bitmeyen bir veda yemeği... Kendimi bildim bileli, her akşam oturduğum sofra, bir veda yemeği...

Dolaptan köfte çıkarıp kızarttım, yanına fırında patates ve makarna da yaptım. Küçük evimizin sokağa bakan tek penceresinin önünü koltuk ve masa için dönüşümlü kullanıyorduk. Halam bütün bir gününü pencerenin önünde oturup dışarıyı izleyerek geçiriyordu. Akşamları koltuğu itip küçük, yuvarlak, plastik masayı pencerenin önüne çekiyorduk. Ve her akşam, bir veda yemeği yiyorduk. O birazdan gideceğine inanıyordu. Ben ayrılacağımıza inanıyor gibiydim. Her akşam vedalaşıyorduk. Belki de bu bağlılığımızı buna borçluyduk. Sürekli ayrılıyorsanız asla ayrılamıyorsunuz.

Halamın kucağına bırakılışımın üzerinden kırk yıl geçti. Üniversitedeyken birkaç kez arkadaşlarıma yatmaya gittiğim geceleri saymazsak eğer, ondan hiç ayrılmadım. Çocukken halamla oynamak çok hoşuma giderdi. Onun masalsı hayallerinin içine bir oyun arkadaşı olarak dahil olur, saatlerce valiz hazırlar, giyinir, süslenir, sonra pencerenin önünde onunla birlikte beklerdim. On dakika sonra sıkılırdım, "Hala hadi oyun oynayalım, devam edelim, hadi gel parka gidelim" dediğimde "Şimdi gelirler Nazlı, şimdi gelirler" der, incecik boynunu uzatarak uzaklara bakardı. Bu olanların bir oyun değil de gerçek olduğunu, oyun oynamadığımızı, bir acıyı yaşadığımızı öğrendiğimde dokuz yaşındaydım.

Halamla dikiş dikmiştik bütün gün. Yeni bir elbise dikiyordu kendine yol için. Bana da "Gittiğimde beni bununla hatırlarsın Nazlıcım" diyerek aynısından dikmişti. Elbiselerimiz bitti. Giyindik. "Oyuncak bebeğime de dik hala aynısından" diye tutturdum. "Geç kalırım Nazlı, olmaz" dedi. "Ya hadi hala diiiikkkk" diye ısrar ettim. O ellerine dantel eldivenlerini gi-

yip, başına şapkasını geçirmiş, çantası kucağında penceredeki yerini almıştı. Gidip çekeledim eteklerinden. "Nazlı gelemem, geç kalırım" dedi inatla. Bebeğime de aynı elbiseden istiyordum. Daha çok çektim, daha çok. Babam evdeydi, "Nazlı, halanı rahat bırak" dedi. Babam onun tarafını tuttuğu için iyice sinirlendim. Elbisesinin eteğini öyle bir çektim ki, etek yırtıldı. Halam çıldırmış gibi ağlamaya başladı. Oyun oynuyorduk sadece. Bu kadar ağlayacak bir şey yoktu. "Elbisem yırtıldı, elbisem yırtıldı, şimdi ben nasıl gideceğim, bu halde beni hayatta götürmezler, bu elbiseyle gidecektim" diye hıçkıra hıçkıra ağladı. "Ya tamam hala oyun bitti, hadi gel üstümüzü değiştirelim" dedim ama itti beni. "Senin yüzündeeeeeeen" diye bağırdı. Odasına kapanıp sabaha kadar ağladı. Oysa oyun oynuyorduk. Kimse gelmeyecekti. Kimse hiçbir yere gitmeyecekti. Bizim eve hiç kimse gelmezdi! O akşam ilk kez benimle halam hakkında konuştu babam. "Halan bizim gibi değil" dedi, "o bizim gibi biri değil. Geleceklerine inanıyor. Biz de onunla birlikte gelmelerini bekleyeceğiz. Bu da bir oyun gibi Nazlı. Ama oyunun kuralı böyle. Oynayacaksınız, oynayacaksınız ve oyun hiç bitmeyecek." Sonsuz bir evciliğin içine hapsolmuştuk. Yıllardır kapıdan içeriye girdiğim anda evimiz bir bebek evine dönüşüyor ve oyunumuz başlıyor.

"Bana çok köfte koyma canım, midemi rahatsız eder yolda diye korkuyorum."

"İki tane ye hala, aç olursan da yol tutar, o da çok zor. Miden bulanırsa eğer, yol uzun."

"Haklısın, yiyeyim o zaman."

"Ye halacım."

Oyunumuz yatsı ezanı okununca bitiyor. Sonra halamın omuzları düşüyor. "Ben odama gideyim Nazlı" deyip odasına çekiliyor. Valizini açıp içinden geceliğini alıp giyiyor ve erte-

si sabah yeni bir umuda uyanıyor. Yatağının üzerine oturup saçlarını çözerken, her çözülen örgüde daha eski bir zamana gidiyorum onu izlerken, çok daha eskiye, halamın bilmediğim çocukluğuna.

Babam halamdan iki yaş küçüktü. Bulgaristan göçmeni bir ailenin çocuklarıymışlar. Bir Almanya furyası çıkınca buralarda, anne babaları bu garibanları nineme bırakıp Almanya'ya gitmişler. İlk iki sene hiç gelmemişler. Sonraki üç yıl her yaz memlekete gelip, beş hafta kalıp dönmüşler. Bir geldiklerinde dikiş makinesi getirmiş babaannem, "Bunu kullanmayı öğren" demiş halama. "Ben Almanya'da fabrikada dikiş dikiyorum, işte böyle dikiyorum. Bunu kullanacaksın, sen de öğreneceksin. Sonra biz sizi yanımıza aldığımızda, sen de aynı fabrikada çalışacaksın, benim yanımda. O zaman hiç ayrılmayacağız, hep yan yana olacağız." Dikiş dikmeyi öğrenmiş, köyde bir terzi varmış, onun yanına gide gele, evde çalışa çalışa terziden âlâ terzi olmuş halam küçücük yaşında. Ertesi sene annesi geldiğinde bütün maharetini gösterecek, sonra da valizini hazırlayıp onlarla birlikte gidecekmiş Almanya'ya aklınca. Ama babaannem bir valiz kumaş ve bir sözlük getirmiş halama. "Dikişini ilerlet, biraz da Almanca öğren, azıcık öğrensen bile olur, ama dikiş çok önemli, o zaman seninle aynı fabrikada çalışacağız, hiç ayrılmayacağız" demiş. On dört yaşındaymış halam. Ağlamış, "Ben öğrenirim, sizinle geleyim, dikişi öğrendim, Almancayı evimizde öğrenirim" demiş, o ağlayınca babaannem de ağlamış, ama işte ancak ağlamak geliyormuş ellerinden, onu Almanya'ya götürmek değil. Bir sene daha beklemiş halam. Zaten iyi olan dikişini ilerletmiş, annesinin getirdiği kumaşlardan elbiseler dikmiş, bir sürü de Almanca kelime ezberlemiş. Yolda giderken giymek için kendisine ve babama kıyafet dikmiş. Çantasına varana kadar dikmiş. Hasırdan bir sepetin içine koymuş kıyafetlerini. Hasır

sepetin üstüne aynı ebatta bir kılıf dikmiş, kendine ayrı, babama ayrı birer sepet valiz hazırlamış. Gideceklerine eminmiş o yaz. Yine gelmiş babaannem ve dedem. Yine bir kucak kumaş ve iple beraber. Bir de beyaz tülden kumaş getirmişler bu kez. "Bak bundan kendine gelinlik dikeceksin Münevver" demiş babaannem halama. Sen bunun üstüne bu simlerle nakış işleyeceksin, seneye yaza düğününü yaptığımızda inşallah, bu gelinliği giyeceksin." Anlamamış halam başta, "Ben sizinle geleceğim ya anne" demiş annesine. Susmuş babaannem. Halama bir incecik yüzük takmış, bir de siyah beyaz fotoğraf vermiş. "Biz seni sözledik orda, seneye onlar da gelecekler, burada düğününüzü yapıp öyle gideceğiz" demiş. Ağladıklarını söylememe gerek yok sanırım.

Halam bu kez çeyiz hazırlamaya, büyümeye devam eden bedenine gelinlik dikmeye, duvak işlemeye başlamış. Görmediği bir delikanlının hayali eklenmiş Almanya'ya gitme hayallerinin üstüne. Elbiselerinin olduğu sepet valizin aynısından bir de çeyiz sandığı hazırlamış. Babaannemden bir mektup almış, gelecekleri zamana dair. Gün saymaya başlamış ve Almanca kelime ezberlemeye tekrar, elbise dikmeye.

Ben liseye giderken bir kompozisyon dersinde "çocukluk sesleri" diye bir konu vermişti öğretmen. Onun üzerine bir şeyler yazacaktım. Ne yazacağımı bilemediğimden babama sormuştum. "Benim için çocukluk sesi, dikiş makinesi sesidir" demişti. Artık ne kadar izlediyse ablasının elbise dikişini. Şimdi aynı kompozisyonu yeniden yazıyor olsam, benim için de çocukluk sesi dikiş makinesi...

O sene kesin gideceklermiş, yine yapmışlar hazırlıklarını. Ama kimse gelmemiş. Geleceğiz dedikleri zamanda da gelmemişler, ondan bir ay sonra da altı ay sonra da. Kim düşür-

düyse, kendileri gelemeseler de sizi aldırırlar, diye düşürmüş halamın aklına. Birileri gelecek, onları alacak ve Almanya'ya götürecek diye bir hayale kapılmış bu kez halam. Yılda bir gün beklediğini her gün bekler olmuş. Her gün hazır ve her gün gitmek için tetikte... Bir akşam bir mektup gelmiş yalnız. Getiren okumuş mektubu. Anne ve babalarının orada bir yangında öldüğünü, oraya defnedildiklerini söylemiş, çıkmış gitmiş sonra. Yatsı ezanı okunuyormuş. Sepetli valizini açıp yerleştirmiş halam, sonra da bir daha gelememiş kendisine. Her gün valiz hazırlamış, her akşam boşaltmış yerine. Sabah uyanınca başlayan ve yatsı ezanı okununca sönen bir bekleyiş başlamış halamın dünyasında.

* * *

Bir ailede bir sorunlu birey varsa diğerleri ister istemez uyumlu olmak durumundadır. Babam; yaşamı boyunca uyumu bir gömlek gibi giyinmiş, halamı da boynuna bir boyunbağı gibi bağlamış bir adamdı. Annemle evlenirken akli melekeleri yerinde olmayan bir ablasının olduğunu ve onu yalnız bırakamayacağını söylemiş. Annem de bunu kabul ederek evlenmiş ama bu kabullenişin altında ezilmiş zamanla ve bir gün de hepimizi bırakıp gitmiş. Halamla yaşamanın kolay olduğunu söyleyemeyeceğim. Ama çocuğunu geride bırakmak da çok kolay bir karar olmasa gerek, ne bileyim...

Sonra biz, halam, babam ve ben, üç oyun arkadaşı baş başa kendimize çekildik. Halam evden dışarıya hiç çıkmadı. Birilerinin geleceğine, onu alıp anne babasına götüreceğine inanıyordu. Bunun için sabah erkenden kalkıyor, giyiniyor yahut kendine yeni bir yol elbisesi dikmeye koyuluyor, öğleden sonra mevsimine göre, eldivenleri, şapkası, şemsiyesi, paltosu ve illa kucağında çantasıyla beklemeye başlıyor-

du. Saatler sürüyordu bu bekleyiş. Bu bekleyişi tetikleyecek, bozacak bir şey olduğunda hayat bir kâbusa dönüyordu evde. Oyun bozuluyordu.

Hiç kimsenin gelip gitmediği evimizde kazara zil çaldığında örneğin... "Geldileeeer" diye kapıya koşan halama gelenin Ramazan davulcusu, dilenci yahut yanlış kapıyı çalmış bir komşu misafiri olduğunu anlatmak mümkün olmuyordu. Gelenlerin biz yokken gelmeleri ve halamın tanımadığımız birinin peşine takılıp gidebileceği kaygısıyla yaşamak da kolay değildi. Babam kapı zilini bozmuş, kapının üzerine lütfen kapıyı çalmayınız yazmıştı. O yazı hâlâ orada duruyor. Evden çıkarken kapıyı halamın üzerine kilitleyip de gitmek zorundayım. Evimize bugüne kadar hiç kimseyi davet etmedik, hiç kimsenin halama acıyarak, korkarak, çekinerek bakmasını istemedik. İpekli mendili, şapkası ve dantel eldivenleriyle pencereden sokağı gözleyen bu yaşlı kadına bile aşağıdan dikkatle bakmayı başarıyordu insanlar. Bu bile ağır geliyordu bize, bu bile zorluyordu. Eve kimse gelmiyordu, halam da dışarıya çıkmıyordu. Birlikte geçirdiğimiz bir ömürde sadece bir kere, bizim ona bakamayacağımız kadar hastalandı. Karnı ağrıyordu. Ve ağrıyı dindiremiyorduk. Doktora gitmek zorundaydık ama ya gelirler de beni bulamazlarsa kaygısıyla evden çıkmamakta direniyordu. Ona yalan söyledik. O güne kadar yaptığımız kendimize yalan söylemekti, halama hiç söylememiştik. Bu kez doğrudan halama söyledik. "Almanya için vize işlemlerini başlattık, ama doktorlar sağlık raporu istiyorlar, mecbur gideceğiz hastaneye" dedik. Kafesteki kuşun özgürlüğüne uçuşu gibi çıktı odasından. Apandisitmiş, valizini yanında taşıyor olması ilk kez işe yaradı, anında pijamaları ve hazır kıyafetleriyle yerleştik odasına. "Uçak kaçar" dedi, "ben kalmam burda" dedi, ama yatırdık. Doktorlar, hemşireler hep beraber oynadık oyunu. "Uçak sensiz git-

meyecekmiş" dedik. "Uçak bozuldu" dedik. "Yapılınca gideceğiz" dedik. Kendimize lanet ederek avuttuk halamı o günlerde. O nasıl bir umutla bağlandıysa hayallerine karnını tuta tuta oturdu dikiş makinesine eve dönünce.

Babam ben küçükken moda dergileri alırdı halama. O dergilerde gördüklerinin aynısını dikerdi halam, daha güzellerini hatta. Sonraları dergiler istiflenmeye başladı evde, attırmıyordu. Bir yere kaldıramıyorduk. Elbiseler de ayrı bir yerde birikiyordu. Yığınla elbise. Hiç giyilmemiş ve giyilmeyecek, yüzlerce elbise. Yıllar geçtikçe halam eski dergilerdeki elbiseleri başa dönüp tekrar dikmeye başladı. Yirmi yıl öncenin modasını taşıyan elbiseler, etekler, ceketler, takımlar... Babamın vefatından sonra onun odasını tamamen boşalttım ve duvarlara çivi çakıp ipler gerdim. Her bir ipin üzerinde onlarca elbise duruyordu, sayısız ve eşsiz güzellikte, bugün giyilmeyecek kadar eski ama asla atılmayacak kadar yeni elbiseler. Halam bu elbiselerin üzerine yenilerini eklemeye devam etti.

* * *

O akşam yemeğinde köftemi çatalın kenarıyla bölerken sokağa bir araba girdi. Halam "Geldiler mi ki Nazlı?" diye fırladı yerinden. Aynı heyecanla, sahiden birini bekliyormuşuz, birazdan bir araba gelecekmiş de hep birlikte gidecekmişiz gibi bir heyecanla ben de yerimden fırladım. Bu oyunu bu kadar yürekten oynayamazsan bu kahra katlanamazdın.

"Değilmiş, kuru temizlemeci arabasıymış" dedim.
"O ne ki?"
"Kuru temizlemeci mi?"
"Evet Nazlı, o ne ki?"
"Hani biz kıyafetlerimizi evde yıkıyoruz ya hala, bazıları

evde yıkamıyor da o elbiseleri alıp yıkamaya götürüyorlar, kuru temizlemeciye götürüyorlar yani yıkamaları için."

"Elbiseler gezmeye gidiyor öyle mi?"

"Öyle."

"Benim elbiselerim de gitse keşke..."

Sonra yemeğe döndük, yemeğimizi yemeye ve pencereden dışarıyı izlemeye... Yatsı okunup da halam odasına gidene kadar beklemeye... Halamı yatırdıktan sonra televizyon izledim. Yerli bir dönem filmi... Evler, mobilyalar, telefonun üstündeki danteli bile eski zamanlardaki gibi... Nereden bulurlar bunları diye düşünürken, başrol oyuncusu etekleri uçuşarak geldi. Nasıl da halamın gençliğine benziyor. Saçları, duruşu, elbisesi... "Elbiseler gezmeye gidiyor öyle mi?" diye soruşu aklıma geldi halamın. Sonra bir anda, hani böyle karanlığa bir ışık tutulmuş gibi, kızgın yağın üstüne soğuk su atılmış gibi, bir nar orta yerinden çatlamış gibi bir hisle halamın elbiselerini bu kadınların giyindiklerini düşündüm. Ertesi gün hafta sonuydu, halamı evde bırakıp elbiselerden birkaçını gizlice çantama koyup eski model elbiseler satan vintage dedikleri mağazaları dolaştım. Bir kadın, elbiseleri alabileceğini söyledi. Elbiselerin sadece provalar için giyildiğini söyledim. Öyleydi çünkü. "Kaç tane var elinizde?" diye sordu kadın. Çok! Bilmiyorum sayısını ama yüzlerce var. "Bir arkadaşım daha alabilir" dedi. İçeriye geçip arkadaşına telefon etti.

Hayatımda hiçbir şey yolunda gitmemişti o zamana kadar. Ben gittiğimiz yolun yol olduğunu düşünmüş, aslında bizim ancak bir keçi yolundan yürüyor olduğumuzu başkalarının hayatlarını referans ala ala öğrenmiştim. Başka çocuklar anneleriyle birlikte sokaktan geçerken annemin yokluğunu, karne günlerinde okul bahçesinde anne babasına koşan çocukları

gördükçe bir ailenin yokluğunu, komşularımıza insanlar gelip giderken yalnızlığımızın büyüklüğünü, bütün genç kızlar evlilik hayali kurarken bu hayata hapsolmuşluğumu anlamıştım. Sanki elimde halamın dikiş odasından aldığım bir mezurayla durmadan başkalarının hayatını ölçüyordum. Onlarınki arşın arşın açılan bir kumaştı sanki, benimkiyse bir mendil parçası. Manifaturacıya yeni kumaşlar almak için her gittiğimde, o top kumaşlar açılırken tezgâhın üzerinde, kendime acıyordum. Manifaturacıda bile kendime acıyordum.

Kadın içeriden, "Arkadaşım da istiyor, yarın buraya gelecek, görelim lütfen elbiseleri, size satışımız üzerinden yüzde 30 verebiliriz" dedi. Dükkân kirası falan diyordu o. Umurumda değildi. Para kazanmak gibi bir hedefim yoktu. Ben sahiden elbiseler gezmeye gitsin istiyordum. Başkalarının üzerinde salındıkça halam sokaklarda geziyormuş gibi olacaktı. Heyecanım da isteğim de buydu sadece.

Eve gelince halama, "Elbiselerini, dünkü elbiseler gibi gezmeye gönderelim mi?" diye sordum. "Almanya'ya da giderler mi?" dedi. Giderlerdi belki. Bir turistin dükkâna girmeyeceği, elbiseyi almayacağı, alıp da Almanya'ya götürmeyeceği ne malumdu.

Elbiseleri bir çeyiz hazırlar gibi paketledik halamla. Hiç görmediğim kadar mutluydu. Her şey sıradan, normal görünüyordu bize karşıdan bakılınca. Kızının evlilik valizini hazırlayan bir anneyle kızı gibiydik. Hiç konuşmayıp hala yeğen olarak görünmeye de razıydım. Ama konuşunca başa dönüyorduk, konuşunca evcilik başlıyordu.

"Sen de gelmek ister misin, elbiseleri birlikte gezmeye götürelim."

"Nazlı ben nasıl geleyim, gelirlerse beni almaya, sen yoksun, ben yokum, olmaz. Sen git, ben beklerim..."

Taşıyabileceğim kadarını yüklenip butiğe gittim. Kadınlar elbiselerin hepsini aldılar. Satışlara göre haber veririz dediler. "Daha var" dedim, "eğer isterseniz." "Duruma göre haberleşiriz" dediler. On gün sonra bana o güne kadar elime asla geçmemiş bir para verdiler. Yeni elbiseler istediler. Aldığım maaş evi geçindirmeme yetmiyordu, babamdan kalan maaş elimi rahatlatıyordu. Halamın kumaşları, düğmeleri, fermuarları derken elde para kalmıyordu. Kenara olası bir hastalık halinde halamın masraflarını karşılayabilecek kadar para bırakmıştı babam. O paraya asla dokunmuyordum, üstüne ekleyebildiğim kadar, ne koyabilirsem... Bu kadar çok param olmamıştı hiç. Ne yapacağımı düşünüp durdum saatlerce. Tamam birlikte yaşıyorduk ama para neticede halamın parasıydı. Kadın parayı kahverengi bir dosya zarfının içinde vermişti. Otobüste elimde tutuyordum zarfı, öylece bakıyordum. Üstünde isim olmayınca zarfa benzemediğini düşünüp çantamdan çıkardığım kalemle Münevver Gündoğan yazdım üstüne. Altına da ev adresimizi. Sonra o his tekrar ortaya çıktı. Narın çatlaması hissi. Cep telefonuma Berlin haritası yazdım. Karşıma yeşilli beyazlı, üstünde sarı çizgiler olan bir harita çıktı. Berlin'in hemen altında Kreuzberg yazıyordu. Parmağımla oraya yaklaştım. Gitschiner Str. Bu da tamam. Biraz daha yaklaştım. Alexandrinenstraße yazıyordu onu da ekledim. Hepsini geriye doğru yazdım. Altına da Germany yazdım. Zarfı açtığım yerden tekrar kapatırken durdum. Otobüsten inince kırtasiyeye uğradım. Bir mektup kâğıdı istedim ve halama bir mektup yazdım ellerim titreyerek.

Münevverciğim,

Seni unuttuğumuzu sanma. Hep aklımızdasın. İşlerimiz dolayısıyla seni almaya gelemedik. Dikişini iyice ilerlettiğini duyduk babanla, çok sevindik. Artık buraya gelme zamanın geldi. Sana para gönderiyoruz. Bu parayı Nazlı'ya ver, o seni buraya getirecek. Buraya gelebilmeniz için vize, pasaport işlemlerini yaptırman lazım. Evden Nazlı ile birlikte çık. O ne derse onu yap lütfen. Bizi bekleme. Biz seni bekliyoruz.

Annen

Bunu yapıp yapmamayı çok düşündüm. Midemde müthiş bir krampla yazdım mektubu. Kırtasiyeden aldığım pulu da yapıştırıp zarfı çantama koydum. Bizim sokağa giremiyordum bir türlü. Halamın pencerede beklediğini biliyordum. Oyunsa bu da oyundu işte. Halamın hastalık parasını da ekleyip bu paranın üstüne gidecektik Almanya'ya. Daha ne kadar hasta olabilirdi ki? Yapabilir miydim? Halamda değil kendimde bulamıyordum o cesareti. İnsanlar dünya turuna çıkıyorlardı sonuçta. Benim yapacağım şey halamı alıp Almanya'ya gidip birkaç gün dolaşmaktı. Sonra ne olacaktı peki? Öldüklerini orada söyleyecektim. Şu ankinden daha kötü ne yapabilirdi ki onu? Babamın ölümünü "Bak gördün mü Mahir gitti, beni bıraktı o gitti, beni almaya gelecekler" diyerek karşılamıştı. Onun derdi gitmekteydi, nereye gittiğinin bir anlamı yoktu ki...

Daha fazla düşünmeden sokağa girdim. Halamı pencerede gördüm. Apartmana girdim, sonra bizim daireye kadar koştum. Merdivenleri çift çift çıktım. Perde açılıyor, oyun başlıyordu. Kapıdan içeriye çığlık çığlığa girdim.

"Halaaaaa, halaaaaaa, koş, sana mektup gelmiş."

Şapkası başından düştü koşarken, çantasını bırakmamıştı, hâlâ elindeydi.

"Bana mı?"
"Sana bak. Annenden."
"Annemden mi?"
"Annenden."

Çantasını bana uzattı. Elleri titriyordu. Mektubu aldı, ama açmadı. Salona geçip oturdu, mektubu da sehpanın üstüne koydu. Öyle bakmaya başladı.

"Açmayacak mısın hala?"
"I ıh."

Yarım saat öylece oturup mektubu izledi.

"Straße sokak demek" dedi.

Sonra bir hışımla açtı zarfı, yırtıldı, paralar yerlere döküldü. Kâğıdı açıp okudu.

Ağlar ya da sevinç çığlıkları atar diye hayal etmiştim.

"Ben gideyim de bize elbise dikeyim Nazlı. Bebeğine de dikelim" dedi.

Bebeği saklıyormuş, bilmiyordum. Kanepenin altından oyuncak bebeği çıkardı. Önce bebeğe bir elbise dikerek başladı.

O gece yatsıdan sonra yatmadı. Gece uykumdan dikiş makinesi sesiyle uyandım.

Ertesi gün işten izin aldım. Bir sonraki gün birlikte dışarıya çıktık. İlk kez. Kol kola gezdik. Fotoğraf çektirdik. Bir seyahat acentesine girip Berlin turuna gitmek istediğimizi söyledik. Bize Avrupa turu satmak için uğraştılar. Biz sadece Berlin'e gitmek istiyorduk. Halamla ilk kez sokaklarda geziyordum. İlk kez gelirler mi diye yol gözlemiyordu. Bunu daha önce akıl etseydim, gelmeyeceğiz diye bir mektup yazmayı belki, o zaman nasıl olurdu bilmiyorum. O zaman belki ben de annesiyle dolaşan insanlar gibi, halamla birlikte... Ne bileyim...

* * *

İkinci parti elbiselerin parası da geldi. Üçüncü bir parti daha teslim ettim. Halam elbiselerimizi dikti. Üçümüz de giyindik. Ben, halam ve oyuncak bebeğim. Çantasını hazırladı. Saçlarını yaptı. Şemsiyesini de aldı yanına. "Almanya yağmurlu oluyor" dedi. "Biliyorum" dedim, "Almanya yağmurlu oluyor..."

Uçakta yol boyunca düşündüm. Bunu yaptığıma ve bunu yapmayı daha önce akıl edemediğime de inanamıyordum. Hangi mezarlıkta olduklarını bilmiyordum babaannemle dedemin. Açıkçası mezarlarını bulmak gibi de bir niyetim yoktu. Ben sadece ne olacağını kestiremediğim bir şekilde, halamı Almanya'ya götürmek ve bunca yıl sönmeyen umudunun karşılığını vermek istiyordum. Öyle de oldu.

Otele yerleştikten sonra rehberimizle özel bir konu konuşmak istediğimi söyledim. Hayatımda ilk kez olanları bir başkasına anlattım.

Bir insandan istenebilecek en tuhaf şeyi düşürdüm dudaklarımdan.

"Bize çalabileceğimiz ve açılmayacak bir kapı ve bir mezarlık bulabilir misiniz?"

Düşündü. Yardım etmek zorunda değildi, halama baktı, dantel eldivenleriyle şemsiyesini çevirip duruyordu lobide oturduğu yerde.

"Benim evimin kapısını çalabilirsiniz, evde kimse yok. Mezarlık da çok uzağımızda değil... İstersek mezarlarını da bulabiliriz ama zaman alır" dedi.

"Yok" dedim. "Bunlar bizim için yeterli."

Eğer sevinince birine sarılmak gibi bir yaşam pratiğim olsaydı, o kıza sarılabilirdim. Böyle bir pratiğim olmadığı için ancak teşekkür edebildim. Başka bir Türk arkadaşını bize yardım etmesi için çağırdı. Yerleşmediğimiz otelden elimizde valizlerimizle rehberin evine doğru yola çıktık. Halam konuşmuyordu. Rehberin kapısını çaldık. O evin babaannemlerin evi olmadığını biliyordum. İçeride kimsenin olmadığını da. Yine de açılsın ve bizi çok yaşlı bir kadın karşılasın istiyordum. Hoş geldin Münevver desin o kadın bize... Sonra ben halamı annesine teslim edeyim ve geri döneyim.

Kapı açılmadı. Halamı orada bırakıp üst kata çıktım, sonra tekrar indim.

"Komşularına sordum hala, bir adres verdiler."

Kafasını salladı uslu bir çocuk gibi.

Sonra mezarlığa gittik. Ne olacağını bilmiyordum. Sadece dua ediyordum ne için ettiğimi bilmeden...

Mezarlığın girişinde indik arabadan. İçeriye girip birkaç adım attı.

"Yetişememişiz. Biz geldik, onlar gitmiş Nazlı, tüh" dedi.
"Öyle olmuş dedim. Ama geldik hala."

"Geldik evet" dedi. Başını kaldırıp mezarlığın içinde gökyüzüne baktı, etrafı inceledi, bir sanat eserini inceler gibi...

Sonra kulağıma eğildi, dünyanın en mahcup ses tonuyla,

"O" dedi, "peki o ölmüş mü?"
"Kim?"

Parmağındaki yüzüğü gösterdi, senelerdir hiç çıkarmadığı incecik söz yüzüğünü... Kilo alırsam parmağıma olmaz, o zaman evlenemem diyerek senelerdir azıcık yediği yemeklerin müsebbibini...

"O da ölmüş hala" dedim.

Boynunu büktü.

Sonra Berlin'i gezdik. "Bak annenler burada yürümüşler" dedim, parkları gezerken.

"Biz de geldik" dedi.
"Bak burada oturup kuğuları izlemişler."
"Biz de izledik di mi Nazlı?"
"Bak burada yemek yemiş annenle baban."
"Biz de yedik" diye diye dolaştık Berlin sokaklarını.

* * *

Evimize döndük. Halam bir daha hiç beklemedi. İyileşmedi elbette. Her güne, "Onlar gitti biz kaldık Nazlı, yetişemedik" diye başladı, "biz de gideceğiz di mi Nazlı?" diye bitirdi. "Gideceğiz" dedim, ilk kez bu oyunda yalan olmayan bir repliğim vardı. Biz de gidecektik.

Butikçi kadınlar elbiselerimizi almaya devam ettiler, halam da elbise dikmeye... Artık dışarıya çıkabiliyordu. Beklediğimiz kimse yoktu. Bu alışkanlığımızı o nasıl bıraktı bilmiyorum, ben bırakamadım. Pencerenin önünde müşteri bekliyordum. İşten ayrıldım. Kendimize elde kalan elbiselerimizi satabileceğimiz ve yenilerini dikebileceğimiz bir küçücük butik açtık. İsmi *Adieu*! Elveda demek... İsmi halam koydu. Bence de çok güzel oldu. Onun kadar iyi bir terzi değilim ama iyi bir çırak olduğum kesin... Bebeğimizi dükkânın vitrinine oturttuk, ona da her hafta yeni bir elbise dikiyoruz. Dükkânın önünden geçen küçük kızlar bu elbiselere bayılıyorlar. Ve en sık kurduğumuz cümle şu galiba: Hayır bebek satılık değil, sadece elbiseler...

Münevver Halam altmış yedi yaşına kadar yaşadı. Her sabah "Onlar gitti biz kaldık Nazlı" dedi. Ve bir sabah bunu dedikten birkaç dakika sonra bana sessizce *Adieu* dedi.

Almanya'dan döndüğümüzden beri takmadığı dantelli eldivenlerinin elinde olduğunu fark ettim. Üzerine kendisi için geçen hafta diktiği elbiseyi giymişti. Ambulans çağırdım. Morga aldılar halamı.

Koşarak belediyeye gittim. Teslim etmem gereken bir dilekçe için...

Halam Münevver Gündoğan bu sabah kalp krizi sebebiyle ve-

fat etmiştir. Halamın tek yasal mirasçısı benim. Kendisi ekte noter onaylı nüshası bulunan vasiyetnamesiyle, ölümünden sonra, daha önce vefat eden ve mezarları Almanya'nın Berlin şehrinde bulunan anne ve babasının yanına defnedilmeyi vasiyet etmiştir.

Vasiyetinin gereğinin yerine getirilerek cenazesinin Almanya'nın Berlin şehrinde defnedilebilmesi için, Cenazelerin Nakli Anlaşması ve Cenaze Nakil ve Defin İşlemleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre gerekli geçiş izin belgesi ve yol izin belgesinin düzenlenmesi için gereğini arz ve talep ederim.

Nazlı Gündoğan

Anneme sarılıp yatmak, birlikte uyumak, birlikte uyanmak hayali bütün hayatımın üstünü bir toprak gibi örttü senelerce. Münevver bir toprağın altında annesine sarılabilecekti belki bu dilekçeyle. Valiz hazırlamak için koşarak eve döndüm.

Uçakta bir dua gibi tekrar ettim defalarca... *Adieu* hala... *Adieu* hala... *Adieu* hala...

Bir Garip Külkedisi Masalı

Fikret ile Semiha, bundan yirmi altı sene evvel dünya evine girdiklerinde, aile büyüklerinin de uyarıları üzerine adımlarını eşikten sağ ayaklarıyla attılar ve kapıyı bekârlık hayatlarının üzerine çat diye kapattılar. Ama işte sanıyorum tam o an, Fikret'in gözü ona yetişemedi, o hep dışarda kaldı. Yirmi altı sene boyunca Semiha ne yaparsa yapsın Fikret'in gözü hep dışardaydı.

Semiha'nın sipariş gelinliğini almak için gelinlikçiye gittiği gün, siz şunu da paketleyiverin diyerek ikinci bir gelinlik daha paketleten Fikret, onu da ayrılmaya kıyamadığı uzatmalı sevgilisi Esma'ya götürmüş, ertesi gün evleneceğinin haberini kıza "Babamın işleri dolayısıyla ortağının kızıyla kâğıt üzerinde bir evlilik yapmak durumundayım, evleneceğiz ve ilk fırsatta boşanacağız, kızı tanımam etmem, yüzünü bile görmedim, zaten öyle gelinlik, damatlık falan da yok, evde kıyacaklar nikâhı, kâğıt üzerinde evlenecek olsam bile o kadar huzursuz ve mutsuzum ki... Hayalimde kaç kez evlendim seninle, kaç kez açtım yüzünün duvağını, kaç kez öptüm alnının ortasından helalim diyerek... İşte bu yüzden bu gelinliği senin için aldım, bir gün Allah'ın izniyle telli duvaklı karım olman için kapını çaldığımda gelinlik almak için beklemeyeceğiz, her şey hazır olacak anlıyor musun, buradan çıkacağız ve nikâha gideceğiz, sevgilim, Esmam" falanım filanım di-

yerek konuyu bağlamış, lafı kızın ağzına gelinliğin danteliyle tıkmıştı. Esma beş yıl bekledi Fikret Semiha'dan boşanacak da evlenecekler diye. O sırada Figen de, Fikret'in babasının ortağının kızı olan ve zorla nişanlandırıldıkları Şeniz'in nişanı atacağı günü bekliyordu. Şeniz de Fikret'in babasının işleri düzelince evlenecekleri günü. Betül ise kötü hastalıkla boğuşan Fikret'in babasının sağlığına kavuşmasını iple çekiyordu, zira baba hastayken düğün düşünülmezdi. Tıpkı Ayten'in de kız isteme tarihi için Fikret'in babasının iyileşmesini beklediği gibi... Ama gelin görün ki Fikret yetimdi.

Şu bir gerçek ki, Fikret Semiha'nın babası Necati Bey'i babası gibi severdi. Yanında çalışmaya başladığı gün itibarıyla adamı gözüne kestirmiş, dört vesait değiştirerek geldiği imalathanede seneler boyu pür dikkat ve kusursuz bir iş ahlakıyla çalışmış, Necati Bey'in önce eli ayağı, sonra sağ kolu, en sonunda da adamın asla vazgeçemeyeceği parçası olmuştu. Necati Bey tek evladı olan Semiha'yı başkasına vereceğine Fikret'e vermeyi, daha doğrusu Fikret'i Semiha'ya almayı uygun görmüş, yıllar içinde işler büyümüş, dükkân plazaya dönüştüğü sıralarda Necati Bey'in oda kapısına "onursal başkan" levhasını çalışanların alkışları arasında asan Fikret kendisini genel müdür ilan edivermişti. Fikret iç güveysinden hallice falan değildi, havalar öyle bin beş yüzdü ki, sanki o patronmuş da Necati Bey ve Mefharet Hanım'ın tek kızları olan Semiha'yı hayrına kendine eş seçmiş, babaya iş, anaya da rahat bir hayat vermiş gibiydi. Semiha iyiydi. Doğruya doğru, çirkindi, Allah'ın gücüne gitmesin ama bir telaşla, iş arasında yaratılmış gibiydi. Semiha Fikret'le evlendiğine kendisi bile inanamamıştı, Fikret öyle böyle bir Fikret değildi zira, Yeşilçam karmasıydı adeta, Tarık Akan'ın boyunu, Kadir İnanır'ın yüzünü, Ekrem Bora'nın saçlarını, Türkân Şoray'ın kirpiklerini, Fatma Girik'in gözlerini, Ediz Hun'un

tenini, Fikret Hakan'ın da adını al, al sana Fikret Çaylıyayla... Semiha için ise, emsal teşkil edebilecek bir artistimiz maalesef yok; Semiha, Semiha işte...

Necati Bey'in ise canına minnetti Fikret gibi birini kendisine damat almak. Kendisi çalışmayı sevmezdi. Çalışkanlık özelliği dedesinde kesilmişti. Dedenin açtığı helvacı dükkânı, dedenin tek oğlu olan Necati Bey'in babası Kemalettin Bey'e, Kemalettin Bey'den kendisinin tek oğlu olan Necati'ye devrolmuştu, ondan da tek kızı olan Semiha'ya kalacaktı. İmalathanede sabahtan akşama kalıp kalıp helva ürettikleri, evde, işte, arabada boyuna helva yedikleri halde, hanelerinde üreyememişler; hep tek çocuk gittikleri ve gittikçe de daha az çalıştıkları için Fikret gelene kadar dükkân Allah'a emanet bir büyüme sergilemiş, ne uzamış ne kısalmıştı. Dükkânın tarihi resmen Fikret'ten önce ve Fikret'ten sonra olmak üzere ikiye ayrılıyordu. İmalathaneden fabrikaya dönmüşler, dükkânın üstüne kat çıkıp alüminyum cephe giydirme yapıp binayı plazaya çevirmişler, kırk yıllık açık helvayı pakete sokup ambalajlamışlar, oradan market reyonlarına, marketlerden sektör dergilerine falan girmişlerdi. Teknoloji gelişiyor, dünya değişiyor, insanlar helva yemekten asla vazgeçmiyorlardı. Fikret marka yapmıştı Necati Beylerin helvayı. Necati Bey'e ne oluyordu ki? Oturduğu yerden patrondu. Bununla beraber Fikret de müthiş bir çalışkanlık ve sabır timsaliydi. Necati Bey'in kendisine sık sık söylediği "Sabırla koruk helva, dut yaprağı atlas olur" atasözünü benimsemişti. Sahiden koruk, helva oluyordu, bu sürece her gün tanık oluyordu. Bir tek Semiha koruk kalmıştı, helva olası da yoktu, e öyle olunca sıcak döşek üstüne atlas yorgan da bir hayal olmuş, bu hayal de sıklıkla işte Keriman'ı, Neriman'ı, Asuman'ı derken, bir şekilde Fikret için bir yaşam tarzına dönüşmüştü. Tekeşliliğe şiddetle karşı olan Fikret neden böyle yaşadığını kendisi de bilmiyordu.

Açıkçası çok da sormuyordu. Sorduğu daha başka sorular vardı. Tamam parayı bulmuştu, yokluk ve yoksulluktan bir şekilde kurtulmuştu ama bu da başka bir esaretti neticede. Bazen sabahları kalkınca uzun uzun Semiha'yı izliyor, bunu kendime neden yaptım diye soruyor, cevap şıklarında a) Porsche b) bankadaki para c) kolundaki saat d) hepsi, seçenekleri beliriyordu. Sorulara biraz daha dikkatli baksa, Semiha ile evlenerek hayatındaki bütün doğruları bir kerede götürmüş olduğunu fark edecekti ama tam bu farkındalık sırasında yatağının başındaki son teknoloji cep telefonunun alarmı çalıyordu. Sonra Fikret, evliliklerinin ilk gecesinin dışında bir kez dahi sevişmediği karısı Semiha'nın yanından kalkıp işe doğru yola çıkıyor, işe gitmeden önce sevgililerinden birine uğrayıp ayaküstü vakit geçiriyor, öğlen arası bir başkasına, akşamüstü bir diğerine, spora gidiyorum diye çıktığı hafta sonu ise bir başkasına gidiyor, öyle değişik bir hayat sürüyordu. Fikret'in bu hallerinin sebebi asla Semiha değildi, Semiha'dan önce de böyleydi bu. Adam bilmiyordu tekeşlilik nedir, duymamış ve katiyen görmemişti. Babası Fikret henüz bebekken ölmüş, annesi bir başkasına kaçmıştı. Fikret dedesinin yanında amcaları, halaları ve babaanneleriyle büyümüştü. Dedesinin dört eşi vardı ve hâlâ gözü başkalarındaydı. Çocuğun geçtiği yol bu olunca, vardığı nokta da çok ötesi olamamıştı. Normali buydu Fikret'in. Semiha'nın koca burnu ve çenesinden dudağına uzanan beni, işin tuzu biberiydi.

Semiha Fikret'e böyle görünüyor olabilirdi ama kuzguna yavrusu Anka görünüyordu ve Mefharet Hanım Semiha'yı övmelere doyamıyordu. Bayılıyordu kızını övmeye, öyle bir anlatışı vardı ki, sanırsın masallardaki peri padişahının kızı. Görmesen o anlatışa âşık olursun. E onun hayalindeki damat da, varlıklı, kariyerli, iyi bir aile evladıydı tabii. Fakat Necati Bey damat adayı diye Fikret'i getirmişti. Olmayınca olmayan

o çekim, Fikret ve Mefharet arasında da olmayınca olmadı, birbirlerine asla ısınamadılar. Fikret'in her geçen gün postu biraz daha sermesiyle birlikte Mefharet daha çok bilendi ve daha çok pustu bir köşeye.

Mefharet Hanım, azıcık damadını çekiştirecek olsa Semiha, Fikret'in dünyanın en iyi kocası olduğunu anlatmaya başlıyordu. İnanılmaz ilgili bir kocaydı Fikret, Semiha'nın bir dediğini iki etmiyor, her akşam eve sürprizler, hoşluklar, çiçeklerle geliyordu. Daire kapısından yatak odasına kadar yere mumlar ve gül yaprakları koyuyor, Semiha'yı yataga öyle davet ediyordu. Bazen sabaha kadar sohbet ediyorlardı, öyle bir muhabbet vardı aralarında. Müthiş bir uyum vardı karıkoca arasında. Böyle anlatıyordu Semiha. E, hal böyle olunca Mefharet'e de inanmak düşüyordu. Tek kusuru çocuğunun olmamasıydı Fikret'in. Semiha buna çok üzülüyordu güya, kocasıyla doktora gitmişlerdi, doktor ümitsiz vaka demişti, Semiha bu konuyu daha fazla konuşup kocasını üzmek istemiyordu. Bu da neticede karıkoca arasındaki özel bir konuydu. Falandı filandı. Annesine, "Bu tipine yandığımın Fikret'i benimle bir kere yattı, bir daha da yatmadı, evde yüzüme bile bakmaz, sabah ben kalkmadan gider, gece ben yatınca gelir, telefonla bile konuşmayız biz, yirmi altı senedir sadece sizin yanınızda karıkoca gibi davranıyoruz, sair zamanda birbirimizi hiç tanımıyoruz" diyemiyordu. Fikret'e de kızamıyordu gariban, çünkü evde ayna vardı ve zaman zaman kendisini, burnunu ve çenesinden dudağına kadar yayılan o koca beni o da görüyordu.

İstese Fikret'i parasıyla dövecek, anasını Fikret'in üstüne salarak aç biilaç bırakacak, boşayıverecek güce sahipti ama yapmazdı. Seviyordu o Fikret'i. Nasıl ki sabah erken uyandığında Fikret karısına bakıp sorular soruyorsa, geceleri de Se-

miha uyanıp kocasını izliyordu. Ne sevap işlemişti de Allah bu kadar yakışıklı bir adamı kendisine eş olarak nasip etmişti acaba?

Şu durumda herkes halinden bir şekilde memnundu. Sadece Mefharet açık arıyordu. Bir şey oluverse de Fikret'i enselese... Boşattırmazdı ama pabucun pahalı olduğunu, isterse işi, gücü, parayı, malı mülkü elinden alıvereceklerini hissettirmek istiyordu. Mefharet Hanım Fikret'in hatasını kolluyordu. Eee, Fikret de içgüveysi olabilir ama eşek değil sonuçta, o bakışların ne manaya geldiğini gayet iyi anlıyordu.

* * *

O öğlen bir zamanlar dört vesaitle geldiği işyerinden lüks arabasıyla ayrılırken yine ensesinde Mefharet'in soğuk nefesini hissediyordu Fikret. Birazdan, önce evden Semiha'yı, sonra da kendi evlerinden Mefharet Hanım'ı alacak ve Mefharet Hanım'ı doktora götürecekti. Altı ayda bir olan sağlık kontrolü nasıl da hızlı geliveriyordu; şaşılacak şey. Fikret altı ayda bir katlandığı bu çilenin ağırlığını sanki Mefharet'i her an, her dakika sırtında taşıyormuş gibi hissediyordu.

Semiha arabaya binince ön koltuğa oturdu. "Nasılsın?" dedi Fikret'e, Fikret "İyi işte, aynı" dedi. "Sen nasılsın?" diye bile sormadı. Mefharet Hanımların evi iki sokak ötedeydi, onların evinin önünde durdular, Semiha arabadan inip annesini almaya gitti, geldiğinde de ana kız arabanın arka koltuğuna oturdular. Fikret içinden "Babanızın şoförüydüm ya ben" diyerek hızlı kaldırdı arabayı. Böyle düşününce öfkeden deliye dönüyordu Fikret. Tamam içgüveysiydi ama geçmişti o günler artık. Yirmi altı sene yahu, az mı? Dişiyle tırnağıyla kazımıştı bugünlerini. Bugün herkes refah içindeyse, her-

kes istediği gibi gezip tozabiliyor, öyle sallana sallana özel hastanelere gidebiliyorsa bunda Necati Bey'den çok kendisinin katkısı vardı. Necati'ye kalsa ohoooo çoktaaaan çekmişlerdi iflas bayrağını. Ayrıca sabah sevgilisi Özlem –kendini Fikret'in tek sevgilisi, tek aşkı sanan Özlem– mesaj atmış, Fikret'i çok özlediğini, evde beklediğini yazmıştı. Nasıl beklediğini de fotoğrafla belgelemiş, mesaja ek olarak iliştirmiş, Fikret'in aklını başından almıştı. Aklı Özlem'deydi Fikret'in, aklı Özlem'deydi ama işte Semiha'yla Mefharet de kanlı canlı arabadaydı. İkisini eve bırakır bırakmaz oraya gidecekti. Bunları da düşünürken öndeki arabanın yavaşladığını görmedi, hızlı bir fren yaptı, Semiha "Ayyyyy yavaş olsana hayatım" dedi ama Fikret Semiha'yı duymadı bile. Gözleri yuvalarından çıktı, kalbi hızlandı, tepesinden kaynar sular boşandı bir an, nabız mabız bir milyon Fikret'te. Yanındaki boş koltuğun altından fırlayıveren tek kadın ayakkabısına bakıp yutkundu. Fren yapmış, durmuştu ama kalkamıyordu. Arkadaki araçların korna sesleri ve Mefharet Hanım'ın "Yürüsene daaaaamat" sözüyle kendine geldi ve devam etti. İçi içini yiyordu. Nereden çıktı bu ayakkabı? Tamam arabada o işi yapardı sık sık ama onlar hep arka koltuktaydı. Önde de rahat durmuyorlardı ama ayakkabıyı çıkarıp da bir şey yapmamışlardı. Ayrıca yapmış olsalar kız tek ayakkabıyla nereye gidecek? Ama işte duruyordu ayakkabı, yandan yandan göz kırpıyordu Fikret'e. "İspiyonlayayım mı lan seni?" diyordu ayakkabı. "Pişt, çekeyim mi senin ipini şimdi?", "Mefharet sıçsın mı ağzına iki dakkada?" diye tehditler yağdırıyordu ayakkabı paspasın üstünden. Geçen hafta Arzu'yu alışveriş merkezinden almıştı, sonra da birlikte onun evine gitmişlerdi. "Bir sürü şey aldım kendime" deyip arkaya atmıştı poşetleri kız. Herhalde o zaman düştü, diye düşündü Fikret. Yemin etti içinden, bir daha o Arzu'yu görmeyecekti.

Ayakkabı tam olarak Semiha'nın görüş mesafesindeydi, elindeki telefona bakıyordu Semiha, kafayı kaldırsa görürdü ayakkabıyı. "Gökkuşağına bak Semiha, ne kadar güzel" dedi Fikret heyecanla. Kadın, kocasının kendisine herhangi bir sebeple seslendiğini duyunca kafasını kaldırdı ve anasını arayan kuş gibi aranmaya başladı. Mefharet Hanım da gökyüzüne bakıyordu. O arada eğilip aldı ayakkabıyı Fikret yerden, bacaklarının arasına yerleştiriverdi. Kadınlar gökkuşağını göremediler. "Nasıl göremediniz yahu, olmadı çıkışta bir de göz doktoruna gidelim" dedi pişkin pişkin. Cebinden bir sigara çıkarıp yaktı. Camı da açmamıştı. Duman bastı arabayı. "İçme şu zıkkımı benim yanımda" diye tersledi Mefharet Hanım, o sırada şansına kırmızı ışıktaydılar da Fikret arabanın kapısını açıp sigarayı kapıdan dışarıya attı. Kırmızının sönmesini beklemeden bastı gaza Fikret, öyle bir hızlı attı sigarayı, öyle bir hızlı kalktı ki, sigarayla beraber ayakkabının da sokağı boyladığını kimse görmedi.

Derin bir nefes alıp verdi Fikret, "Şükür yarabbiiiii" dedi, "bugünümüze çok şükür." Kadınların bir şey anlayıp anlamadığını kontrol etmek için kafasını kaldırıp da dikiz aynasına baktığında beyninden vurulmuşa döndü. Semiha annesine internetteki saçma videolardan birini gösteriyor, kadın da pür dikkat onu izliyordu, kimsenin bir şeyden haberi yoktu ama arkadaki arabanın şoförü kolunu camdan çıkarmış, elindeki ayakkabıyı Fikret'e Fikret'e sallıyordu. Camdan attığı ayakkabıyı almış geri zekâlı! Fikret hızlandı, adam da hızlandı. Kornaya basıp duruyordu manyak. Selektör üstüne selektör yapıyor, elindeki ayakkabıyı camdan uzatıyordu. Allah'ım şu video uzun sürsün, diye dua ediyordu Fikret. Kırmızı ışık yanarsa bittik diyordu içinden. Adam gelecek, camı tıklatacak, "Beyefendi arabadan attığınız ayakkabıyı takdim edeyim" diyecekti. Mefharet dikecekti anında ku-

laklarını! Ne ayakkabısıymış o diyecekti. Tak! Yandı kırmızı ışık! Araba yanına yaklaşınca bastı geçti Fikret. Ceza gelirse gelsin, kırmızı ışıkta geçmenin bedelini ödemek kolaydı ama ayakkabı arabaya tekrar gelirse Semiha'yı aldatmanın bedelini ödemek vardı. Girilecek risk miydi şimdi? O kırmızı ışıkta geçince adam da geçti. "Lan arkadaş manyak mısın, deli misin, divane misin, sana ne, at o ayakkabıyı elinden" diyordu içinden ama adam Fikret'i duymadığından selektör yapa yapa sallıyordu ayakkabıyı. Hızlandıkça hızlandı Fikret, arkadakiler "N'oluyor ay!" diye zıplayınca "Toplantı var öğleden sonra, hızlıca gidip gelelim, önemli, çok sipariş var, yetişmiyor işler" falan diye geveledi bir şeyler.

Arkadaki araba kornaya basmaya başladı. "N'oluyor ay" dedi Mefharet Hanım yine. Fikret de yüklendi kornaya. "Eylem var, taksiciler için, taksici görünce desteklemek için böyle kornaya basıyoruz artık. Valla çok iyi bir şey" deyip bastı kornaya. Baktı kadınlar ilgiyle dinliyor, korna muhabbeti de bir şekilde tuttu deyip bir yandan arkayı kollayarak başladı atmaya... "Taksiciyi dövmüşler geçen hafta. Adamın insan kılığı kalmamış. Yazıktır yahu. Herkes ekmeğinin peşinde, olur mu öyle şey, eylem yapıyoruz, taksici görünce taksicileri selamlıyoruz kornayla" diye yazdıkça yazdı, kornaya bastıkça bastı.

Adam vazgeçmiyordu bir türlü. Kolunu camdan çıkarmış, ayakkabıyı sallıyordu. Kırmızı ışık denk gelmesin diye dualar etti Fikret. Tutacağı tuttu duanın, hep yeşilde geçti. Ama o geçince adam da geçti... "N'ooolur Allahım ben yeşilde geçeyim, o kırmızıda kalsın" diye artırdı duayı. Ama olmadı...

Tam alt geçide gireceği sıra, arabanın altını sürttürmek pahasına yolunu değiştirip kurtuldu adamdan. Yolu uzat-

tı, ama kadınlar anlamadı. Onlar yine video izlemeye gömülmüşlerdi. Rahatladı Fikret, soracaktı Arzu'ya ayakkabısını arabada düşürmesinin hesabını... On dakika önce bir daha görmeyeceğim diye ettiği yemin uçup gitmişti. Bütün tövbeleri korku geçene kadardı insanın. Ayakkabısını düşürdü diye kızdan vazgeçilir miydi şimdi, incecik belli, ipekçik tenli Arzu'dan bir ayakkabı düştü diye mi vazgeçecekti? Yarın arayayım Arzu'yu, diye geçirdi aklından. Kalp atışları normale döndü, sırtındaki ter dindi. Her şey normale dönünce Fikret de normale dönüyordu yani. Burada işi biter bitmez Özlem'e atacaktı kapağı. Bu stresi üstünden atması lazımdı.

Nihayetinde hastaneye vardılar. Valeye verecekti arabayı, bunca yılın Fikret'i bir de şimdi park yeri mi arasındı. Oğlana çokça bahşiş vereyim, başımın gözümün sadakası olsun, diye geçirdi içinden. Semiha indi arabadan, Fikret de indi. Mefharet Hanım inmedi. "Kapısını açayım diye bekliyor yaaa, şoförünüm ya ben senin" dedi yine içinden Fikret ama gidip kapıyı açmadan da edemedi. Mefharet Hanım eğilmiş, arabanın koltuğunun altında bir şeyler arıyordu tavuk gibi.

Semiha, "Anne ne düşürdün?" diye sorarken Fikret Mefharet Hanım'ın ayağı sıktığı için çıkardığı ayakkabısız ayağına kilitlendi...

Özlem'e gitmeye niyetlenen Fikret olay anından saniyeler sonra, birdenbire gelen bir göz kararmasıyla sedyedeydi...

Cebimdeki Osman

Antikacılarda vakit geçirmeyi çok severim. Çok bir şey almasam da dolaşmak, bu size nereden geldi demek, bir eşyanın hikâyesini masal gibi dinlemek, fiyatını sormak, alacak gibi olmak ama almamak, eşyalara dokunup yerine bırakmak, elimin tozlanması falan hoşuma gidiyor. Her eşyanın insanı yaralayan bir hikâyesi olduğuna inanıyorum ya da belki de ben yaralanmaya çok müsaitim. Yani antika bir yemek takımının kaç sofrada kaç kişiyi ağırladığını, sofrada atılan kahkahaların günden güne sönüp sönmediğini yahut akşam yemeklerinin sonsuz bir suskunlukta yenip yenmediğini kim bilebilir ki? Küçük bir cep aynasının örneğin, hep bir güzeli gördüğünü tahmin eder, hafızamızda geçmiş zamanlara ait bir güzelin dolgun yanaklarını, ışıklı gözlerini canlandırırız, çirkinler hiç aynaya bakmıyor, bakınca ağlamıyorlarmış gibi. Tek bir çevirmeli telefonun üstünde dolaşmış parmakların o tuşları heyecanla mı, yılgınlıkla mı, korkuyla mı çevirdikleri kıymetli bir anı değil mi sizce de? Birini özlediğini söylemek için basılan telefon tuşlarıyla, bir hastalığı haber vermek için basılan telefon tuşlarının birbiriyle aynı olmayacağı gerçeğini kabul edersiniz tahmin ederim. Eski bir dikiş makinesinin kaç elbise diktiğini merak etmek yersiz olabilir ama bir terzinin kapısından elinde yeni elbisesiyle çıkmış bir genç kızın peşine takılıp gitmek hayal âleminde, ona bir hikâye yazmak, elinden tutup onu olduğundan başka

bir yana çekmek, çoktan sönmüş bir hayatı zihnimizde yeniden yaşatmak mümkün değil mi? Eski pullar, kitaplar, kristal bardaklar, çay kaşıkları, aynalar, gaz lambaları, sandalyeler, duvar aynaları, dikiş makineleri... Sadece eşya gözüyle bakarsan her biri elbette eşya. Ancak hepsinin birinin eline değdiği yahut hiç değmeden, kullanılmadan eskidiği düşünülürse...

Eşyalarla olduğu kadar eski fotoğraflarla, kartpostallarla da ilgileniyorum. Bir antikacıya girdiğim vakit, antikacı ve eşyalarıyla selamlaşmamı bitirdikten sonra eski fotoğrafları elime alır, uzun uzadıya fotoğraflardaki yüzlere, elbiselere, duruşlara bakarım. Yeterince dikkatli bakarsanız eğer, bir adamın karısının omzuna koyduğu elin duruşundan aralarındaki ilişkinin sıcaklığını, iki kız kardeşin birbirine bakışından kimin kimi kıskandığını, bir aile fotoğrafında bir annenin hangi çocuğuyla daha yakın olduğunu anlayabilirsiniz. Fotoğrafın içine girip ters giden bir şeyleri düzeltmek ihtiyacı kaplar insanın içini ya da belki ben fazla melankoliğim.

Dükkânına her uğradığımda Faruk Abi'ye iskambil kâğıtlarından papaz seçtirir gibi bir fotoğraf seçtiririm. Onun seçtiği siyah beyaz fotoğrafa bir hikâye uydurup bırakırım. Fotoğrafta bir gelin damat var diyelim, ben ona derim ki, "Gördün mü Faruk Abi? Adam ikinci karısına ilk karısından kalan gelinliği giydirmiş, gelinlik bol gelmiş kızcağıza. İlki daha kiloluymuş. Adam unutamamış daha rahmetliyi, yeni geline değil de gelinliğe sarılır gibi baksana! Yazık ki rahmetlinin hayaleti evlilikleri boyunca aralarında yatacak..." Faruk Abi de "Ulan ne adamsın" deyip fotoğrafı alıp incelemeye başlar. "Hakkaten lan, adam nasıl tutmuş gelinliği?" cümlesi Faruk Abi'nin de hayaleti görmeye başladığının göstergesidir. Sonra Bünyamin Abi'nin dükkânına uğra-

rım, orada da başka bir fotoğrafa başka bir hikâye. Bir antikacıya girip hiçbir şey almadan saatler geçirmenin bedeli dükkân sahipleriyle hoşbeş etmektir benim için. Bir Faruk Abi'de, bir Bünyamin Abi'de, bir de karşılaştığım tek kadın antikacı olan Aynur Abla'da böyle vakit geçiririm. Diğerlerine sadece girip çıkar, fiyat sorar, yeterince hüzün çekince içime uzarım mekândan.

* * *

O çocuk, Faruk Abi'nin seçtiği fotoğraflardan birinde karşıma çıktı, kısa paçalı pantolonu, boynunda denizci fuları, itinayla taranmış saçları, dizlerine kadar çektiği çorapları, bağcıklı iskarpinleri ve gülen yüzüyle. Bir kadın ve erkeğin arasında duruyor, çok içeriden geldiği belli olan bir gülümsemeyle gülüyor; kadın dört parmağını çocuğun omzuna değdirmiş, ağlamaklı; adam çocuktan uzak ve düşünceli, öylece makineye bakıyor. Ben ne olduğunu unuttuğum bir hikâye uydurmuştum, ama çocuğun gülüşü, duruşu, anne babadan da önde oluşu dikkatimi çekmişti. Üzerinden ne kadar geçti bilmiyorum, bir fotoğraf daha seçtirdim bir akşam vakti Faruk Abi'ye. Yine bir anne, baba ve bir çocuk. Bu sefer anne başörtülü, köyden yahut bir kasabadan geldikleri çok belli. Bir fistan üstüne örgü bir yelek giymiş, eşarbını boynunun altından bağlamış, siyah saçları gözüküyor tepesinden. Adam ütüsüz bir ceket giymiş, ceketin içinde yün bir yelek görünüyor, gömleğini son yakasına kadar iliklemiş ancak boyun bağı yok, yan yana dikiliyorlar, aralarında bir çocuk var, annesi kocaman elleriyle iki yandan kavramış oğlanı, ama oğlan her an düşecekmiş gibi. Oğlanın üzerinde kısa paçalı pantolon, boynunda denizci fuları, dizlere kadar çekilmiş bir çorap ve iskarpinler. Belli ki oğlanı alıp kasabadan şehre gelmişler, iyi bir alışveriş yapmışlar buna, tepeden tırna

ğa giydirmişler, sonra da yeni esvabıyla bir fotoğrafı olsun istemişler. Fakat oğlanın yüzünde kadında ve adamda olmayan bir gülümseme var. Gülüş anne babadan geçen bir şeydir, annen baban gülüyorsa sen de gülersin, onlar gülmüyorsa istediğin kadar içinden gelsin senin yüzüne bir tebessüm layığınca oturamaz. Ne kadında ne de adamda bir gülümseme emaresi yoktu. Hatta öylesine donuk bakıyorlardı ki, yaşamları boyunca bir kez olsun gülmemişler, hiçbir haberi sevinçle karşılamamışlar gibi. Oğlanın yüzünü daha önce bir yerde görmüşüm gibi geldi bana. İnsan insana benzer derdi dedem, bunu dedikten hemen sonra, askerde kucağında ölen arkadaşını yıllar sonra pazarda gördüğünü anlatırdı. Aynısıymış, ikizi olsa o kadar benzemezmiş, bu aynısıymış, arkadaşının öldüğü yaştaymış hatta... Çocukken dinlediğimiz bu hikâyeler zihinde beton gibi yer ediyor, sonra birbirine çok benzeyen iki yüz görür görmez gözünün önünde deden ve asker arkadaşı beliriyor.

Dediğim gibi, Bünyamin Abi'nin dükkâna sık giderdim. Yakın zaten, hemen arka sokakta. Arkadaşlar... Bünyamin Abi'ye fotoğraf seçtirdiğim bir gün başka bir aile fotoğrafı çıktı karşıma. Kilolu bir kadın, nereden baksan bir yüz kilosu var, kısa boyuyla birlikte hantal bir görünümü ve üzgün olduğu her halinden belli. Dudaklarını ısırmış fotoğrafta. Ağlıyormuş da henüz susmuş, yahut her an ağlayacakmış gibi... Yanında bir adam zoraki bir gülümsemeyle bakmış makineye. Hani böyle ağlarken yemek yiyor gibi, fotoğraf çektirirken gülüyor adam. Öyle bir hal. İkisinin arasında bir oğlan çocuğu duruyor. Adam çocuğu kendisine doğru çekmiş, adamın bacağına yaslanmış çocuk. Temiz giyimli, şortlu yine, çoraplar dizine kadar. Gülüyor çocuk, o kadar kendinden emin ki, sanki evde otururken anne babasının elinden tutmuş, gelin bakalııım, şimdi sizinle stüdyoya gi-

dip fotoğraf çektireceğiz, demiş, bunlar da tıpış tıpış peşinden gitmişler gibi. Yine dedem ve asker arkadaşı geldi gözümün önüne.

"Yemin olsun ki" dedim, "ben bu oğlanı daha önce de gördüm!"

"Hah, geliyor hikâye" dedi Bünyamin Abi taburesini düzelterek.

"Yok yok öyle değil, vallahi ben bu oğlanı daha önce gördüm."

"Lan yürü git, nerden baksan yetmiş senesi var o fotoğrafın, nerde görcen oğlanı?"

"Yok abi öyle değil, fotoğrafta gördüm. Nerden geldi abi bu fotoğraf sana?"

Eline aldı fotoğrafı, önündeki arkasındaki fotoğraflara da baktı.

"Faruk verdi bunları ya, çok getirmişler ona, bendeki avizeyle takas ettiydik diye hatırlıyorum."

"Alabilir miyim abi bunu on dakika, ben bir Faruk Abi'nin dükkâna gidip geleceğim."

"Al git, Faruk'a da söyle, akşam erken kapatsın biraz, tavlaya gelsin."

Koşa koşa arka sokaktaki Faruk Abi'nin dükkâna gittim. Hiçbir eşyaya bakmadan fotoğraflara yöneldim. Yüzlerce fotoğraf... Ama buldum, antikacıya kaç kişi gelecek de oturup tek tek fotoğraf bakacak... Yarım saat debelendim ama buldum fotoğrafı. İkisini yan yana koydum. Adamlar bambaşka, kadınlar bambaşka ama çocuk aynı, yemin olsun aynı. Her şey aynı!

"Abi şuraya bak, çocuğun ikizini buldum" dedim Faruk Abi'ye.

"Hakkaten lan" dedi Faruk Abi.

Sonra işine döndü. Hiç ilgilenmedi. Böyle hiçbir şeye şaşırmayan insanlara uyuz oluyorum.

"Abi, bu çocuklar ikizlermiş sahiden bak, birini bu karıkoca evlatlık almış, birini bunlar, sonra gidip fotoğrafçıda fotoğraf çektirmişler. Elimizdekiler o fotoğraflar. Vay beeee. Kadere bak. Çocuklar biliyorlar mı acaba abi evlatlık olduklarını?"

"La git, onlar ikiz mikiz değildir" dedi Faruk Abi.

"Ne işi var o zaman aynı çocuğun iki farklı anne babayla abi? Ama haklısın bak, belki ikiz değiller, aynı çocuk bu, ikiz olsa bu kadar benzemez zaten. Ana babası evlatlık vermiş bunu. Aman yarabbi, son fotoğraf! Abi düşünsene, çocuğunu evlatlık veriyorsun, son bir fotoğraf çektiriyorsun. Bir daha göremeyeceksin... Sonra çocuğu evlatlık alan aile de hatıra fotoğrafı çektiriyor aynı gün. Bu iki fotoğraf sana düşüyor abi. Aman yarabbi! Abi ikiz olsun çocuklar. Böyle hayat hikâyesi olmaz. Kocaman çocuk yav, baksana, aklı başındadır bunun, hatırlıyordur. İnsanın böyle anısı olsa bir daha hayatta toparlayamaz kendini. İkizdir di mi abi çocuklar?"

"İkizdir, ikizdir" dedi Faruk Abi.

Böyle heyecan duyduğum şeylere Faruk Abi hiç tepki göstermiyor ya kafasına geçiresim geliyor.

"İnşallah abi, çok şaşırdım çocuğu iki ayrı ana babayla görünce" deyip fotoğrafı yerine bırakıyordum ki fotoğrafların arasında köylü bir anne babayla bizim çocuğu gördüm. Nefesim kesiliyordu sanki.

"Abi dedim, hayırlı olsun, çocuklar üçüz..."

"Yok devenin nalı" dedi Faruk Abi. Nihayet merakını celbedebilmiştim, dönüp elimdeki üç fotoğrafı aldı, masanın üstüne koydu, antikacı gibi bakmaya başladı fotoğraflara.

"Kim lan bu çocuk?" dedi.

"Ben de onu diyorum."

"Nerden buldun sen bu fotoğrafı?"

"Bünyamin Abi'den, o da senden almış. Lambayla mı ne değişmişsiniz?"

"Heee hatırladım..."

Sonra dikkatli dikkatli fotoğraflara baktı.

"Çocuk şu kadına benziyor sanki?"

Dikkatli baktım, hiç de benzemiyordu ama benzetmeye çalışınca benziyordu da. Nedense köyden geldikleri belli olan anneye yakıştırdık çocuğu.

"Bence üçüz, çocuklardan biri bunlarda kalmış, diğerlerini bu iki aileye evlatlık vermişler, ayrılmadan önce de fotoğrafçıya gidip fotoğraf çektirmişler" dedim, "hep beraber gitmişler."

"Olabilir" dedi Faruk Abi, antika incelerken takındığı o ciddi edasıyla.

Masadan kalkıp fotoğrafların yanına gitti, biraz da o karıştırdı. Bir fotoğraf daha buldu diplerde. Yine bir karıkoca, yine bu çocuk, yine aynı kıyafetler...

"Çocuk önce bu ailenindi, sonra bunlara verdiler demek."

"Hangi birine verecekler oğlum, elek gibi kapı kapı çocuk mu dolaştırmışlar?"

"Ne bileyim abi, bir sürü anne baba, tek bir çocuk. Karabasan gibi, hortlayıp hortlayıp geri gelmiş sanki."

"Tayyimekân, tayyizaman..."

"Evliya mı diyorsun abi?"

"Yok peygamber! Ne bileyim oğlum ben, anlamaya çalışıyorum. Sardın başıma bunu, beni de merak ettirdin. Bünyamin'de başka foto var mı acaba?"

"Ha o seni tavlaya çağırmıştı zaten."

"Al fotoğrafları da gidelim..."

Bünyamin Abi, Faruk Abi'ye göre daha heyecanlı bir tipti. Bir tane antikanın kokusunu almayagörsün Fizan'a giderdi ta. Faruk Abi önüne geleni satıyordu. Asıl antikacı bana göre Bünyamin Abi'ydi ama en çok işi de Faruk Abi yapıyordu.

"Belki de anne babası değil bunlar. Halasıyla eniştesi, teyzesiyle eniştesi, dayısı yengesi falan" dedi.

"Ne demeye fotoğraf çektirsinler abi oğlanla? Kaç yeğeninle fotoğrafın var senin?"

"Hiç yok."

"Bu bir de fotoğrafın fotoğraf olduğu zamanlar abi. Öyle şak şak fotoğraf çektirmiyorsun şimdiki gibi. Bir şey var bu çocukta abi, kesin bir şey var. Yüzüne baksana abi, pişmiş kelle gibi sırıtıyor."

"Hakkaten lan nasıl bir gülmek o öyle, donmuş gibi... Sendeki fotoğrafları getir bakalım Bünyamin."

Bünyamin Abi ondaki fotoğrafları getirdi. Başka bulamadık. Bu kadar. Dört anne baba, bir de oğlanla kaldık baş başa.

"Ben size bir şey diyeyim mi, büyük hikâye var bunun al-

tında. Çocuk da çok güzel ha, hiç öyle bunlar gibi gariban da değil, yanaklara bak, nasıl gürbüz. Belki de çaldılar lan çocuğu, kaçırdılar."

Akşama kadar kırk senaryo yazdık oğlana.

"Yarın bakarız bir daha, yengen erken bekliyor" deyip gitti Faruk Abi. Ben de kalktım hafiften, fotoğraflar Bünyamin Abi'de kaldı. Bütün gece fotoğraftaki çocuğu düşündüm. Kimdi bu çocuk? Niye bu kadar çok anne baba? Anne babanın farklı çocuklarla fotoğrafları olsa bu kabul edilebilir, doğurup doğurup fotoğraf çektirmişler dersin. Ama bu anne baba değiştirip değiştirip fotoğraf çektirmiş. Sabaha kadar oğlanla uğraştım yatağın içinde. Soluğu Bünyamin Abi'de aldım uyanınca.

"Bir belgesel var böyle ha. Yurtdışında bir yerde, bir kadın böyle dört çocuk doğuruyor bizimki gibi. Biri ölüyor bebeklerden. Bir psikologla sosyal deney mi ne, öyle bir sözleşme imzalıyor, veriyor çocukları. Hepsi ayrı ayrı ailelere dağıtılıyor çocukların. Hatta biri diyor ki böyle bebekken, benim diyor bir kardeşim var. Daha altı aylık bebekken ayrılmışlar ama hatırlıyor çocuk. Acayip bir şey böyle. İçine doğuyor garibanın. Buna senin hayali arkadaşın var diyorlar falan. Sonra şans eseri buluyorlar birbirlerini yirmi sene sonra mı ne. Sonuncu kardeşi gazeteye ilan verip buluyorlar. Belki biz de o dört kardeşi bulduk."

Petrol bulsam, altın bulsam bu kadar sevinmem ha, ömrünü birbirinden habersiz geçirmiş dört kardeşi bulmuştuk. Bünyamin Abi de aynı fikirde olsaydı keşke.

"Bırak fanteziyi. Amerika'da olur öyle şeyler. Bizde olmaz. Her yer çocuk. Kim ne yapsın el âlemin çocuğunu? Doğuran

doğurana. Şu dükkânın önüne tabure çek, akşama kadar bin tane hamile geçer. Çocuğu olmayan da öyle bilmediği yerden tür. Benim babaannem öyleymiş mesela. Annesinin çocuğu olmuyormuş da teyzesinden mi, yengesinden mi ne almışlar bunu. Anlatırlardı ama unuttum şimdi."

Elindeki fotoğraflara bakıyordu bir yandan da... Devam etti.

"Bu var ya kesin fotoğrafçının çocuğudur. Baksana, oğlan güzel. Sezercik gibi bir şey. Böyle herkesle fotoğrafını çekersem, çocuğun fotoğrafı yayılır, keşfeden birileri çıkar kesin, falan diye çekmiştir. Kesin vitrine kendi çocuğunun fotoğrafını böyle otuz beşe elli basıp koyuyordur bu. Bak görürsün, karıştır, kesin öyle fotoğraf da çıkar içlerinden."

"Deney meney yok diyorsun yani abi?"

"Ne deneyi?"

"Dedim ya abi sosyal deney, kardeşleri evlatlık vererek hani..."

"Yok oğlum, ne deneyi, manyak mısın nesin, fotoğrafçının çocuğu o kesin."

Sonra gazete okumaya geçti Bünyamin Abi. Bitti onun için fotoğraf meselesi. Faruk Abi de, sonradan fotoğrafları gösterdiğim Aynur Abla da fotoğraflarla hiç ilgilenmediler. Belki de ilgisiz oldukları için antikacıydılar. Ellerindeki her eşyaya benim kadar kafa yoracak olsalar, işlerini yapamazlardı. Onlar konuyu çoktan kapatmışlardı ama beni içimden bir his dürtüp duruyordu. Fotoğrafçının oğlu olduğunu düşünüyordum ben de artık oğlanın. Ben fotoğrafçı olsam her gelen müşteriyle oğlumun fotoğrafını çektirir miydim? Çektirmezdim. Ama adam çektirmiş. Düşünsene oralardaki her hanede oğlunun fotoğrafı var. Bakalım oğlan büyüyünce is-

teyecek mi bunu? Ben olsam istemem. Bana ne, çekmesinler fotoğrafımı. Bunları düşünürken aklıma çocuğun şimdiki hali geldi. Nerden baksan altmış, yetmiş sene öncesi. Belki seksen... Şimdi dede olmuştur adam. Torun torba sahibidir belki. Sonra adamı torunlarını dizine oturtmuş, kendi çocukluğunu anlatırken hayal ettim. Bu fotoğrafları çekmeceden çıkardığını ve masal anlatır gibi böyle, şu aileyi hatırladım, bu aileyi hiç unutmadım dediğini falan... Ha, güzel olmaz mı?

Gidip dükkândan fotoğrafların tamamını aldım. Toplam dört fotoğraf vardı. Her tarafı didik didik ettim ama başka bir fotoğraf bulamadım. Eğer fotoğrafçının oğluysa bunlardan daha fazla olmalıydı. Oğlanın yüzü çok garipti yaaa. Böyle bir gülmek olamaz, nasıl keyifli namussuz. Üstündekilerini de hiç çıkarmamış, hep aynı kıyafet. Belki de aynı gün çekildi fotoğraflar. Kim peki bunlar yaaa? Aynı gün aynı çocukla niye fotoğraf çektiriyorlar? Arkadaki fon farklı, anne baba farklı ama oğlan aynı! Kafayı yiyecektim düşünürken. İşsizdim zaten, kendimi bu fotoğrafların hikâyesinin peşine saldım.

* * *

Fotoğrafların üzerinde Saba yazıyordu böyle elyazısı gibi fontla. Günlerce Saba Fotoğrafçılık'ın izini sürdüm. Bütün eski fotoğrafçıları tek tek dolaştım. Nihayetinde biri "Kapandı orası" diyebildi. Kapandı haberine bile sevindim. Kapandıysa demek ki açık olduğu zamanları biliyordu. Gümüşsuyu tarafındaymış dükkân. Yerini tarif etti fotoğrafçı. "Onun yerinde kim bilir ne vardır şimdi, hayatta bulamazsın" dedi adam. Böyle peşin hükümlü insanlara da ifrit oluyorum. Gittim, aradım, buldum. Yerinde ayakkabıcı varmış. Ayakkabıcı-

dan önce konfeksiyon mağazasıymış. Ondan önce neymiş bilen yok.

İşsizdim. Vakitten bol bir şeyim yoktu. Günlerimi antikacılarda saçma sapan hikâyeler arayarak, bulduğum fotoğrafın sahibinin peşine düşerek geçireceğime iş arasam çoktan bulmuştum. Ama istemiyordum. Sanıyorum iş bulmaktan da kaçıyordum. Otuz yaşına gelmiş, bir baltaya sap olamamıştım ve iş başvurularına bir sap olarak katılmak ağırıma gidiyordu. Sokaklarda dolaşıyordum, istiyordum ki iş beni bulsun. Yaptığımın yanlış olduğunun farkındaydım. Kendimle her gün defalarca yüzleşiyor ve defalarca kendime "Sana ne oğlum" diyordum. Bana değil de kime ne olacaksa...

Yine işsiz bir günümde kendimi Gümüşsuyu'na attım. Kıraathanelerde dolandım. Yaşlı amcalara sordum ama bilen çıkmadı. Yolda yürüyen yaşlı bir kadına sormak istedim. Bir şey satacağımı falan sandı sanırım, uzun tırnaklı yaşlı elleriyle sinek kovalar gibi kovaladı beni. Kokona! Simit alıp bir banka oturdum. On, on beş dakika kadar sonra yanıma fötr şapkalı biri oturdu. Bir hayli vardı yaşı. Şapkaya baktım, krem rengi takım elbiseye baktım. Kesin gençliğinde gidip gidip fotoğraf çektiriyordu bu dedim. Belki de o kokonanın kocasıydı... "Affedersiniz, eskiden burada Saba Fotoğrafçılık diye bir yer varmış, biliyor musunuz?" diye yekten sordum amcaya. "Saba Fotoğrafçılık değil, Stüdyo Saba" dedi. Alnından öpecektim adamı. Ayağa kaldırıp kucaklayacaktım. "Evet evet, Stüdyo Saba" diye suyuna gittim. "Çok oldu kapanalı" dedi. Biliyoruz kapandığını, bilmediğimiz bir şey söyle. "Oğlu arkadaşımdı" dedi. Heyttttt beeee! Bulduk sarışın vediledi, vallahi de bulduk, billahi de bulduk! "Huzurevinde diye duydum" dedi. "Yaşlandık, artık sığamıyoruz kimsenin yanına" dedi. "Hangi huzurevi?" diye sordum, kocaman alt du-

dağını aşağıya doğru büktü. Bilmiyormuş. Arkadaşının adını sordum. "Hami" dedi. "Hami Saba. İyi çocuktu..."

İyi çocuk muydu? Ulan yüz yaşına gelmişsiniz ne çocuğu? Babaannem böyleydi. Seksenindeydi, hâlâ kendini Kara Molla'nın geliniyim diye tanıtırdı. Kara Molla mı kalmış, kocan mı kalmış da daha kendine Kara Molla'nın gelini diyorsun?

Hami Saba... İyi çocuk. İyi çocuk tabii, bir sürü anne babası var. Aralarına girip girip fotoğraf çektirmiş. Şimdiki çocuklara, şöyle dur bir fotoğrafını çekeyim de bakalım diyebiliyor musun? Hiçbiri kıçının üstüne oturmuyor. Hami iyi çocuk. Sarışın. Sezercik gibi Hamicik... Adam kalktı yanımdan sonra, "İyi günler" dedi. Hiç bana "N'apçan sen Hami'yi, neden sordun, neden arıyorsun onu?" falan demedi. Sorsa bir saat muhabbet ederdim oysa. Meraksız herif...

Hami Saba'yı arama işini başka bir güne bıraktım. O gün arasam da olurdu ama yarına ve sonraki günlere de yapacak iş bırakmalıydım kendime. İşsizlik böyle bir şey. Bulduğun işi idareli kullanacaksın. Mesela ben evimi asla bir günde temizlemiyordum. Bir gün süpürüyorsam ertesi gün siliyordum. Sonraki gün lavaboya çamaşır suyu döküyordum. Başka bir gün evi topluyordum. Kuru fasulyeyi, pilavı bile aynı gün yapmıyordum. Yaparsam ertesi güne iş kalmazdı. Bu zaman yönetiminin nasıl bir şey olduğunu işsizler dışında kimse anlayamazdı.

Ertesi gün Gümüşsuyu civarındaki huzurevlerinin listesini çıkardım. Ancak üçünü gezebildim. Samanlıkta iğne arar gibi ortalıkta Hami arıyordum. Bulunacak gibi de değildi. Mahalleden bir arkadaşım var, polis. Onun kapısını çaldım. Israrcı adamımdır ben, yakasına yapışırsam bırak-

mam insanları. Arkadaşım da bunu bildiğinden "Ver ismini bulalım da rahatla" dedi. Eliyle koymuş gibi buldu Hamiciğin yerini. Nasıl buluyorlar yaa, hayret bir şey! Polis olmak var. Hami'nin yeri belliydi, ama oraya gitme işini ertesi güne bıraktım. Ölmeden yetişecektim ona. Kendisini huzurevine atan torunlarına, ziyaretine geldiklerinde gösterirdi artık fotoğraflarını... Çok üzüldüm Hami Amca'ya, çok... Atmışlar adamı huzurevine...

Bir sonraki gün bir kutu lokum alıp huzurevine gittim. Annem hep üzerine vazife olmayan şeylerde üstüne yok, derdi. Tam da öyleydim. Bekleme salonunda bekledim Hamiciği... Hiç değişmemiştir bence diyordum, sarı saçları beyaza dönmüştür, gözleri renklidir, böyle çakmak çakmak bakıyordur hâlâ, zayıf, akça pakça, böyle ak sakallı dede gibidir diye düşünüyordum. Başka türlü bir Hami düşünemiyordum. Kalbim çıkacaktı yerinden. Hami çocuğummuş da koşarak gelecekmiş gibi bekliyordum. Kısa boylu, yüzünde koca koca benler olan, kapkara bir adam çıkıp geldi. Benim Hamiciğimle bunun uzaktan yakından alakası yok! Yine de sordum, sonuçta insan değişen bir varlık.

"Hami Bey siz misiniz?" dedim, eski bir dostumu tanıyamamış gibi çıktı sesim. Yani böyle Hami Bey siz misiniz, tanıyamadım, der gibi...

"Evet, siz kimsiniz?" dedi.

Cebimden fotoğrafları çıkardım.

"Bu siz misiniz?" dedim.
"Yooo" dedi.

Yoo olduğu belliydi zaten. Daha fazla yooo olamazdı.

"Şey, siz Foto Saba'nın oğlu musunuz?"
"Hüseyin Saba'nın oğluyum" diye düzeltti.

Hepsi aynı. Banktaki adam da böyle düzeltmişti beni. Hangi öğretmen okuttuysa bunları...

"Ben bu fotoğraftaki çocuğu arıyordum da, siz olabileceğinizi düşünmüştüm. Yani fotoğrafçının oğlu diye. O yüzden rahatsız ettim sizi."
"Neden arıyorsunuz fotoğraftaki kişiyi?"

Beklenen soru! Hadi bakalım gel de anlat. Neden arıyorum? Bilmem. İşim yok...

"Bir sebebi yok aslında. Bu fotoğraflar elime geçti, sahibine vermek istedim. O kadar yani, yok bir sebebi..."
"Nerden buldunuz fotoğrafları?"
"Antikacıda buldum. Üstünde sizin dükkânın adı yazıyordu."
"Ben elime geçen fotoğraflarını sahibine ulaştırmak istesem buna ömrüm yetmezdi sanırım. Babam ölünce kapatmıştık dükkânı. Binlerce fotoğraf vardı, inanamazsınız. Çektirmişler ama almaya gelmemişler. Binlerce fotoğraf arabı... Başkasının hatırası, ne yapacağımızı da bilemedik dükkânı kapatınca. Annem bahçede ateş yakıp yakmıştı hepsini. O yüzler nasıl yandı ateşte görmeliydiniz... Bazı geceler rüyalarıma giriyor. Bunlar kurtulmuş demek bak ateşten" deyip kıskıs gülmeye başladı.

Hakkaten lan ne korkunç bir şey, ben de izlesem ben de korkarım. Düşünsene şimdi şu fotoğraftaki Hamicik cayır cayır yanıyor... Gerçi o Hamicik değilmiş. Onu öğrenmiş olduk. Peki kimdicik?

"Siz tanımıyor musunuz peki bu fotoğraftaki oğlanı?"
"Tanıyorum."

Tanıyorum muuuu? Ulan tanıyorsan söylesene!

"Ee tanımıyorum dediniz?"
"Yooo. Öyle demedim. Siz, bu siz misiniz diye sordunuz, ben de ben değilim dedim."

Doğru öyle demişti. Yaşlı kurt! Oynuyor benimle. Biliyor Hami olmayan Hami'nin kim olduğunu!

"Kim peki bu fotoğraftaki kişi? Yani ben sahiden merak ettim, götürmek istedim fotoğrafları kendisine. Yoksa başka bir şey gelmesin yani aklınıza efendim" falan dedim.
"Estağfurullah... Ne gelecek aklıma? Başka ne gibi bir niyetiniz olabilir. Ancak götürebileceğinizi sanmıyorum."
"Öldü mü?" diye bağırdım. Al işte yetişememiştim kimdicik'e...
"Yooo. Ölmedi. Hatta doğmadı."

Doğmadı mı? O ne demek lan? Bulduk bunağı. Ben de adam yerine koydum, oturdum dinliyorum yaaa. Huzurevindeyiz, yarısı dün akşam ne yediğini hatırlamıyordur bunların.

"Doğmadı derken?" diyebildim yine de...
Uzaklara baktı. Gülümsedi.
"Ona kendi aramızda Osman adını takmıştık..."

Laaaan, hani doğmamıştı. Doğmadık Osman mı olur?

* * *

"Babam Hüseyin Saba çok akıllı adamdı, böyle çok muzip biriydi. Sabah evden çıkar, dükkâna varana kadar kırk adamla konuşur, güler, millete takılmadan hayatta duramazdı. Fotoğraf stüdyosu vardı çarşıda. Bulmuşsunuz işte, Stüdyo Saba. Üst katımızda bir doktorun muayenesi vardı. Kadın hastalıkları doktoru. Geleni çok olurdu, hem de sadece İstanbul'dan değil, her yerden. Bizim kapının önünde iki tabure vardı, doktordan çıktıktan sonra oraya otururdu gelen karıkocalar. Kadınlar ağlardı. Yukarıdaki doktorun 'Sizin çocuğunuz olmayacak' dediği kadınlardı bunlar. Eve gidince dayak mı yer artık çocuğu olmayacak diye, boşar mı adam, üstüne kuma mı getirir bilinmez. Doktorun 'Senin çocuğun olmayacak' dediği her kadın ağlardı ama hep aynı yere otururlardı. Ağlayınca bilirdik biz ne olduğunu. Gebe olan niye ağlasın? Babam su getirir verirdi. 'Allahtan ümit kesilmez yenge, ağlama' derdi.

Sonra bir gün yine aklına bir şey geldi babamın. Dedim ya muzip adamdı. Kanı kaynardı, duramazdı yerinde. Nasıl gencecik öldü anlamadık, demek ki acelesi varmış yaşamak için. Hızlıca, güle oynaya yaşadı ömrünü. Ben hâlâ sürünüyorum bak... Neyse, bir gün bir karıkoca ağlıyor yine bizim kapının önünde. Babam, 'Abi' dedi adama, 'gel bizim oğlanla bir fotoğrafınızı çekeyim sizin, uğurdur' dedi. 'Bizim de olmuyordu bebeğimiz, hocaya gittik, aranıza oyuncak bebek koyun da yatın, niyet işi hep bunlar, dedi. Öyle yaptık. Aha bak, Hami! Hami oldu. Gelin sizin Hami'yle fotoğrafınızı çekeyim. Önce yenge hanımla ikinizi tek çekeyim, temiz bir hatıranız olsun bugünden, sonra da Hami'yle çekeyim. Yanlış anlamayın, para istemem, katiyen. Benden hediye olsun, yenge hanım ağlamasın. Allah'tan ümit kesilmez. Sen ne bakıyon bu doktora, onun çocuğunuz olmaz dediği kaç kişinin oğlunun sünnetine gittik biz. Siz içinizi ferah tutun, niyet edin' dedi. 'Tamam' dedi adam, babam beni yaka paça dikti ikisi-

nin arasına, fotoğrafımızı çekti. 'Siz bana adresinizi yazın, ben size posta edeceğim fotoğrafları' dedi. Hakikaten yaptı da. Yıllarca yaptı. Sevaptır. İnsan sevindirmek çok sevap, dedi dedi yaptı. Fakat ben çelimsiz, çirkin bir çocuktum. Bir de hep dükkânda değilim. Evden çağırtıyordu. Koşa koşa giyinip dükkâna geliyordum her seferinde. Kadınlardan biri, hiç unutmuyorum bak, seneler geçti unutmadım yüzünü... Bana baktı, dudağım uçuklamış bir de o gün, bana baktı, dedi ki 'Aman bunun gibi çocuğum olacağına hiç olmasın daha iyi.' 'Sen bilirsin yenge' dedi babam, gönderdi insanları.

Akşam evde konuştuk. Annem kızdı kadına, 'İşşşallah da olmaz çocuğu, aşüfteye bak, neyi varmış benim kara kuzumun' dedi. 'Çekip durma zaten çocuğumun fotoğrafını, nazar olur sabi, benim helalliğim yok, çek de göreyim bundan sonra' dedi babama. Babam çok severdi annemi. Ne dese yapardı. 'İçme' derdi annem. Babam içmezdi. Ama eve sinirli gelirdi, annem sakinleşsin diye kendisi koyardı rakısını. Sonra da 'Bak senin zorunla içiyorum haa, yoksa içeceğim falan yok' derdi. Muzip adam... Yapacağından geri durmazdı yani. Yine durmadı.

Dayım ressamdı benim. Çok yetenekli adamdı, çoook... Harcandı. İçki var ya, içki. O çok beter bir şey. İçki bitirdi dayımı. Zaten alkol komasından gitti. Neyse, dayımı çağırdı dükkâna babam, 'Bana yeni Hami yap' diye tutturdu. 'Yav enişte ben nasıl Hami yapayım, delirdin mi?' diyor dayım. Bu, 'Hami yap' diyor, başka bir şey demiyor. Allem etti kallem etti, dayıma bir oğlan resmi yaptırdı. 'Buna benzemesin' dedi beni gösterip. 'Sarışın yap. Akça pakça yap oğlanı. Boydan yap. Temiz giydir. Saçını tara. İnsan boyunda yap. Sonra kesicez onu, böyle ayakta gerçek çocuk gibi duracak' dedi. Ha bu çocuğu yaptırdı. Yağlıboya. Nasıl güzel ama bak, gerçek gibi di mi? Sen de öyle sandın. 'Adı Hami mi olsun?' dedi dayım. 'Olmasın' dedim. Gıcık olmuştum resimdeki çocu-

ğa. Adını Osman koydu babam. Osman aşağı Osman yukarı, eğlendi durdu senelerce. Fakat o kadınları görmeliydiniz, nasıl medet umuyorlardı Osman'dan. Alıp götürelim aramızda yatsın diyenler, Osman'a sarılıp ağlayanlar falan. Vermedi babam. Sonra kadın hastalıkları doktoru taşındı. Osman'a da ihtiyaç kalmadı. Osman öylece dükkânın deposunda durdu kaç sene."

"Vay beee. Sonra ne oldu?"

"Neye ne oldu?"

"Osman'a."

"Valla yaktık bütün fotoğrafları dedim ya, bunlar nasıl kurtulmuş gelmiş size bilmiyorum. Osman'ı da yaktık. Annem sevmezdi zaten. 'Cin gibi, çekin şunu gözümün önünden' derdi dükkâna geldiğinde. Fotoğrafları yakarken, Osman'ı da attık ateşe."

Ne diyeceğimi bilemedim. "Allah rahmet eylesin" dedim. O da "Âmin" dedi. Ne diyecek?

"Kalkayım o zaman ben Hami Bey. Size vereyim fotoğrafları. Tek yakını sizsiniz sonuçta."

"Osman'ın mı?"

"Yok, fotoğrafların yani. Sahibi siz sayılırsınız."

"Sende kalsın delikanlı. Ben bugün varım, yarın yokum. Yarın çoluğuna çocuğuna gösterip anlatırsın" dedi.

Güldüm. Kime niyet, kime kısmet... Osman'ı cebime yerleştirip eve döndüm.

Yarına yapacak bir işim kalmamıştı...

Ama Böyle Olmadı

İnsanların ekserisi dünyaya ana rahminden usulca kaymak suretiyle kendisini ebesinin ellerine teslim ederek gelir. Ramiz onlardan değildi. O açılmayan banyo kapısına omuz atan, idrara sıkışık insanlar gibi, öz anasına yüklenerek çıktı. Anasının doğum feryadına Ramiz de eşlik etti çünkü doğmaya çalışırken sol omzu çıktı. Ebesi aynı zamanda köyün çıkıkçısı sıfatını taşıdığı için süreci ustaca yönetmiş olsa da, kucağındaki topaç gibi oğlanın göbek bağını kestiği gibi bakkala götürdü. Bebeği yatırdığı terazinin ibresinin altı kilo sekiz yüz gramı gösterdiğini gözleriyle gördü. Ebe henüz kanıyla duran Ramiz'i hızlıca eve götürecek ve hepi topu bir buçuk metre boyunda, 45 kilo ağırlığındaki zavallı anasının kucağına yatıracaktı.

Ama öyle olmadı. Ebe, az önce doğum yapan kadıncağızı bikan gölü içinde bulunca Ramiz'i nereye fırlatıp atacağını bilemedi. Bebeği yıkadıklarında ortaya çıkan saçları, kirpikleri kınalı gibi kıpkızıldı. Ebe ortaya, "Bebek kınalı geldi, cennet suvalı geldi" diye bir laf attı, bu laf çocuk dişli doğmuş, sünnetli doğmuş diye yayıldı etrafa. Ramiz'i görmeye gelenler olsa da içeriye almadılar. Anası yataktan kalkamadı, kolunu kanadını kıpırdatamadı. Ebe kadın başında bir hafta geceli gündüzlü bekledi. Ha bugün toparlar, ha yarın derken, sonunda bir ikindi üstü kadını toprağa, Ramiz'i de otuz yıl

lık evliliğine rağmen evlat sahibi olamamış teyzesine evlatlık verdiler. Teyzenin evlat hasreti dinecek, Ramiz analı babalı büyüyecekti.

Ama öyle olmadı. Kız kardeşinin emanetine gözü gibi bakacağını cenazede ant içen teyze, Ramiz'e bakmaya bakıyordu ama ne yaşı ne de kolları Ramiz'i kaldıramıyordu. Önce süt anne arayışına girdiler. Kendi köylerinde bulamadıkları için başka köyden süt anne buldular. Kadının sütünü sömüren Ramiz'den kadının kendi evladına süt kalmadığı için başka bir köyden ikinci bir süt anne tahsis ettiler. Ramiz'in anası gün günden büyüyen toramanı at arabasıyla bir oraya bir buraya gezdirip durmaktan usansa da kardeşinin yadigârını süt emsin diye bir sene boyunca ağlaya ağlaya kucağında taşıdı. O zamana kadar hayvan bakmamış olan kadıncağız çareyi bahçeye iki inek almakta buldu, sağdığını Ramiz yuttu. Hem enine hem boyuna bir gelişim gösteren Ramiz, iki yaşındayken dört, dörtken yedi, yediyken on bir gösteriyordu. Köyün çocuklarının arasında kaynayıp gidecek bir çocukken, kızıl saçlarıyla fener gibi yandı çocukların arasında. On yaşına geldiğinde durdurulamaz bir büyümenin içine düşen Ramiz'i en nihayetinde doktora götürdüler. Allah'ın unuttuğu bu Anadolu kasabasına atanan genç doktor, Ramiz'i yakından inceledi, gözlerine baktı, kulaklarına baktı, ölçtü, biçti, tarttı. "Siz bunu en iyisi İstanbul'a götürün" dedi. Baba bildiği enişteci, eniştе bildiği babası ve anne bildiği teyzesi oturup nasıl gitsek ki diye düşündüler. Harman zamanıydı, tarlada işler vardı, sonra kış gelecekti, kıştan sonra yazın işleri derken İstanbul'a gidecek vakti bulamadılar, Allah öyle yaratmış deyiverdiler. Her şey kaderdi. Babası karısız kalmıştı. Teyzesi evlatlık diye aldığı Ramiz'i doyuramıyordu. Enişte, Ramiz büyüdükçe küplere biniyordu. Bunun ergenlikte biteceğini düşündüler.

Ama öyle olmadı. Uzadıkça uzadı Ramiz. Ayakları bü-
yüdükçe büyüdü. Yüzünü çiller kapladı. Elleri somun ek-
mek, ayakları yaba başı kadar oldu. Boyuyla kıyas tutulabi-
lecek adam köyde yoktu. Bastığı yeri titreten Ramiz'den bü-
tün çocuklar sebepsizce çekinirken, köydeki kadınlardan bi-
rinin uydurduğu hikâye Ramiz'e tüy dikti. Artık ömrü billah
o tepesindeki tüyle gezecekti Ramiz. Onun için "Alyabani'dir"
masalını uydurdu kadın. "Ramiz insan azmanıdır" dedi. "Al-
yabani kıpkızıl olur, kanla doyan elbet kızıl olacak başka ne
olsun" dedi. "Anasının canını almadı mı daha dünyaya geldi-
ğinde?" dedi. "Alyabani aslında insan değildir de insan kılı-
ğındadır" dedi. "Hacı babam anlatırdı, eğer ki insana dada-
nırsa kanının damlası kalmayana kadar somurur" dedi. Bü-
yüme hormonları normalden fazla çalışan, doğduğu hafta ök-
süz kalmış, üvey baba eline düşmüş gariban Ramiz'i köyün
başına şeytan eyledi. Ramiz'in, doğar doğmaz içine düştüğü
yalnızlık çukurunun üstüne beton döktü bu söylentiler. Ra-
miz evden çıkmaz oldu. Okulu bıraktı, sokağı bıraktı, bir za-
man ağlardı, ağlamayı da bıraktı. Basık tavanlı kerpiç evin
içinde ayakta durmakta zorlanıyordu artık. Tüm gününü iyi-
ce yaşlanmış analığının tespih şıkırtıları ve kendisinden ne-
den nefret ettiğini anlamadığı babasının öksürük sesiyle ge-
çiriyordu. Bu yüzden enişte olarak bildiği babası kendisi-
ni alıp da hiç bilmediği bir yere, Ankara'ya getirince "Biz bu-
raya neden geldik?" diye sormadı. Daha tuhafı evdekiler de
"Evladım sen nereye?" diye sormadılar. Ramiz, enişteşiyle
birlikte senelerce kapıcılık yaptığı apartmanın içinde çocuk-
luğundan getirdiği yalnızlığın etekleri altına gizlendi. Apart-
man temizliği, çöp toplama, ekmek siparişleri için çaldığı ka-
pılardan çıkan çocuklar, üç aşağı beş yukarı iki buçuk met-
re boyundaki bu kızıl adamı karşılarında gördüklerinde "Al-
yabaniiii bu! Anasının kanını da içmiş zaten, biz de uzak du-
ralım" demediler. Aksine bu dev abi çok ilgilerini çekti ve ona

önce dik dik bakmayı, sonra da "Sen neden böylesin?" demeyi âdet edindiler. Bir çocukluğu istenmeyerek geçirmiş olmak öyle yenilir yutulur mesele değildir, adamın boğazına takılır, ur olur, nefessiz bırakır. Anlatacak tek bir güzel anınız olmadığı için, ağzınızda donan bütün kelimeleri yutmayı tercih edersiniz. Ramiz'de de öyle oldu. Eniştesi bildiği babası da ölüp gittikten sonra otuzlu yaşlarının tamamını kimseyle tek kelam etmeksizin geçirdi. Kendisine yöneltilen sorulara olur manasında bir boyun büküşü vardı ki bu hareket kızıl saçlarına, çile bulanmış yüzüne, dev görüntüsüne bir de zihinsel engel arazı ekledi. Oysa kafası zehir gibi çalışıyordu Ramiz'in.

Doktora gitmeyi hiç aklından geçirmedi. Uzaması durmuştu. Boyunu kısaltamayacaklarını, ellerini, ayaklarını küçültemeyeceklerini biliyordu. Saçının rengi değişse kolunun tüyü değişmezdi, kirpiği değişmezdi. Kızıl bir boyanın içine batırılıp çıkarılmış gibiydi Ramiz. Doğduğu gün üstünde güneş batmış gibiydi. Sabahları uyandığında yatağının ucuna oturup çıplak ayaklarını izliyordu. Ellerini, çıplak bedenini, yüzünü, çillerini. Sokağa çıktığında çocukların, peşinden "Deeeevvvv" diye koşmalarına da alıştı zamanla, yolda fotoğraf çektirmek isteyen insanlarla fotoğraf çektirmeye, perde asmak için çağrılmaya, mahalle esnafına merdiven vazifesi görmeye... her şeye alıştı. Hepsine o aynı boyun büküşü bırakıyordu. Konuşmuyor oluşu, sessizliği, bu saf görünümü öyle olduğu için değildi. Nefret ediyordu kendisinden ve insanlardan. Konuşup bu nefreti kusmaktan korkuyordu. Hepsi bu... Hiçbir şeyin değişmeyeceğini bildiği bir hayatın içine düşmüş olmayı çoktan kabullenmişti, bu yüzden değiştirmek gibi bir gayrete de hiç girmedi. Hayatının sonuna kadar aynı apartmanın kapıcısı olarak kalabilir, artık dayanılmaz hale gelen kas ağrılarıyla sonsuza dek kıvranabilirdi.

Ama öyle olmadı. Bir akşam, içinde sıcak ışıklar yanan huzurlu aile evinin penceresine dışarıdan atılan koca bir taş gibi karıştılar Ramiz'in hayatına. O sessiz ahengi kırdılar. Mahallenin delikanlıları haber kanallarını arayıp mahallelerinde bir dev yaşadığını, rekorlar kitabına girse gireceğini, Ramiz'in çok ilginç biri olduğunu anlattılar. Başkalarının acı dolu hayatlarına bakarak kendi haline şükreden, başkasının özrüne bakarak kendisini tamamlayan halkımız bu tür haberlere tevecüh gösterdiğinden, ertesi gün kameralar mahalleye akın ettiler. Ramiz kameralara konuşamadı. Boynunu büktü. "Dilsiz misiniz? Dilsiz misiniz?" diye soran spikerin yanından sessizce uzaklaştı. Spiker Ramiz'in konuşacağını, devlet bana sahip çıksın diyeceğini, trajik hikâyesini anlatacağını, ağlayacağını sonra da hüzünlü bir müzik eşliğinde kameraya doğru yürüyeceğini hayal etmişti ama Ramiz istediği cevabı kendisine vermedi. Onlar da madem buraya kadar geldik, boş geçmeyelim diyerek "Mahalledeki dilsiz dev görenleri hayrete düşürüyor" diye bir haber yaptılar. Ramiz kendisini televizyonda görünce, gerçekten alyabani olmayı ve spikere musallat olup kanını içmeyi diledi. Öyle ki spikeri görenler hayrete düşsünler... Ertesi gün 30 Ağustos'tu, tatildi. Ramiz de çalışmıyordu. Sokağa çıkmadı, kimseye görünmedi. Gündem çok çabuk değişiyordu mahallede, "Vay artist" diyen birkaç kişinin takılmalarıyla olay kapanıp gidecekti.

Ama öyle olmadı. Neticede memlekette manyak gırlaydı. Bir hafta sonra apartmanın önüne kallavi bir araba yanaştı. Ramiz'i sordular esnafa. Kaldığı apartmanı gösterdiler, kendileri de oraya doğru seğirttiler. Arabadan inen iki izbandut apartmana girdiler ve yarım saat çıkmadılar. "N'olmuş lan?" diyen toplandı, senaryolar anında yazıldı. "Film çekeceklermiş" dedi biri, "Ramiz'i oynatacaklarmış. Dev filmi..." "Yakışır" dediler. "Devlet doktor göndermiş" dedi biri. "Kabadayı

gibi doktor mu olur lan!" diyerek bu fikri reddettiler. Dev filmi en güzeliydi. Mahallelerinden bir aktörün çıkması da gayet havalı bir şeydi. Yarım saatin sonunda Ramiz adamlarla birlikte arabaya bindi, hiçbir şey demeden gittiler. Bir daha da Ramiz'den haber alınamadı. Eşyaları ve bir aylık maaşı apartmanda kaldı. Mahalleli Ramiz'in filmini bekliyordu, Ramiz dizilerde oynayacaktı.

Ama öyle olmadı. Ramiz artık İstanbul'daydı. Sonradan görme bir müteahhit, inşaat sektöründeki müthiş bilgi birikimini, tecrübesini, deneyimini ve yaratıcılığını kendisine bir şato inşa ederek taçlandırmıştı. Barok kartonpiyerlerin üzerine çaldığı yaldızla yaldır yaldır parlayan şatonun girişinde meşaleler yakıyordu; duvarlardan, tırabzanlardan, merdivenlerden şatafat ve sakillik akıyordu. Müteahhit kebaplı toplantılardan arta kalan zamanlarında, tartsan bir kilo çeken altın kaplama saatine, son model telefonuna ve yarattığı bu şahesere bakıyor, daha ne yapsam da bunun üstüne çıksam, diye düşünüyordu. Çıta çok yüksekti. Üzerine ay yıldız işlettiği altın yaldızlı çay bardaklarında çayını içip odasını incelerken televizyonda Ramiz'i gördü o akşam. Dilsiz bir adam. Dev gibi üstelik. Eşi benzeri bulunmaz bir Ramiz. O gün gönderdi adamlarını ve satın aldı Ramiz'i. Adamlar sandılar ki, Ramiz'i koruması yapacaktı kendileri gibi.

Ama öyle olmadı. Ramiz'e zırh diktirdi adam. Şövalye zırhı. Paslanmaz çelikten, cilalı, tam takım zırh! İçine tıktı Ramiz'i. Kaskıyla, kılıcıyla, kalkanıyla Haçlı Seferleri'nden çıkmış gibiydi Ramiz. Gıkı çıkmıyordu. Bir kere dilsiz olduğu iddia edildiği için artık duymuyordu da. Müteahhit için biçilmiş kaftan, demir döküm şövalyeydi Ramiz artık. Adamın kapısının önünde dikilmekti görevi. Toplantılarda da tepesinde dikiliyordu. Ne içeride konuşulanları duyuyordu ne

lafa karışıyordu. Müthiş bir heybet veriyordu kısa boylu müteahhide Ramiz. Haftada bir gün şatonun giriş kapısında dikiliyordu, gelen geçen ona bakıyordu. Fotoğraf çektiriyorlardı. İlk kez rahatsızlık duymuyordu Ramiz. Ona bakmıyorlardı çünkü. Milletin derdi şövalyeydi. Kimse boyunun gerçekten uzun olduğunu tahmin etmiyordu. Belki de içinde normal bir insan vardı da zırhın kalıbı büyüktü. Kimse devasa ellerini ayaklarını, çillerle kaplı tenini ve kızıllığını görmüyordu. Bir kaplumbağa için kabuğuna çekilmek neyse, öyle çekilmişti Ramiz zırhının içine. Daha önce hiç yaşamadığı bir rahatlık hissediyordu, hiç tatmadığı bir hafiflik. Gerçekte hiçbir ortaçağ şövalyesine nasip olmayacak bir huzurla dikiliyordu Ramiz kapı önünde. Sıcak oluyordu, tangırdıyordu, yükü ağır geliyordu, eklemleri artık bedenini taşımıyordu, ağrıdan duramıyordu.

Senelerini müteahhidin şövalyesi olarak geçirdi Ramiz. Öğle yemeklerinde çıkardığı kaskını yanı başına koyup kuru fasulye kaşıkladı, turşu yedi. Bir süre sonra şirkette bir şövalyenin kuru fasulye pilav yemesi, tuvalette yan pisuarda şövalyenin işemesi kimseye garip gelmemeye başladı. Artık ayakta dikilemez hale geldiğinde çelik zırhıyla öylece sekreterin bekleme koltuğunda oturması da şaşırtmadı kimseyi. Herkes alıştı Ramiz'e ve onun sessiz heybetine.

Zırhını çıkarmadan, hiç konuşmadan, hiçbir şey duymadan, kimseye sarılmadan, kimseyi öpmeden, kimseyle sevişmeden, bir çocuğun saçlarını sevemeden, bir gün elleri ceplerinde yürüyemeden sokaklarda, kendini sevme saadetinin kıyısından köşesinden bile geçemeden, bir an hafifleyemeden dikildi kapıda. Biraz müteahhidin kapısında, biraz şatonun kapısında. Bunun ne kadar süreceğini kendisi de bilmiyor ama bir in gibi içine çekildiği bu çelik zırhın içinden çıkmak da istemiyor-

du. Ağrım var dese dilsiz olmadığı çıkacaktı meydana, dokto-ra götürün beni, dese sağır olmadığı... İşaretle anlatsa derdini, bu kez zırhından çıkması lazım gelecekti, sonuçta hiçbir dok-tor bir şövalyeyi zırhının üstünden muayene etmeyecekti. Bu kaçışlar sonunda Ramiz'in, vücudunu saran kanserden habe-ri bile olmayacak, sokaktaki şövalyenin iniltilerini kimse duy-mayacaktı.

* * *

Yağmurlu bir İstanbul akşamında, ıslak kaldırımlar üze-rine düşen birkaç saniyelik bir şangırtıydı şövalyenin ölümü. Zırhı çıkardıklarında kızıl kirpiklerinin ucunda çocukluğun-dan beri gözkapaklarının altında sakladığı birkaç damla göz-yaşı buldular.

Müteahhit kameraların davetli olduğu görkemli bir cenaze töreni düzenli şövalyesine. Tabutun yanına konmuş boş zırhı gösterirken spiker hüzünlü fon müziğinin üzerine acıklı cüm-leler kuracaktı.

"Ama böyle olmadı..."

Çitile

Ablamın düğün gecesi eve geldiğimizde, babam ayağından çıkarıp kokladığı çoraplarını, "Oh be dünya varmış" diyerek fırlatabildiği kadar uzağa fırlattı. Buna mukabil annem de "En iyisini yaptın Recai, dur ben de şöyle ayaklarımı masaya uzatayım" dedi. Henüz on iki yaşındaydım ama ben de "O zaman ben de burnumu karıştırırım" dedim. Buna dakikalarca güldüğümüzü hatırlıyorum. Abim de başını yastığa bırakmıştı... O dakika itibariyle kız evi hüznünü zerre yaşamamış, uzun zamandır kurduğumuz bir hayalin içine sere serpe uzanmış, en insani hallerimizi yaşamaya başlamıştık.

Bu hali on beş sene sürdürdük. Ve şimdi başa dönüyorduk... Ablamı elinde valiziyle kapıda görünce babamın can havliyle eniştemi aramasından ve annemin "Kızım hoş geldin" bile demeden telefona kulak kesilmesinden, ablamın gelişine çok da sevinemediğimizi sanırım anlayabilirsiniz. Ben tüm sevimliliğimi sesime katarak durumu kendimce toparlamaya çalıştım ve "Hoş geldin abla, ne iyi ettin, kaç gün beraberiz?" diye sorarak dolaylı yoldan halimi izah etme yoluna gittim. Ancak o hiç lafı dolandırmadı, "Hakkı'yı boşadım" dedi. Babamın sinir uçları telefonun kapama tuşuna bastı. Annem hararetle "Yıkma kızım yuvanı, Hakkı bırakılır mı?" diye ağlamaya başladı. Bence de yıkmasın valla, bence de Hakkı bırakılmaz. Biz hayatımıza girdiğinden beri Hakkı'yı be-

yaz atlı prens bildik. Hakkı bizim için yıllardır bir süper kahramandır. Kurtarıcımızdır bizim Hakkı. Tek başına bir Kuvayı Milliye birliğidir. Aslandır Hakkı. Abimi, beni, ablamı, üçümüzü toplasan bir Hakkı etmeyiz biz. Hakkı kral. Hakkı canımız ciğerimiz. Özbeöz eniştemiz. Ne demek "Hakkı'yı boşadım yaa?" Ablam Hakkı'yı boşadıysa, eniştem bize gelsin, ablam o evde kalsın!

Öylece geçip salona oturduk, herkes kıçının ucuyla koltuklara ilişti. Annem yutkunarak "Olur mu yavrum, bunca seneden sonra, şaştım da kaldım, neden boşandınız, n'olcak şimdi?" dedi. "Öyle gerekti" dedi ablam. Sonra da kalkıp camları açtı, banyoya gidip bir kova su doldurdu ve camları silmeye başladı! Başlıyorduk...

* * *

Ablama ne zaman, nasıl, kimden, ne şekilde bulaştığını bilmediğimiz bu temizlik hastalığı on yedi yaşındayken yapışmıştı. Bir gün kalktı ve temizlik yapmaya başladı. Annemin hoşuna gitti başta. Hazır temizlik yapan var evde, bir annenin canına minnet!. Fakat sonra ablam her gün camları, duvarları, kapıları silmeye, lavaboları ovalamaya, halıları banyoya sokup da yıkamaya, her gün nevresimlerimizi değiştirmeye, eve aldığımız fındığı fıstığı yıkayıp ekmekleri buğulandırarak dezenfekte etmeye başladı. Bununla birlikte biz de ablama batmaya başladık. Yaş itibariyle en pis bendim. On bir, on iki yaşlarındaki bir erkek çocuğunun temizlik hastası bir ablanın elinde nasıl çitilendiğini anlatmayacağım. Sokaktan geldikten sonra nasıl soğan gibi soyulduğumu ve yere değmeden, uçurularak küvete sokulduğumu, kulaklarımın içinin kulak çubuğuyla nasıl ovulduğunu falan anlatmaya sahiden lüzum görmüyorum. Size şu kadarını söy-

leyeyim. En son külotlarıma taktı ablam kafayı. "En ufak bir leke görmeyeceğim" dediği, kıçımı yıkamama izin vermediği için her tuvaletten sonra beni banyoya sokup araba fırçasıyla yıkıyordu. Korkudan bağırsaklarım tepki gösteriyor, tuvalete çıkmak istemiyordu. Ablama göre dünyanın bütün pisliğini eve taşıyan bendim. Doktorlar ve dahi hacılar, hocalar, ilaçlar, muskalar bana mısın demedi. Bizi canımızdan bezdirdi, iflahımızı kesti, imanımızı gevretti, hayattan soğuttu bizi.

Ve derken o karanlık günlerin içine Hakkı Eniştem bir güneş gibi doğdu.

* * *

Hakkı Eniştemlerin o vakitler küçük bir marketleri vardı ve ablam günde üç beş kere gidip orada deterjan kokluyordu. Sıvı sabunların, şampuanların, yumuşatıcıların, çamaşır sularının kapaklarını açıp açıp kokluyor, parfüm alıyormuş gibi bir mutlulukla sepeti deterjanla dolduruyordu. Evlenmek için temiz bir aile kızını bekleyen Hakkı Eniştem, daha temiz bir aile kızı bulamayacağını anladığından mıdır nedir, ablama sırılsıklam âşık oldu. Fakat size anlatamam, öyle böyle bir aşk değil. Aşkına karşılık alana kadar kutu kutu deterjan taşıdı eve. Yetmedi, açık deterjan işine girdi. Deterjanları yol boyunca bidon bidon dizdiği dükkânın adını da "Nurgül Temizlik" koyunca dayanamadı ablam, "He" dedi. Biz zaten he desin diye gözünün içine bakıyorduk. Söz kesildiği akşam anneme babamın konuşmalarını dinledim yatak odasının kapısından. "İyi mi ettik sence Recai, yaktık el âlemin oğlunun başını?" diye sordu annem. Babamın, yatak odasında pencereleri açmış sigara içmeye çalıştığından adım gibi emindim. Adam kendi evinde sigara içmeyi geç, su içemiyordu ablam yüzünden, bardakta dudak izi bırakıyormuş... "O da bize mi

dert Remziye, Allah geçim versin" dedi ve çakmak sesi duyuldu. Makul bir cümleydi. Kızı Hakkı'ya kakalamanın verdiği üçkâğıtçı bir hüzünle uykuya daldık ailece.

Biz o gün bugündür iyiydik. Onlar evlendikten sonra bir süre evi süpürmedik, kendi pisliğimizle boğulmak istedik. Aynı tişörtle bir hafta gezmenin hazzını iliklerime kadar yaşamak istedim. Üç gündür çıkarmadığımız çoraplarımızla halaylar çektik. En büyük konfor alanı annem için açılmıştı. On beşte bir ablamı, "Çok özledim Nurgül'üm, gel de yüzünü göreyim" diye eve çağırıyor, ablam gelir gelmez evi temizlemeye başlıyor, akşam ablam gittikten sonra "Ay Allahım affet beni" deyip on beş gün sonra aynı şeyi yine yapıyordu.

Hakkı Enişte'nin ablamla evlenmesiyle hem ablamdan kurtulmuş hem kıt kanaat geçindirdiğimiz evin deterjan masrafından tasarruf etmiş hem de aşırı sevecen bir enişteye sahip olmuştuk. Hakkı Enişte bize her gelişinde benimle saatlerce güreşiyordu. Zaten bayılırdım küçükken boğuşmaya... Kendisinin bir annesi olmadığı için bize her geldiğinde anneme sımsıkı sarılıyordu. Annem eniştem ona sarılırken abimle bana "Gördünüz mü köpekler, elin oğlu nasıl sarılıyor, siz bir kere sarılmadınız annenize şöyle" bakışları atıyor ve eniştemin sırtına pat pat pat vuruyordu. Abimle de kankaydılar, işsizlikten yıkılan abimi dükkânda işe almıştı. Babam da ablamsız günlerde sigarayı salonda köklüyordu. İyiydik biz yani. Olan Hakkı Enişteme oluyordu. Adamın duyduğu aşk nasıl büyük bir aşksa, yıllarca ablamın her türlü saçmalığına katlandı. Biz ilk yıl boşanırlar gözüyle bakıyorduk ama valla bizim enişte dirayetli çıktı. Ablam onun kapının önünde soyunmasını istediği için karşıki daireyi de satın aldı. Neticede Hakkı da olsa, âşık da olsa donuyla komşusuna yakalanmak istemiyordu adam. Asansörden iniyor, donuna kadar soyunu-

yor, içeriye öyle girip doğru banyoya yollanıyordu. Ablam temizliğinden emin olmadığı için asla dışarıda yemeğe çıkmadılar, bir yere tatile gitmediler. Bizim dışımızda kimseyi evlerine almadılar. Tahmin edileceği üzere çocuk da yapmadılar.

Eniştem bir sene atağa geçti, bir kimya şirketine ortak oldu ve ablama sürpriz yapıp dezenfektan işine girdi. Kendi markalarıyla ürettikleri ilk dezenfektanı dünyanın en nadide çiçeklerinin damıtılmasıyla hazırlanmış bir parfüm gibi ablama armağan etti. Bu esnada biz de oradaydık. Ablam sevinçten ağladı, Hakkı Enişte de karısı ağlıyor diye ağladı. Biz de manyak birdi iki oldu diyerek gözyaşlarımızı içimize akıttık.

Bir gün nasıl olduysa oturdukları evin zemininde bir leke gördü ablam. Günlerce yerleri ovaladı. Eniştem "Usta çağırırım, zemini komple değiştiririm" dediyse de ablam "Usta pistir, evime sokmam" diyerek kabul etmedi. Sonunda ablamın ağlamalarına dayanamayıp halihazırda oturdukları fıstık gibi evi satıp yenisini aldı eniştem. Evin her yeri dip köşe temizlendikten ve hijyeninden emin olduktan sonra taşındılar.

Bir sene kafayı sirkeye taktı ablam. Bütün evi sirkeyle temizlediği yetmiyor, saflığından emin olmak için sirkeyi de kendisi üretiyordu. En nihayetinde eniştemi de turşu gibi sirkeyle dezenfekte etmeye kalktı ve o Hakkı artık nasıl bir Hakkı'ysa ona da gık demedi.

Başka bir sene poşet olayına kalkıştı. Evdeki her şeyi, toz oluyor diye poşetledi ablam. Kuru temizlemeci poşetleri ve çeşitli ebatlarda şeffaf poşetlerle evdeki her şey ama her şey paketlendi. Diyelim ki evlerine gittik, terlikler poşetlerden çıkıyor, ayağımıza öyle uzatılıyordu. Diyelim ki yemeğe oturuyoruz, sandalyeden poşeti sıyırıyor, öyle oturuyorduk. Su mu

içeceğiz? Bardağı poşetten çıkarıyor, damacanayı özgürlüğüne kavuşturup öyle içiyorduk. Babam bu poşet olayından sonra ablama gitmekten vazgeçti. "Bizi de poşetler bu, soluk alamayız Remziye, ölür gideriz anlamadan" deyip kesti ayağı.

Bunun gibi bin vaka... Nasıl olduğunu anlamadığımız bir şekilde evliliklerini götürüyorlardı. Fakat gün geldi Hakkı Eniştem artık bize öyle sarılmaz, bizimle kucaklaşmaz oldu. Kapıdan içeriye girince kuru bir tokalaşmayla yetiniyor, biz hani böyle kucaklaşalım diye falan uzanınca kendini geri çekiyordu. Geri kalan tavırlarında bir sıkıntı yoktu, aynı lokum Hakkı'ydı. Biz de herhalde ablam istemiyor diye düşünüp anlayışla karşıladık. Birkaç zaman sonra eniştem arkasına da yaslanmaz oldu. Geliyor, koltuğun ucunda oturuyor, kalkarken hiçbirimizle temas etmemeye çalışıyordu. Vay be dedik Nurgül, ne aşkmış, hepimizden koparttın adamı! Sanki Hakkı abimizmiş de Nurgül yengemizmiş gibi bilendik ablama.

Sonraları eniştem biraz kambur durmaya başladı sanki. E dedik, kimi insan erken çöker, bu da böyle herhalde. Annem birkaç kere "Hayırdır damat, sırtın mı ağrıyor?" diye sorunca, "Dükkânda ağır kaldırıyorum anne, ağrı yapıyor" dedi. Artık öyle böyle patrondu, dükkânda ağır kaldırmadığını da biliyorduk ama bozuntuya vermedik. "Stres sırt ağrısı yapar Remziye, az mı çekiyor oğlan, onun sırtı ağrımasın da bizimki mi ağrısın, kim bilir neler oluyor evlerinde" diye kestirip attı babam. Bizim için makul bir açıklamaydı, konunun üstüne gitmedik.

Sonra eniştem yekten gelmez oldu bize. Dezenfektan işine girdiğinden beri deterjancıya uğramaz olmuştu zaten, hâlâ dükkânda çalışmaya devam eden abimden de haber alamı-

yorduk. Ablama sorunca "İyi, iyi, keyfi yerinde" deyip geçiştiriyordu. Telefon ettiğimizde gayet neşeli konuşuyor, "Görüşelim" deyince "inşallah" deyip topu taca atıyordu. Herhalde gelmek istemiyor, dedik. "Aman onlar geçinsinler de bize gelmeseler de olur" dedi annem belki bin kere. Ki bu zaten ailece tek temennimizdi. Ama işte, tutmamıştı temennimiz, yegâne dileğimiz. Almış valizleri gelmiş, "Ben Hakkı'yı boşadım" diyor. Yapma yaaa! Kolaydı Hakkı'yı boşamak! Bize ne, biz Hakkı'mızı isteriz!

* * *

Ablam uyuyunca atladık arabaya, enişteme gittik. Babam yolda konuştu durdu. "Olmaz oğlum, ne demek boşanmak falan, kabul etmiyorum, gerekirse hemen yeniden kıyarız nikâh, olmadı nikâhsız yaşayın, sıkıntı yok" diyecekti enişteme. Bence de makuldü. Bizim evde yaşamasın da nerede yaşarsa yaşasın Nurgül. Ama eniştem bize kapıyı açmadı. Yoktu evde.

Babam ertesi gün ablamı sıkıştırdı. "Nerede Hakkı?" dedi. Üstüne yürüdü. "Elimde kalırsın Nurgül" dedi. "Bilmiyorum baba" dedi, başka bir şey demedi ablam. Bilmiyordu demek ki sahiden. Ablam kapı tokmaklarını ovup lambaları parlatırken biz yana yakıla şirkette, babasının evinde, karakollarda falan Hakkı'mızı aradık. Ablam hem temizlik yapıyor hem ağlıyordu. "Madem ağlayacaktın neden boşadın, madem boşadın neden ağlıyorsun?" sorusunu annem artık bağıra bağıra soruyordu evde. Hakkı'sızlık vurmuştu başımıza. Ağzımıza sigara koymadığımız halde, annem, ben, babama destek olmak için yatak odasında sigaralar tüttürüyorduk. Büyüğe saygı falan kalmamıştı hanede. Bulan yakıyordu bir sigara.

En nihayetinde bir hafta sonra elinde koca bir buket çiçekle çıktı geldi Hakkı Enişte. İki büklüm duruyor ve sırtından, kollarından sargı bezleri sarkıyordu. "N'oldu sanaaaa?" diye çığlık attı annem ama eniştem onu duymadı. Büyülenmiş gibi ablama bakıyordu. Yarabbim, aşka gel!

Elinde sarı bez ve yağ çözücüsüyle, kapıda dikilen Hakkı Enişteme bakan ablamın gözleri eniştemin "Estetikle aldırdım Nurgül" demesiyle dünyanın en güzel, en beklenen, en özlenen cümlesini duymuş gibi parladı. Biz hepimiz arkadan "Neyiiiii?" diye bağırdık. Ve ablam, eniştemin yıllarca ova ova yara yaptığı vücudundan üstü çay lekesi tutmuş bir mutfak tezgâhı gibi bahsederek "Hakkı'nın sırtında doğum lekesi vardı da yıllardır çıkaramamıştım, onu aldırmış" dedi. Eniştemin çitilenmekten yara olmuş sırtını düşününce hepimizin bedenini bir ürperti kaplarken, onlar aşkla baktılar birbirlerine...

"E o zaman hazırla Nurgül'ün valizlerini, tutmayalım çocukları Remziye..." dedi babam.

Söylemiştim, bizde en makul cümleleri babam kurar genelde.

Senden Çocuğum Olsun İstiyorum

Duran'la Sakine'nin kaçtıklarının haberi mahallenin gündemine bomba gibi düştü bir sabah. Valla hiçbirimiz konduramadık. Sakine yahu... Soru sorsan cevap veremez, seslensen kafasını kaldırmaz, başını hep öne eğer, gözünün içini geçtim, insanın yüzüne bakmaz, selam versen almazdı. Sakine böyle bir Sakine'ydi... Duran desen ondan da sakin, vur ensesine al ekmeğini, ver yesin, ört uyusun bir çocuk. Anne babaları da dahil, mahallede her ikisi hakkında fikir sahibi kimse yoktu. Çok çocuklu evlerin kapalı kutuları olarak hiç açılmadan, sıkı sıkıya paketlenmiş ruh halleriyle yaşamış, isimlerinin onlara verdiği ağırlıkla oturdukları yerde büyüyüp gitmişlerdi yavrular. Bu iki silik karakterin liseden mezun oldukları günün sabahı arkalarında birer mektup bırakarak kaçmaları hepimizin ağzını açık bıraktı. Bizim oralarda kaçma vakaları sık olurdu, bunda şaşacak bir şey yoktu. Kimin kaçacağını, kimin telli duvaklı evleneceğini, kimin kaçıp geri geleceğini, kimin hamile olduğu için ve kimin sırf paşa gönlü istediği için kaçacağını az çok tahmin ederdik. Ama bu tahminler listesinde Sakine kesinlikle yoktu. Sakine evlenecekler listesinde bile yoktu. Yani durumu daha net izah edeyim, mahallenin kızlarını say desek Sakine o listeye bile girmezdi. O yoktu. Bir başka yok da Duran'dı işte. O sabah Duran'la Sakine kaçmışlar haberini alan, "Hangi Duran, hangi Sakine?" diye sordu gayriihtiyari. Oysa mahalledeki

tek Duran'la tek Sakine onlardı işte. Bütün mahalleye "Eeeee yavaş atın tekmesi pek olur" dedirten bu kaçışa, ertesi gün Sakine'nin hamile olduğu haberinin de eklenmesiyle birlikte ana babalar teyakkuza geçtiler. Bu kadar sessiz, varla yok arası, etliye sütlüye karışmayan, sokağa çıkmayan, kimseyle konuşmayan Sakine'yle Duran bile yediyse artık bu boku, ötekiler ne yapmazdı? Resmen hafazanallahtı.

Mahallenin büyükleri ön ayak oldular, aileleri bir araya getirdiler. Kızın babası da oğlanın babası da birbirlerine "Valla bize diyecek söz bırakmadılar" dedikten sonra gençler saklandıkları delikten çıktılar, bir hafta sonra geri geldiler. İkinci hafta bunlara alelacele bir düğün yapıldı. Karnı belli olmasın diye kendisine robadan gelinlik kiralanan Sakine dünyanın en süklüm püklüm gelini olarak oturdu gelin sandalyesinde. Herkesin bildiği bir gerçeği herkesten saklamak telaşı çocukların ana babasını yerin dibine soksa da Sakine'yle Duran'ın çok da umurundaydı. Düğün danslarını yaparken Duran "Senden Çocuğum Olsun İstiyorum" şarkısını çaldırdı. Piyaniste kâğıt vermiş, adam kâğıttan okudu. "Bu şarkıyı genç çift, doğacak on çocuğunun ilki olan İlker'e armağan ediyor" dedi. Davetliler "Tövbe yarabbim ne günlere kaldık" diyenlerle "Hay maşallah, hepten on çocuk, sessiz durandan kork anacım, sessiz durandan kork" diyenler olmak üzere ikiye ayrıldı. Tövbe çekip dalga geçe geçe Sakine'yle Duran'ı baş göz ettiler.

Az da değil, on çocuk! Bu iki sessiz tayyarenin jet hızındaki hayatı bir anda mahallenin ilgi odağı oldu. Daha önce akıllarının ucundan bile geçmeyen Sakine'yle Duran, bütün günlerin, düğünlerin, kapı önü sohbetlerinin, akşam yemeklerinin, sabah kahvelerinin, esnafın, muhtarın, genci yaşlısı, çoluk çocuk tekmil mahallenin yegâne gündemi haline geldi.

Cinsiyetini ve adının ne olacağını artık herkesin bildiği İlker bebeğin de ana babası gibi sakin ve öylece duran bir çocuk olacağı tahmin edildi. "Anası Sakine, babası Duran, koy salona, devetabanı gibi usul usul büyüsün bir köşede, arada suyunu ver yeter" dediler. "Yastık gibi çocuk olur bu haaa, yasla koltuğa öylece dursun" dediler. "Adını Uysal koysalarmış bari, bu ikisinden ancak öyle çocuk olur" dediler. İşsizlikten kırılan mahalle sakinleri, hepsi pür merak Sakine ile Duran'ın ilk çocukları olacak İlker'i beklediler.

* * *

Düğünlerini takip eden beşinci ayın sonunda İlker bebek bir bayram sabahı feryat figan çıkıp geldi. Geliş o geliş... O dakika itibariyle mahallenin canına ot tıkadı. Kimsede uyku bırakmadı, huzuru mumla aradık, canımızdan bezdik, illallah dedik, Sakine'yle Duran'a yıllar boyu sabır diledik. Nereden başlayalım, nasıl anlatalım bu İlker'i bilmem ki? Sakinecik doğumda hastalandı, iki ay hastanede kaldı, İlker'e anneannesiyle babaannesi birlikte baktı. Dünürler sen daha iyi bakıyorsun, ben bakamıyorum, senin işin var, benim yok derken birbirlerine girdiler. Kırk yıllık mahalle komşularını birbirine düşürdü el kadar bebek. Sakine'nin annesi "Benim evladım hasta, ben Sakine'ye bakayım hastanede" deyip tüydü ilk ayın sonunda. İlker bebek, babaannenin elinde kaldı, babaanne karalar bağladı. Bebek nadiren uyuduğu saatler dışında asla susmadı. Bütün gece cıyak cıyak bebek sesi dinledik. Konu komşuda uyku kalmadı. Göbek fıtığı oldu ağlamaktan, göbek deliği iki parmak dışarı fırladı. Sağlık ocağı yetmedi, hastaneye götürdüler, bilemediler diye özel doktora gittiler, bir teşhis, bir tedavi dilendiler. Çörek otu yağları mı vermediler, zeytinyağları ısıtıp mı sürmediler, anasonmu içirmediler... Ezelden rakıcı olan dedesi, kimseler görme-

den emziği rakı kadehine batırdı, gene susturamadı. Nazarlar okundu, dualar edildi, hatimler indirildi, muskalar yazdırıldı ama İlker'e hiçbiri bana mısın demedi. Çocuğu olan kadınlar Sakine'yi teskin etsin diye "Altı aylık olsun sakinleşir gülüm, merak etme sen" dediler. Altı ay çabucak geçiverdi. "Yaşına girsin, rahat edersin" dediler. "İki yaşına girsin" dediler. "Üçü bekle, beşi bekle, okula başlasın yavaşlar" dediler, birbirlerini avuttular. Ana babası ve yedi sülalesi, konu komşuyla papaz oldular. Mahallede kırılmadık cam, çizilmedik araba, bozulmayan kapı zili kalmadı. Her gün başka biri çaldı Duran'la Sakine'nin kapısını, şikâyet üstüne şikâyet dinlediler. Kendisinden büyük küçük her çocuğun alnında, kaşında, çenesinde, dudağında İlker'den bir iz kaldı. İlker sokağa çıkınca mahallenin kedileri, köpekleri kaçacak delik aradı. Esamisi okunmayan Sakine'yle Duran'ın çocuklarının adı mahallede ayyuka çıktı. İlker diyen besmele çeker oldu. Şükrü Abi'nin tahta bacağını kırdı, Fidan Abla'nın gözü gibi baktığı asmasını kökünden çıkarıp attı, Dondurmacı Faik'in şalterlerini attırıp adamı zarara uğrattı, Tabelacı Remzi'nin ışıklı tabelalarını kırdı, mahallenin çocuklarını haraca bağlayıp bayram şekerlerini ellerinden aldı, kapıyı açmayıp anasını kaç kere kapıda bıraktı. Bakkalın yumurtalarını mı kırmadı, milletin yıkayıp astığı çamaşırlara çamur mu atmadı, babasının işyerine gidip kapılarda mı dilenmedi yarabbi neler, neler... İlker'in sesi sokaklarda çınladı. Ona mukabil bütün evlerden "İlkeer", "Yapma İlkeeeer", "Dur İlkeeer", "Kuduz musun sen be İlkeeeer" sesleri yankılandı. Berber Rıfkı'nın on beş yıldır tek kelime öğrenemeyen papağını bile İlker demeyi öğrendi. İlker bütün mahallenin canına cine yetti.

* * *

Sakine bir kere daha hamile kaldı. Başta Duran ve Sakine olmak üzere bütün mahallenin yüreği hop etti. Bebek ikinci ayda düşünce kimse dirhem üzülmedi. Düğünlerinde on çocuğa niyetlenen Duran'la Sakine ilk çocukta pes etmişlerdi. Ezkaza hamile kalırım diye yatağını ayırdı Sakine. Bunu duyan mahallenin teyzeleri kesinle "Olmaz öyle kızım, karıkoca yatağını ayırır mı hiç?" falan demediler. Bilakis "İyi yapmışsın Sakine, şimdi tek çocuk moda, aman ha yavrum, sakın ola" diyerek iyice gaz verdiler. Sakine'yle Duran'ın cinsel hayatı mahallenin sükûneti için kesinlikle kontrol altına alınmalıydı. Toplum ikinci bir İlker'i daha kaldıramazdı. Güngörmüş teyzeler Sakine'ye kesinlikle tüplerini bağlatması gerektiğini söylediler. Fakat tüm tedbirlere, Kezban Hemşire'nin bilumum korunma yöntemlerini itinayla anlatmasına rağmen Sakine bir kez daha hamile kaldı. Şimdi doğruya doğru, Sakine ve Duran başta olmak üzere koca mahalle haberi duyunca "Tühhhh!" dedi. Allah var, kimse sevinmedi. Belki kız olur diye ümitlenilse de bebeğin cinsiyetinin erkek olduğu haberi yayılınca insanlar yemeden içmeden kesildiler. Sakine'nin doğuma gittiği gün, "Bu Sakine dükkânı açtıysa, öbür sekizi de doğurur, yemin olsun ben evi satar, başka mahalleye taşınırım" diye ant içti Fatma Abla... Fakat Sakine'yle Duran hiiiiç de o niyette değildiler. Bebeğin ilk çığlığından sonra kulağına ismini söylediler.

Soner, Soner, Soner...

Çıksın Halim...

Güzel Sanatlar'a girdiğim zaman kendimi okuldan dereceyle mezun olmuş, kanvas, bermuda ve cepli şortum, terli tişörtüm, kirli sakalım, uzun saçlarım, boynumda fularım, bilgisayar başında bacak çelmiş, kahve içip tasarım yaparken hayal etmiştim. Çünkü bütün ajanslar beni bekliyordu. Hepsi kapıya çıkmış, el pençe divan, "Aman Mert Bey bizimle çalışın, sizi kreatif direktör yapalım, olmadı ajans başkanımız olursunuz" diyor, billboardlara "Mert bizi seç" diye ilan veriyorlardı. Ama ben istemedim! En az beş yıllık ajans tecrübesini geç, bir günlük bile iş tecrübem olmadığı, fakültede tek bir projeye bile imza atamadığım, zaten herkese referans olan ve benim için aradıklarında "O mu? Çok iyidir, ben kefilim" deyip –herkese öyle diyormuş– telefonu kapatacak atölye hocasından başka referansım olmadığı ve beklenen üç tasarım programından sadece birini beş yıldız, diğerlerini üç yıldız bildiğim için iş bulamadım. Yine şortluydum ama şort penyeydi ve pijama altıydı. Yine terliydim ama üstümde atlet vardı. Yine bilgisayar başındaydım, yine kahve içiyordum ama bilgisayarın ekranında tasarım değil sabahtan akşama kupa kastığım bir oyun vardı. Bir tek kirli sakallarım ve uzun saçlarım tutuyordu... İşsiz bir grafiker için eşsiz bir tabloydum.

Okulum bittiği için babam "Bizden bu kadar"ı çekmiş, "ya

eve dönüp dükkânda bana yardım edersin ya da iş bulup adam gibi çalışırsın" diyerek seçenekleri önüme sıralamıştı. Babamın dükkânında eşofman altı satmayı seçemeyeceğim için ister istemez iş arıyordum. Ama o kadar istemez bir vaziyette arıyordum ki, doğal olarak bulamıyordum.

Ajanslarda çalışma hayalini zaten silmiştim. O olacak iş değildi. Firmalara tasarım yapayım diye başvurdum, onlar da ajans tecrübesi arıyordu. Hayır yavrum sen ne yapacaksın ajans tecrübesini? Kumpircisin sen! Bana poşet tasarlatacaksın, broşür yaptıracaksın, en olmadı mönü yaptıracaksın, sen ne yapacaksın acaba ajans tecrübesini? Ama istiyordu adamlar. Dergiler grafiker arıyordu. Ama onlar da dergi tecrübesi istiyordu. Matbaalar grafiker arıyordu ama onlar da matbaa tecrübesi istiyordu. Yok bende tecrübe, hiç yok, hiç olmamış! Bende sadece ev tecrübesi var, tuvalette elimde telefon yarım saat oturma tecrübesi var, salçalı makarna yapma tecrübesi var, okey oynuyoruz ha bire, bir tek bunlar var elimde.

Sonunda grafikerlik hayalini komple sildim. Söylemiştim, eşofman satmak istemiyordum. Ne iş olsa yapacaktım. Ama "ne iş" bile, tecrübe istiyordu. Ben de oturdum kendime CV tasarladım. Yalan yanlış bilgilerle ve iş tecrübesiyle dolu çeşitli CV'ler. Kendimi övdüğüm, kendime hayran kaldığım, her işi yaptığım, her konuda tecrübelerimi döktürdüğüm CV'ler. Birinde öyle böyle değil, turnayı anında gözünden vuran, gözü yaralı turnayı şahin bakışlı diye satan cevval bir satış temsilcisiydim. Birinde müşterinin her zaman haklı olduğunu savunan ama katiyen hakkını teslim etmeyen adi bir müşteri temsilcisiydim. Birinde ömrünü sağlık sektörüne adamış bir hasta danışmanı, bir diğerinde işletme müdürüydüm. Kendimi öyle hayal etmek inanılmaz hoşuma gidiyordu. Gözlerimi kapatıp hayalimde kendime kostüm giydiriyordum. Ne yakı-

şıklı oluyordum öyle kurumsal kurumsal. Gözlerimi açtığımda eşofmanımın çıkmış dizlerine bakıyordum. Eşofmanı görünce bir anda aklıma babam geliyordu, hemen bilgisayara CV hazırlamaya koşuyordum. Sonra CV'lerimi ilgili yerlere e-postayla gönderiyor, "Özgeçmişim ekte bilgilerinize sunulmuştur" diyordum. Gönder tuşuna basınca fışşşşt diye bir ses duyuluyordu bilgisayardan ve ben o sesi hep annemin "Tüü Allah belanı vermesin" diyen sesine benzetiyordum.

İş görüşmelerine çağrılmaya başladım ama insan kaynakları birimlerindeki herkes insan sarrafı olup çıkmıştı. Kapıdan içeri girdiğimde anlıyorlardı daha ne mal olduğumu. O zaman bana bir tutulma geliyor, öylece kalakalıyordum. İnsanım ama arada kaynayamıyorum işte, hemen buluyorlar beni kalabalıkların içinde ve "Üzgünüz" deyip geri gönderiyorlardı. Üzgün falan değilsin, üzgün olsan beni işe alırsın. Üzgün olsan beni eşofman satmaya göndermezsin!

Beyaz yakadan da ümidi kestim. Adım adım vazgeçiyordum ki sonunda bir insan evladı özgeçmişimi yedi. Daha doğrusu bendeki cevheri fark etti diyelim. Bir kafeye garson olarak girdim. İş iştir, yaka yakadır dedim, beyaz gömlek üstüne önlüğü hızlıca doladım. Cebimde hiç para kalmamıştı. Normal mesaimin üstünde çalışıyordum. Sabah erkenden geliyor, gece geç saatlere kadar koşturuyordum. Çünkü eve kahvaltılık ve yemeklik alacak para olmadığı gibi, doğalgaz kartını da dolduramamıştım. Kafe sıcaktı. Oldum olası da homini gırtlağımdır, kahvaltıyı, öğle yemeğini, akşam yemeğini bedavaya getiriyordum. Maaşı alınca meseleyi çözerdim, ama ilk ayı böyle tükettim. Mesleğimin temellerini, istikbalimin subasmanını, bugünlerimin birinci katını o kafede attım...

* * *

Patron Malatyalıydı. Kısacık boyuna, göbeğine, kelliğine bakmıyor, kısa paçalı dar pantolonların altına çorapsız ayakkabılar giyip, ekose ceketler ve renkli gömleklerle kombinlerini tamamlıyor, kolunda kafası kadar bir saat taşıyor, sabahtan akşama kadar tespih sallıyor ve karısını anlatıyordu. Yenge bir efsaneydi yalnız. Asıl patron oydu, omuzlarına attığı yakası kürklü paltosu ve her daim fönlü saçlarıyla dükkâna bir girişi vardı ki, hepimiz hazır ola geçiyorduk. Girer girmez kahvesini isteyeceği için, kahve kendiliğinden cezveye atlıyor, cezve kendi altını yakıyordu. İnsan, eşya, nebatat, tekmil aynı anda titriyorduk. Patron kuyruğu kısıp "hayatı"nın yanına koşuyor, omuzlarından paltosunu alıp sandalyesini çekiyor, akabinde ayağının altından çekiliyordu. Haftada üç gün geliyordu yenge. O geldikten on beş dakika sonra arkadaşları teşrif ediyor, bize de her daim masayı donatmak düşüyordu. Kahvaltılarını ayrı veriyorduk, kahvelerini, çaylarını, bitki çaylarını, tatlılarını, meyvelerini ayrı.

Yengenin gelmediği günler patron yine patron oluyor, tespihini sağa sola sallarken karısı hakkında atıp tutuyor, bize evlilik nasihatleri veriyordu. "Rahat bırakacaksın kadın milletini, sıkmayacaksın, ama gözünü de üstünden ayırmayacaksın. Çok konuşmayacaksın ama bakışların konuşacak. Sen kaşını gözünü şöyle bir oynatınca o senin ne demek istediğini anlayacak. Kadına el kaldırmayacaksın ama yumruğu masaya indirmeyi de bileceksin" falan diye sıkıp duruyordu. Biz de "Hee gülüm hee" diyemeyeceğimiz için elimizde tepsiyle başında dikilip "Vay be, patron haklı" cümleleri çekiyorduk. O gaza gelip iyice anlatıyordu. Evde şöyle oldu, böyle dedim, yengen şunu istedi, olmaz dedim, bana saygıda asla kusur etmez, ben ne dersem o olur, falan döşüyordu hayallerini. Biz de dinliyorduk. Zaten ben iyi dinleyiciyimdir, dinlediğim aklımda kalır, kessen unutmam. Ama ne kadar iyi din-

leyiciysem, bir o kadar da iyi konuşmacıyımdır, olmadık yer de olmadık şeyler söylemeye, gevezeliğe, akşam yuku bulan bir olayı anlatırken konuyu bir sene öncesinden alıp da anlatmaya falan bayılırım. Annemin "Çenen kopsun" diyerek ettiği hayır duaların kabul olmamış olması bu huyumu daimi kılmış olacak ki, hayatımın dönüm noktasını kopmamış çenem sayesinde yaşadım.

Nasıl oldu bilmem, yenge beni sevdi. Diğer garsonlara bu masa böyle mi silinir, sipariş öyle mi alınır, çay öyle mi verilir gibi bin çeşit eleştiri fırlatırken beni çağırıyor, usulca "Şekerim kahvemi soğutmadan getir", "Arabadan benim gözlüğümü getiriver" falan diyordu. Emir cümlesini rica olarak algılıyor, dili dışarda bir köpek gibi koşa koşa dediklerini yapmaya gidiyordum. İstediklerini eksiksiz yapmayı başardığım için, yenge misafirlerine benim servis yapmamı istiyordu. Yengenin misafirlerinin havaya bıraktığı şekerimler, tatlımlar, canımlar, ahhahahhaalar, olur mu hiç öyle şey ayollar; parmaklarındaki ışıltılı yüzükler, kulaklarındaki salkım saçak küpeler, sarı bukleler, parfüm kokuları ve o dakika orada bulunan bütün yengelerin paçalarından döktülen mutsuzluk arasında servis yapmak hoşuma gidiyordu. Masayı donattığımızda fotoğraflarını çekmemi istiyorlardı. Güzel fotoğraf çekiyordum, çünkü okulda fotoğrafçılık dersi de almıştım. Bunlar da "Ay bu Mert çok güzel fotoğraf çekiyor vallahi, baksana ne güzel çıkmışım" deyip kendilerine bakıyorlardı. Yengenin bakışlarından aferinler topluyordum. Takdir edilmeye aç bir insan olarak ben de yengenin etrafında dolanıyordum kedi gibi.

Bir gelişlerinde kahve servislerini toplarken kadınlardan biri yengeye "Eee şekerim siz hafta sonu Paris'e gitmiyor musunuz?" diye sordu. Nasıl olduysa benim kopmayan çenem yengeden önce açıldı ve "Yoooo" dedim. Günlerdir bu konuyu

anlatıyordu patron. Yenge gitmek istemiş, ama tam da o haftanın sonu patronun annesinin doğum günüymüş, yenge gidelim ne olacak demiş, ama patron annemin doğum günü, benim bir tane annem var, Paris kaçmıyor ya gider dururuz demiş, elini masaya vurmuş falan... Ama hepimiz biliyorduk ki yenge gidelim diyorsa gideceklerdi. Fakat öyle bir yooooo demiştim ki, yenge patronu çiğ çiğ yerdi.

"Sen nerden biliyorsun bizim Paris'e gideceğimizi?" dedi yenge, benim yooooo'yu müteakiben.

Kaldım öyle. Seninki sabahtan akşama bize evde olanları anlatıyor, yedin adamın başını bık bık bık, o da olamadığı bir kocayı bize canlandırıyor, oradan biliyorum mu diyecektim? Yenge dik dik yüzüme bakıyordu. Elimde yengenin kahve fincanı duruyordu.

"Burada gördüm" dedim, fincanı gösterdim. "Burada uçak kazası var Allah korusun, ama bakın, bir yere gitmeye niyet ediyorsunuz, ama bir kaza oluyor, gidemiyorsunuz. Ondan dedim ben."

Yenge de arkadaşları da dikkat kesildiler. Kadınlar Allah korusun diye okuyup üflediler yengeyi.

"Ama" dedim "bir ev meselesi gibi bir şey var. O çözülüyor. Bak çatı çıkmış falınızda."

Hakikaten de çatıya benzer bir şey vardı. Yenge de bakınca gördü. Görünce inandı. Görmese inanmazdı belki ama kabak gibi çatı duruyordu fincanın içinde. Zaten sahiden de bir ev meselesi vardı, patron anlatıyordu. Sonra bir anda, hepsi birden "Ay bize de bak", "Bana da bak" diye atladılar. Allah'tan çenem

düşük ama kafam hızlı çalışıyor. "Bugün pek havamda değilim, öyle her fincana bakmıyorum, ben öyle geçerken gördüm de söyledim" dedim. Sanıyordum ki tamam deyip geçerler. Hepsinin iyi şeyler duymaya, bütün gün koca parası yiyip süslenip püslenip gezerek geçirdikleri berbat hayatlarının düzeleceğini bilmeye ne çok ihtiyaçları varmış, bilmiyordum tabii. Paralayacaklardı beni. Ertesi gün geleceklerini ve bana fal baktıracaklarını söylediler. Yenge söz verdi. Fala ben bakacaktım ama sözü veren yengeydi. Patronluk ve yengelik böyle bir şeydi.

Akşam düşündüm. Ya ertesi gün işe gitmeyecek ve meseleden yırtacaktım ya da paşa paşa oturup hanımlara fal bakacaktım. Kişisel tercihim fal bakmaktan yana çıktı. Bütün gece oturup internetten fal araştırması yaptım. Güneş görürsen, aşk de. Ateş görürsen yeni bir yuva de, at murat, balık para, köpek düşman, çatı ev işte, çizgiler yol, kabarcıklar hayal, hanenize ay doğmuş, için kabarmış falan... Güzel işmiş haaa, sevdim. İş şekilleri görebilmekteydi. O da şekil çıkarsa tabii. Yenge çatıyı gördüğü için inanmıştı, çatı olmasaydı iş nanaydı.

Bütün gece oturup bilgisayarda fal baktım. Fal videoları izledim. Repertuvarıma birkaç da saçma ritüel ekledim. Ertesi sabah tam donanımlı bir falcı olarak kafeden içeri girdim. Yarım saat sonra hepsi yüzü gözü şiş, damladılar kafeye. On birden önce gelmeyen yengeler kafilesi, dokuzda kafede aldı soluğu. Masaya oturur oturmaz kahve söylediler. "Kahvaltınızı hazırlatayım" dedim, "Yok yok kahve içelim, sonra yaparız kahvaltı" dediler. Kadınların iyi bir fal için neler verebileceğini o an anladım. Yenge bana bir başka bakıyordu. Benimle nasıl gurur duyduğunu bakışlarından anlayabiliyordum. Onun için orada bir sirk hayvanı gibiydim. Beni o keşfetmişti.

Kahvelerini yüzlerini buruşturarak içtiler. İçmek denemez

aslında, diktiler kafalarına. Fincanın soğumasına tahammülleri yoktu, kolumdan tutup oturttular masaya. Stresim boğazımda koca bir düğüm oldu. Eşofman satmayı hiç bu kadar istememiştim. Koşup babamın ayaklarına kapanmak istedim. Masanın üstündeki kapalı fincanlarla bakışırken okulda düzenlenen marka konferansını hatırladım. Hoca zorunlu tutmuştu da öyle gitmiştim. Yoksa ona da gitmezdim.

Bütün cesaretim ve ciddiyetimle yengeye bakıp "Buranın bir itibarı var, fal kafe mi burası, uluorta bakamam, ben şimdi fincanları toplayıp arkaya geçeyim, sonra herkes tek tek gelsin, içeride bakayım" dedim. O kadar ciddiydim ki, yenge itiraz edemedi. Küçük kâğıtlara isimlerini yazıp fincanların üstüne koydum, sonra toplayıp içeriye geçtim. "Ben sizi çağıracağım" dedim yanlarından ayrılırken.

Hepsinin hayalini, derdini, beklentisini, isteğini az çok biliyordum. Çok konuşuyorlardı. Servis yaparken hepsini dinliyordum. Kadınlar konuşurken onları anlamak kolaydır, öfkesi, gülüşü, bakışı, sesi, kelimeleri, onun anlatmak istediğinin de ötesini anlatır. Anlayamadığımız, susan kadındır. Bunlarda da maşallah bir çene, başka bir şey yok.

On dakika sonra masaya haber gönderdim, "Özlem gelsin" dedim. Allahım havalarım bin beş yüzdü. Patronluk ne güzel şeymiş, oturuyorsun içeriye, müşteriyi ayağına çağırıyorsun, o da koşarak geliyor. Kocasının boşanma davası açtığı, ama mal paylaşımında anlaşamadıkları için boşanamayan Özlem Hanım'ın sol elini istedim, sol elini avcumun içine koyup öyle açtım fincanı. Özlem Hanım da "Ne alaka?" demedi. Ritüelim buydu, kime ne? Bacaklarımı kucağına uzatıp öyle bakacağım falına desem, ayağını kafama koy öyle bakacağım desem yine yaparlar, diz çök desem çökerlerdi. Öyle bir muhtaç

lık vardı fal karşısında. Özlem Hanım'ın falında üç çatı çıktı. Çatılar yan yana, site çıkmış resmen falda, ortasında bir şimşek, ama altında uzun kuyruklu bir balık. Fal kendini anlatıyor zaten, benim bir şey anlatmama gerek yok. Ama ben yine de fincanı gösterip "Sizin bir mal işiniz var. Evler, arsalar, arabalar falan. Bölünecek onlar. Ama bakın balık var altında, sizin menfaatinize olacak bu" falan dedikçe o inşallahları dökmeye başladı. Bir profesörü dinler gibi dinliyordu beni. Sanki üç aylık ömrü kalmış da doktor onu hayata döndürecek mucizevi tedavi yöntemini anlatıyormuş gibi dinliyordu. Kendimi inanılmaz iyi hissediyordum. Birkaç bir şey daha söyledim, gönderdim Özlem'i. Sonra Tuğba geldi, onda yüzük ve ayakkabı çıktı. Evlenecekti sonunda o adamla. Daha ne diyeyim? Ebru'nun kayınvalidesini öldürdüm, koca bir mezar taşı duruyordu falda, Hülya'yı hamile bıraktım, fincanın içindeki emziğe bakarken ağladı. O ağlayınca içimden "Allah'ım beni affet" dedim ve içimden annemin sesi duyuldu "Tuuu Allah belanı vermesin senin!" Bütün yengelerin tam da ihtiyacı olan şeyi söylemiştim, hepsi odadan çıkarken masaya para bıraktı. Yarım ağız "Ne gerek var" dedim ama o kadar yarım ağızdı ki ben bile duymadım. Bir anda on beş günlük maaşımı kazanmıştım. Nasıl ferahladım anlatamam, masanın üstünde biriken fincanları öptüm diyeyim, siz sevincimi anlamaya çalışın.

* * *

Sonrası çok hızlı ve asla tahmin edemeyeceğim şekilde gelişti. Yenge kolundan tuttuğunu getirdi kafeye. Artık servise çıkmıyordum, arka masada oturuyordum. Yengenin getirdiği kadının adını soyadını soruyor, onlar kahvelerini içerken sosyal medyada hakkında kazı yapıyordum. İki üç gönderisini gezince anlıyordum zaten nasıl biri olduğunu, neye ihtiyacı olduğunu. Genelde tutuyordu. Tutunca da fincanında o çı-

kıyordu. Efsane bir düzen kurmuştum, patlamasından korkuyor, yine de bu düzeni sürdürüyordum. Bütün yaşamlarını ahlak ve dürüstlük üzerine kurmuş bir anne babanın çocuğuydum, ama üçkâğıtçılıkta sınır tanımıyordum. Kişisel bilgilerin ihlali, yalan, dolan, umut tacirliği yetmiyormuş gibi, annemden duyduğum, fala bakmak da baktırmak da günahtır bilgisi her gün ümüğümü sıkıyordu. Ama yine de bırakamıyordum. Çünkü para tatlı geliyordu ve hem yapmadığım garsonluğun maaşını hem de falın yüksek bahşişini alıyordum. Böyle bir kazanç olamazdı. Ajanstaki sanat yönetmeni arkadaşım benim vurduğum paranın yarısını bile kazanmıyordu. Harcamaya da yetiyordu para, biriktirmeye de. Fal bakarken saçlarımı salıyor, uçlarına boncuklar takıyordum. Zaten falcıymışım da haberim yokmuş. Annem görse inme iner, gözlerimin altına sürme de çekiyordum.

Kadınlar hakkımda altıncı hissi çok kuvvetli diyorlardı. Cinleri var diyorlardı. Kendi kendine konuşuyor, gömleğinin yakasının içine doğru konuşuyor, dedikleri birebir çıkıyor, fincanda ayan beyan çıkıyor şekiller, şekilleri fincana cinleri çiziyor diyorlardı. Hepsine he dedim. Kim neye inanmaya hazırsa ona inansın... Üçkâğıtçılık da böyle bir şeydi zaten, onu yaptıysam bunu yapmamın da bir mahsuru yok diyor ve ahlak bayırından yokuş aşağı kayıyorsun. Bir de kendini kandırmak gibi tatlı bir kaşıntın oluyor. Yapıyorum ama insanları mutlu etmek için yapıyorum, nasıl mutlu oluyor kadınlar, nasıl umut doluyorlar yanımdan ayrılırken, bu illaki iyi bir şey, her insan evladına nasip olmaz böyle bir şey diyor; neredeyse yılın umut veren insanı ödülünün bana verilmesini bekliyordum.

* * *

Birinci yılın sonunda yengeyle ortak bir fal kafe açtık, pa-

raya para demediğimiz zamanlardı. İkinci yıl yengeden ayrıldım, çünkü artık evden çıkıp fal kafeye gitmemi gerektirecek bir durumum kalmamıştı. Miskinliğimle anıldığımı zaten söylemiştim, öğlene kadar uyumak, öğleden sonra eve fal için gelen mutsuz kadınların fallarına bakmak ve karşılığında hayli yüklü bir meblağ almak, sadece özel davetlere gitmek ve fincanın üzerine eğilen meraklı bakışlara "Bakın işte ayan beyan ortada" demek yetip de artıyordu. İkinci yılın sonunda araba aldım. Üçüncü yıl işler iyice ilerledi, gelenlere yetişemiyordum. Cep telefonuyla hizmet vereyim dedim, o bile tuttu. İnsanlar EFT ile gönderdiler parayı. Dördüncü yılın sonunda fal işini tak diye bıraktım. Telefon numaramı değiştirdim. Evimi, kılığımı, kıyafetimi, arabamı değiştirdim. Saçımı, sakalımı kestirdim. Yenge bile görse benim ben olduğumu bilemezdi. Beşinci yıla, deneyimsiz gençlere de iş imkânı sağlayabilen yeni bir reklam ajansının patronu olarak başladım.

Şimdi gelen müşterileri odamda kabul ediyor, illaki odamda kendi ellerimle pişirdiğim kahveyi ikram ediyorum. İnsanlar şaşırıyor ama burası bir reklam ajansı olduğu için farklılığın bir parçası olarak kabul ediyorlar. Odamın duvarındaki 3 metreye 2 metrelik devasa panonun ortasında duran tek bir kıl fırçanın ne manaya geldiğini merak ediyorlar. Soranlara "cin" diyor ve altındaki sloganı okuyorum. *Creativity is in a cup of coffee...**

Aslında "Valla sen işini bildikten sonra, kahve fincanının içinde de tasarım yapar, ürününü satarsın, markanı yaratır, dönersin köşeyi" demek istiyorum ama bizde yazıları İngilizce yazıp, cümleyi okurken uzaklara bakınca insanlar daha çok etkileniyor...

* Yaratıcılık bir fincan kahvenin içindedir.

Marş Marş

Yürümeyi sevmem, otobüse binmekten nefret ederim, araba alsam alırım ama kışın üstüne kar yağar da camından karı temizlemek gerekir diye almıyorum. Kış günü evden çık, otobüse bin, indikten sonra yürü veyahut arabanın camı buz tutsun, onu çözmeye çalış, arabana bin, ısınmasını bekle, aynısını akşam işten çıkarken de yaşa; hiç bana göre işler değil bunlar. O yüzden eğilimim işe en yakın kiralık evi tutmak olmuştur.

İlk tuttuğum ev bizim ofise dört sokak uzaklıktaydı. İsmi lazım değil şimdi, bir belediyede memur olarak çalışıyorum. İşimde hem memurdum hem memnun. İlk göreve başladığımda gelip burada ev arayayım dedim. En yakın boş ev dört sokak uzaklıktaydı. 1526-1530 adım aralığında gidebiliyordum işe. Çok makul aslında, ama tabii kime göre, neye göre? Adım benim adımım. Ben ki su içmeye gidip gelmeyeyim diye salon koltuğunun yanına damacana çekmiş adamım. Neyse, dediğim gibi, o ev en yakın boş evdi. Bir sene sonra işyerine 430 adım daha yakın mesafede olan bir ev boşaldı. Taşınmak eziyet gibi geliyordu. Ama her gün işe gidip gelirken attığım o 430 fazladan adım sinirimi bozmaya başlamıştı. Kedinin ciğere baktığı gibi bakıyordum her gün eve. Her adımım bir çeyrek altın sanki, deliriyorum fazla yürüdüğüm için. Dayanamadım, o evden bu eve taşındım. İki sene oturdum bu ev-

de. O arada bir ev daha boşaldı ama beşinci kattaydı. Çıkacağım merdiveni hesaba katınca bu ev çok makul görünmedi. İki senenin sonunda 75 adım daha tasarruf edebileceğim bir diğer eve taşındım. Kapıdan çıkınca işyerini görebiliyordum. Ama yol gözümde büyüyordu. Evden işe yatay yürüyen merdiven koysalar ona binerim, öyle miskinim. En nihayetinde üstün zekâm sayesinde ideal yaşam biçimime nail oldum, rahatladım.

* * *

Hayır, hayır, tükenmişlik sendromum falan yok. Allah böyle yaratmış, hep böyleydim ben. Çocukken kardeşlerim, kuzenlerim falan hep sokakta oynarlardı. Ben koltuktan kalkıp dışarı çıkmazdım. Türk filmlerinin tamamının repliklerini ezbere bilirim. Dört kardeşin içinde annemin en kolay büyüttüğü çocuğu olduğuma yemin edebilirim. İki buçuk yaşıma kadar yürümemişim. Sakat herhalde deyip doktora götürmüşler. Babamın "Eşşek yüküyle doktor parası harcadık sana hayvanoğlu hayvan" diyerek defalarca anlattığı doktor macerası, doktorun "Hiçbir sağlık sorunu yok, sakin bir çocuk olacak sanırım" cevabıyla sonlanmış. Sakin bir çocuk olmuşum. Emeklemediğim gibi yürümemişim de. Üç yaşıma doğru bir koltuktan kalkıp öbür koltuğa geçmişim. Üstünden otuz küsur sene geçti, hâlâ evde ancak o kadar hareket ediyorum. Galiba annemin hayatındaki en kolay şey bendim. Sabah kahvaltıdan sonra bana televizyonu açar, akşam da kalkıp yerime yatmamı söylerdi. Arada salon koltuğundaki yastıkları kabartırken, beni de kaldırıp kabartır, tekrar yerime koyardı. Öyle büyüdüm. Hiç mahalle arkadaşım olmadı, çünkü sokağa çıkmadım. İlkokul evimizin dibindeydi. Ortaokula kadar orada okudum. Lisede babamlar ev aldı, o da lisenin arka sokağındaydı. Bende bu işyerinin dibinde ev takıntısı o günlerden kalma. Şu an mesela bu

şehrin en güzel evini bedava veriyoruz deseler, kapıdan çıkınca işyerini göremiyorsam almam. Ev güzel olmuş, bana ne?

Rahmetli anneannem benim için anneme "Be yavrum siz bunu yaparken ne yiyip içtiniz, sen uyurken mi yaptı kocan bunu, sadece bedeni gelmiş bunun dünyaya, ruhu öbür dünyada kalmış. Böyle hımbıl insan mı olur? Döv şunu azcık" deyip kızını dürtse de annem, "Elleme anne, o bari uslu olsun" deyip beni kardeşlerimin arasında baş tacı ederdi. Anneannemle yalnız kaldığımızda bozuk televizyona yeniden göstermeye başlasın diye vurdukları gibi yumruklardı beni. Bende bir kıpırtı göremeyince euzu çeker, "Vallayı da canı yok, billayı da canı yok" derdi. Yoktu demek ki canım... Senelerce yediğim içtiğim kanepeye geldi. Annem yazın bir tabak meyve getirip koyardı kanepenin üstüne, ben onların çekirdeklerini çıkarmaya üşenip öylece yutardım. Sonra bokunda erik çekirdeği ara...

Bu üşengeçliğim kimi insanlar tarafından sevilmese de kimileri için bulunmaz bir nimetti. Annem için öyleydi mesela. Muhtemelen salondaki sarmaşıkla, soba borularıyla, halının püsküllleriyle, divanın etekleriyle bile benden daha fazla uğraşıyordu. Yorulduğu zaman kanepede yanıma kıvrılıyordu. Anne çocuk ilişkimizin sağlığı da gayet iyiydi. Diğer çocuklarını bulsun da sarılsın... Ben bulunmaz bir evlattım onun için. Ötekilere veya babama sinirlenip gelip benim yanımda ağlıyordu. Ben de bir an önce gitsin de rahat rahat film izleyebileyim diye teselli ediyordum annemi. Hâlâ tüm çocuklarının içinde arası en çok benimle iyidir.

İlkokul öğretmenim için de eşsiz bir öğrenciydim. Bütün çocukların kurtlu gibi kımıldanıp durdukları bir sınıfta, bir tek ben sabit oturuyor ve dersi dinliyordum. Zaten izleyerek

öğrenmeye alışkın bir yapım vardı, ha Türk filmi ha ders, ha Mahmut Hoca ha öğretmenim. Film gibi izliyordum tahtayı. Teneffüslere çıkmamayı tercih ediyor, yanıma gelenle arkadaşlık ediyor, kimsenin peşinden koşmuyordum. Bu, sonraki yıllarda kızlar için çok cezbedici bir hal oldu, sıramda her teneffüs başka bir kızı ağırladım. Haftada bir gelen ve beni mecburen koşmaya sevk eden beden eğitimi dersleri dışında öğrencilik yıllarımda en ufak bir sorun yaşamadan liseyi bitirdim. Senelerce teneffüste çantalarını taşımayı sevmeyen öğretmenlerin çantalarını bekledim. Bu nasıl ulvi bir görevdir, bilemezsiniz...

Üniversite sınavına girmeyi düşünmüyordum açıkçası. Dershaneye falan da gitmedim. Zaten bir hafta sonum var, onda da kalk, giyin, dershaneye git, öğretmeni dinle, test çöz, doğruna yanlışına bak... Üç yanlış bir doğruyu götürse, o doğrunun gidişi bile yoruyordu beni. Sanki kendim kalkıp gidiyormuşum gibi geliyordu. Annemin ısrarıyla sınava girdim, hazırlanmadım pek. Benden bir yaş büyük abim var, o ikinci kez hazırlanıyordu ve aynı odada kalıyorduk. Babam nüfus arttıkça odalarımıza ranza yaptırmıştı. Ben üst katta yatıyordum, abim aşağıda. Odadaki tek çalışma masasının dönüşümlü kullanılması bekleniyordu. Ben pek oturmuyordum masaya. Benimki kulak dolgunluğu, göz aşinalığı diyelim. Söyledim ya ben izleyerek öğreniyorum. Yattığım yerden abimin test çözüşünü izledim senelerce. Tepeden baktığımdan omuz hizası genellikle d şıkkını kapatıyordu, ama d'ye gelene kadar doğru cevabı bulmuş oluyordum, bulamıyorsam zaten cevap doğrudan d şıkkı oluyordu. O sene sınava beraber girdik. İkimiz de iktisadı kazandık. Abim eğer mühendisliği hedefleseydi ve mühendislik kadar çalışsaydı, şimdi ben de mühendistim. Fakat kazansam tercih eder miydim, bilmiyorum.

Dört sene üniversite okudum, yurttan okula, okuldan yurda. Yurtta oda arkadaşlarımla mecburen arkadaş oldum. Zar zor birkaç kez okey oynamaya götürdüler, ama taş dizmek kadar yorucu başka bir eylem görmedim. Dört sene yaz tatilinde memlekete gitmedim. Annem babam beni yerleştirmeye geldiler, bir de işte mezuniyete. Kışın kaldığım yurttan, yazın nöbetçi yurda geçiyordum, bu bile eziyet geliyordu. Annem çok aradı, gel eve diye... Valizini toparla, otogara git, sekiz saat yolu çek, eve kadar valizi taşı, hiç uğraşamam dedim, üstüme gelmediler. Babam "Bırak, gelmezse gelmesin, gelse ne işe yarayacak sanki?" demiş. Şiddetle katıldım ona. Yalnız ben üçüncü sınıftayken bir yaz, teyzemlerin yazlığa gidiyorlarmış ailece, beni de çağırdılar. Benim yaşadığım şehre üç saatti, o yol nispeten gidilebilir geldi ve gittim. Babam otogarda karşıladı beni. "Sen niye öyle kat kat giyindin lan bu sıcakta?" diye sordu görür görmez. Sonra "Hani valizin nerde?" dedi. "Valizim yok" deyince, "Tuh Allah belanı vermesin pis herif" diye suratıma tükürdü. Valiz taşıyacağıma üstümde taşırım, üst üste giyilmiş beş tişört ve pantolonun içine giyilmiş iki şort, ceplere tıkılmış iki külot ve iki çorap bütün meseleyi çözer oysa ama bunu babam bilemez... Babam değil kimse bilemez. Müzmin bir üşengeç olmayan kimse bilemez. Ancak benimle aynı ruha sahip insanların açıklıkla anlayabileceği bir haldir bu. Biz geceleri yatarken üşendiğimiz için tuvalete gitmez, gece yarısı patlamak üzere olan bir mesaneyle uyanır ve sendeleyerek işemeye giderken kendimizden nefret ederiz. Biz şimdi çıkma teklifi etsek çıkmak gerekecek, çıkmayı bırak gezmek, dolaşmak, birlikte sinemaya gitmek icap edecek diyerek kızlara yaklaşmaz ve kendi yalnızlığımız içinde debeleniriz. Debelenmek fazla eylem içerdi gerçi, kımıldanırız diyelim.

Tüm bu miskinliğime rağmen işim hep rast gider. Üşengeçliğimden günah işlemeye de elim ermediği için Allah'ın

beni kayırdığını düşünüyorum. Üniversite son sınıftayken yurtta oda arkadaşım memurluk sınavına hazırlanıyordu. Benim ezelden beri bir memurluk aşkım var. Büyüyünce ne olacaksın sorusuna hep memur diye cevap verirdim, gülerlerdi. Babam esnaftı, serbest meslek erbabıyız derdi. Ulan nesi serbest, ak sabahta çıkıyorsun evden, hava kararınca geliyorsun, serbestliğin buysa esaretin ne? Memurluk temiz. Aldığın maaş belli, işten çıkarılma riskin yok, hafta sonu tatil, çıktığın saat belli, sürpriz yok hayatında. Daha ne olsun? Oda arkadaşım memurluğa hazırlanıyorum deyince bir sandalye çektim yanına. O ne zaman çalışsa ben de öyle kenardan baktım, masa lambası gibi. Başta kıllandı tabii, oğlum manyak mısın ne bakıyorsun, falan dedi. Dedim kardeşim ben böyle kazandım üniversiteyi, devam et sen...

Sonra işte tak devlet memuru oldum. Millet senelerce uğraşıyor, ben uğraşmadan oldum. Allah da biliyor uğraşmayacağımı, şunu yerleştireyim bir yere, aradan çıksın dedi herhalde. Biz beş uzman aynı anda başladık göreve. Bunların dördü de çalışmak için gelmişler dünyaya. Ceketin düğmesini ilikleyip ilikleyip bir koşmaları var, akıllara zarar. Sabah erkenden geliyorlar, akşama kadar müdürüm de müdürüm adamların peşinde. Beni de projelerine falan dahil etmeye kalkıştılar bir iki kere, boş bakışlarımı görünce vazgeçtiler. Şansıma bir dip oda düştü bana, küçük ve manzarasız diye kimse oturmamış, böyle banyodan az hallice bir oda. Dedim "Ne güzel odaymış, tam bana göre." Bir iki iş verdiler bana, beceriksizliğe vurdum. İnsanlar yanlarında beceriksiz insan istemiyorlar, biliyordum. Öyle olunca kimse almak istemedi ekibine beni. Bitkisel yağların kazanımı projesi diye bir projeye dahil ettiler sonunda. Sıvı yağı lavaboya dökmeyeceksin de işte, onları firmalara vereceksin, firmalar belediyelerle işbirliği içinde çalışacak falan filan. Konu ile ilgili sı-

kıntısı olana, "Atık yağım var benim, ne yapayım bunu?" diyene yol göstereceğim, işim bu. Dedim "La kim niye arasın, manyak mı millet, işleri güçleri bitmiş yağ peşinde mi koşacaklar?" Yemin ederim her gün en az beş kişi arıyor. Onlara ne yapmaları gerektiğini söylüyorum. "Döküver lavaboya" dememek için, "tencereyi sokuver fırının içine, bir sonraki kızartmada aynı tencereyi, aynı yağı kullanırsın, boşuna tencere yıkama" dememek için kendimi zor tutuyorum. Yemin ederim bu ev kadınları kadar değişik bir meslek grubu yok. Her gün arıyorlar. Başka birimleri arıyorlar aslında ama genelde herkesi bana bağlıyorlar. Niye? Çünkü kimse yerinde yok, herkes gezerek çalışıyor. Niye ben? Çünkü sadece ben hep yerimdeyim. Sadece tuvalete ve yemeğe gitmek için kalkıyorum yerimden. Bizim kattaki tuvalet arızalandı bir keresinde, oraya yazmışlar, "Üst kattaki lavaboyu kullanalım lütfen" diye. Böyle akıl veren insanlara uyuz oluyorum. Sırf onlara inat şişeye işedim tuvalet yapılana kadar, odada tekim zaten, kapıyı kilitle, sallll. Kadınlar arıyorlar durmadan, yok, atık kâğıtları ne yapalım, pilleri ne yapalım, yağları ne yapalım, şişeleri ne yapalım? Yönlendiriyorum ama sahiden anlayamıyorum. İşiniz mi yok? Benim televizyon kumandasının pilleri bitti, üşendiğim için pil alıp değiştirmedim. Akmış piller, rezil olmuş kumanda. İki sene mi oldu ne, o zamandan beri televizyon izlemiyorum. İzlemiyorum dediysem, evde izlemiyorum. Yani öbür evde. Bu tutmuş, elimdeki küçük pili nereye atayım da atık olmasın diyor. Benim o evde iki bulaşık makinesi var mesela. Bulaşık makinesi yerleştirmeye üşendiğim için iki tane aldım. Birinde temizler duruyor, öbüründe kirliler. Temizden alıp kullanıyorum, kirliyi ötekine yerleştiriyorum. Böylece tabakları, bardakları dolaba yerleştirme derdim olmuyor. Bu ablalar arıyor, diyorlar ki bana sıvı yağı ne yapalım? Yemek yapmış, bulaşığı yıkamış, atık yağı ne yapacağı kalmış. Valla helal olsun!

Neticede başka bir işle uğraşmıyor olsam da verilen işi iyi yapıyorum. Benden daha iyi telefon cevaplayan olmadığına eminim. Çaldığı gibi açıyorum. Fakat akşam beş buçuktan sonra çalan telefonları katiyen açmam. Mesaim bitiyor ve sonra benim vaktim başlıyor. Yirmi dört saat belediyedeyim diye yirmi dört saat çalışacağım diye bir şey yok.

* * *

Bir kış akşamıydı. Akşamüstleri uyku bastırır bana. O gün de öyle olmuş, bir uyandım saat akşamın dokuzu! Nasıl uyudum ben de bilmiyorum. Panikledim. Bir an kalbim hızlandı. Kalktım, toparlandım, belediyeden çıkarken güvenlik görevlisiyle karşılaştık. Gece nöbetçisiymiş. "Uyuyakalmışım" diyemedim, işlerim birikmişti dedim. Bilmiyor nasıl olsa ne iş yaptığımı... Gececi ya bu, normalde hiç görmüyoruz birbirimizi. "Çay yaptım, içer misin müdürüm?" dedi. Müdür değilim, ama müdür olsam içerdim. "İçerim" dedim. Kapıdaki güvenlik kulübesine girdik öyle, bunda bir ev sahibi edası... "Hava da soğuk" dedim, "nasıl gideceğiz bakalım." "Uzak mı ev?" dedi. "Var epey arası" dedim. Ne diyeyim adama "Teeee orası bak, kahverengi bina, ama gözümde büyüyor yol" mu diyeyim? "Hangi birimdesin müdürüm?" dedi. "Çevre" dedim. "Çevre mühim müdürüm" dedi. Rıza'ymış adı. Onun oğlana da geçen gün okuldan ödev vermişler falan, anlattı, dinledim. "Yenge sıvı yağları nereye döküyor?" dedim. "Lavaboyadır" dedi. "Olmaz" dedim, "bu çevreden de mühim" falan derken uzadı sohbet. Çay içtik, tavla oynadık, böyle kendine minyatür tavla almış, bir iki el attık. Baktım gecenin ikisi olmuş. Gideyim ben, dedim, ama yol da uzun, erken geleceğim zaten falan derken bu dedi ki "Müdürüm, odanda mı kalsan, gitmesen mi bu saatten sonra?" Hay aklınla bin yaşa dedim. Döndüm odama.

Bir tek kişilik koltuk, bir masa, bir sandalye var odada. Koltuğa kıvrıldım, bacaklarımı da sandalyeye uzattım. Valla rahat oldu. Eve gitmektense, burda büzüşmek iyi geldi. Ne sabah kalkıp giyinme derdi var, ne kalkıp işe gitme derdi. Rıza'ya minnet duydum. Fakat ertesi gün işten çıkıp eve gitmek eziyet gibi geldi. Dün adım atmamıştım olmuştu, bugün niye atayım? O akşam içim içimi yedi. Ertesi sabah nedense cebime diş fırçasıyla diş macununu da koydum. Yine geç çıktım işten, Rıza'ya uğradım. Çöktüm kaldım kulübeye. Bir baktım ki ohoooo gece üç olmuş, gidilmez şimdi dedim. Öyle böyle derken haftada üç dört akşam belediyede kalmaya başladım. Rıza'ya da muhabbetçi lazım zaten. İyi olduk birbirimize. Çok çalışıyorum dedim Rıza'ya, sabahtan akşama kadar belediyenin yükü bende. İşten, güçten, koşturmaktan evlenemedim. Şimdi dedim evlilik sırası değil zaten, devletimizin çalışan insana mı ihtiyacı var, sevişen insana mı, dedim. Bu soruya dudağını büküp kafa sallayarak, çok haklısın müdürüm diyerek cevap verdi Rıza.

Öyle böyle derken ben hafiften kendime mesken edindim odamı. Öğlen yemekhaneden yemek getirip koydum odaya. Yemek işini öyle hallettim. Bir tane yedek takım elbiseyle, iki gömlek getirdim. Pijama, terlik, diş fırçası, deodorant, yastık, havlu, çarşaf, battaniye, kitap, su ısıtıcı, kahve fincanı derken, bir baktım ki akşamları pencere önünde atletle sandalyeye kasılmış, pencereden dışarı bakıp sigara tüttürüyorum. Cumadan cumaya eve gidip duş alıyorum, eşyaları yıkıyorum; evci çıkmaya başladım resmen belediyeden.

Sonra Rıza'nın sohbeti sıkmaya başladı. Benim çok mühim işlerim var Rızacım deyip bir saat onla takılıp saadet yuvama erkenden dönmeye başladım. Bir akşam Rıza'nın kendisi, "Müdürüm affedersin ama başkan senin kadar çalışmıyor.

Duyuyorum arkadaşlardan, sabah on birden önce gelmiyormuş belediyeye, sana günah değil mi, koltuk tepesinde uyuyorsun, çok acıyorum sana. Başkan dünyanın parasını alıyor, seninki benimki bir kuru maaş" dedi. Böyle sistem sorgulayan adamlara bayılırım. "Hakkın var Rıza" dedim, "ne yapalım, şans onlara gülüyor, bize değil. Ne yapalım, çalışacağız elbet, devletimizin çalışan insana mı ihtiyacı var, sabah ona on bire kadar yatan insana mı?" dedim. "Helal olsun müdürüm" dedi. "Müdürüm" dedi sonra, "ben sana bir şey diyeceğim, yanlış anlama ama" dedi, "iki büklüm odanda çalışıp masa üstünde uyuyacağına, geç çalış başkanın odasında." "Nasıl olsa başkan öğlene kadar gelmiyor, gelse de çalıştığı mı var sanki, geç geniş odaya, bak rahatına. Sabah kimse gelmeden geçersin kendi odana" dedi. "Kameralar var Rıza, delirdin mi?" dedim. "O iş bende müdürüm, belli kameraların yeri, önünden geçmeyiverirsin, geçtiğin yerdekini de kapatıveriririz" dedi. Şimdi kim odadan çıkacak da başkanın odasına gidecek, oradan çıkıp odasına geri dönecek diye düşünürken, kanepe deri, koltuklar geniş, televizyonu var, hususi tuvaleti var falan diye kanıma girdi şerefsiz. Neticede ben geçtim başkanın odasına. Birkaç gece iğreti kaldım. Baktım bir şey olmuyor, bir haftaya alıştım. Koltuk geniş sahiden, yatıyorsun, boylu boyunca, bir temiz uyku çekiyorsun. Televizyon işi iyi oldu, film falan izledim. Birer çanak da kuruyemiş koyuyorlar her gün. Başta birer avuç yiyordum, baktım bir şey olmuyor, bitirmeye başladım. Başkan öğlene kadar yok nasılsa, öğleye kadar da yerine yenisini bırakıyorlardır. Arkaya dinlenme odası da yapmışlar. Adam hem yorulmuyor hem dinlenme odası var. Tuvaleti, banyosu, kremleri... Her şeyi var. Tam tekmil otel odası gibi. Ben de girdim, bir akşam duşumu aldım. Baktım bir şey olmuyor, her gün almaya başladım. Sabah kalkıyorum erkenden, duşumu alıyorum başkanın odasında, sonra giyinip aşağıya, kendi odama

gidiyorum, çay ocağından çayımı, tostumu söylüyorum. Yarı zamanlı belediye başkanıyım, ama konforumu tam zamanlı yaşıyorum. Cumaları da eve geçiyorum. İdeal yaşam biçimi-mi Rıza sayesinde buldum diyordum ki bir gece pijamaları çekmiş, malları sermiş, Antep fıstığı yiyip dizi izlerken baş-kan kapıyı açıverdi.

"Hayırdır başkanım dedim, bu saatte ne oldu, bir sıkıntı mı var, siz bu saatte, ne oldu?"

"Sen kimsin lan?" dedi. Kaçmaya davrandı, ne yapacağını bilemedi, seslense gecenin üçü, kime seslenecek...

Atak davrandım, Antep fıstıklarını kâseye bırakıp ayağa kalktım, "Başkanım bir sıkıntı yok inşallah? Böyle bu saatte, yüzünüz yüz değil, bet beniz atmış, geçin oturun" deyip ada-mı kendi makamına buyur ettim.

"Güvenliiiiiik" diye bağırdı.

"Uyumuştur Rıza, başkanım, bu saatlerde uyku basıyor onu" dedim.

Durdu, benden zarar gelmeyeceğini anlayınca sakinleşti. Afalladı da adam, "Ne arıyorsun burada?" diye bağırdı.

Yüzü çizilmiş boylu boyunca. Aklım çıktı.

"Başkanım yüzünüz" dedim.

Eli yanağına gitti, kan akıyor inceden. Silecek bir şey arandı, bulamadı.

"Ben pamuk getireyim" dedim, "vardı banyoda."

"Sen nerden biliyon lan banyoyu?" diye bağırdı.

Panikleyen insanın sorusuna cevap vermek yerine, karşı soru sormanın etkili sonuçlar doğurduğunu gayet iyi biliyordum.

"Mikrop kapmasın, kolonya sürelim mi?" deyip masanın üstünde duran kolonyayı da yüzüne dayadım. Başkan benimdi artık. Pansuman yapıyordum adama. "Geçin oturun koltuğa" dedim, kendi kalktığım yere oturttum. "Bir su için, iyi görünmüyorsunuz" dedim.

Sonra durumu anlattım. Burada anlattığım gibi. En başından. Bir zararım olmadığını anlattım. Af diledim. "Rıza dedi" dedim. "Ben odamda çalışıyordum" dedim. Ama ağzından da baklayı aldım. Yengeyle kavga etmiş, yolmuş kadın yüzünü boylu boyunca. Çekmiş kapıyı çıkmış. İnsan içine çıkacak yüzü kalmamış başkanın. "Bir sigara olsa" dedi. Çekmeceleri aradı, bulamadı. "Benim odamdan getireyim" dedim. İndim, sigara aldım, çıktım yukarıya. Sigarasını içti.

"Uzanın başkanım, dinlenin" dedim. "Burda uyursunuz. Sabah kimseye görünmeden geldim der, bir hafta bir yere çıkmazsanız, geçer bu yüz. Bir ihtiyacınız olursa" dedim, "telefon numaram bu, dahiliden arayın, ben koşar gelirim. Koşmam ama koşmak için elimden geleni yaparım" dedim. Güldü, sinirleri bozulmuş adamın. Ben de güldüm. Kapıyı çektim çıktım.

"Allah belanı versin Rıza" dedim. Ki verdi, Rıza ertesi gün görevi ihlalden işten kovuldu. Bu üçüncü ayım, her gün aynı saatte belediyenin bahçesinde on bin adım atmam için başkanın yanıma verdiği ve ne olduğunu anlamadan sürekli "Marş marş" diyen adamla birlikte yürüyüş yapıyorum ve tam üç aydır istifa edebilmek için eve yakın bir iş arıyorum.

Geçinip Gidiyoruz İşte

Bayram yemeğine Vedia Teyzemi yalnız bekliyorduk. O emekli öğretmen Kemallettin Bey'i koluna takıp da geldi. Şaşırmadık. Akşam yemeğinde "Biz de Kemalettin Bey ile evlenmeye karar verdik" dediğinde hepimiz içimizden Kemalettin Bey'e sabır dilerken, hep bir ağızdan "Tebrik ederiz teyze" dedik. Ertesi hafta hepimiz yine tam tekmil, mutat olduğu üzere, takımlarımız, yakamızda çiçeklerimizle nikâh salonundaydık. Annem hepimize nikâh şekeri dağıttı. Küçük kuzenim "E bunlar ötekilerle aynıı" deyince "Eee her seferinde yenisini mi yaptıralım. Bir kere çok yaptırdım, bu üçüncü sefer, sadece kâğıtlardaki isimleri değiştiriyorum. Yemeyin sakın ha, kaç senelik badem şekeri onlar" dedi. Kahkahalarımızın mutluluğumuza vurulacağı yegâne yerlerden birindeydik.

Vedia Teyzem ve Kemalettin Bey'in nikâhı bitti, gelin ve damadı arabaya bindirip yolcu ettikten sonra bahisleri açtık.

"Bin lirayla bahsi açıyorum, bir sene veriyorum" dedi babam.

Recep Enişte m, "Altı ayda patlar. Biz Fikret'le hâlâ kahvede görüşüyoruz, anlattıkları olacak iş değil, en fazla altı ay" dedi.

Kuzenler üç ayla beş ay arasında gitti geldi.

Esasen ben enişte on beş gün sonra mırın kırın etmeye, bir ay sonra söylenmeye, iki aya boşanacağım ben demeye başlar, üçüncü ayda boşanır diye düşünüyordum. Zira Kemaletin Bey çok düzgün bir beyefendiye benziyordu. Uzun boyluydu, kilo da almamış öyle, yaşına göre gayet dimdik... Beyazlamış saçlarını uzatmış, ensesinden dökülüyor saçlar, hiç tepesi falan da açılmamış. Bizim enişteler genellikle kel olurdu, maşallah saçlar yerinde bunun. Kaşları beyazlamış ve gür. Yüzünde daha az önce müjdeli bir haber almış gibi duran bir gülümsemesi vardı. Güler yüzlü, saygılı, nazik, haza beyefendi bir eniştemiz olmuştu bu kez. Ama bahis de bin liradan açılmıştı, onu da gümletmek istemiyordum. Selami Eniştem, "Ben iki sene altı ay veriyorum" deyince, "Yok devenin nalı" dedik. En büyük eniştemiz Selami Enişte, vizyoner bir insandı, görüşlerine önem verir, at yarışı oynarken falan da hep ona danışırdım. Selami Enişte iki sene altı ay deyince ben ani bir atakla iki sene sekiz ay dedim ve bahis kapandı.

Emekli Deniz Albay Şemsi Bey'de bahsi ben kazanmış, paraları toplamıştım. O yaz Şemsi Bey'i ana ana kallavi bir tatil yapmıştım. Kendini babadan zengin biri olarak tanıtan Vahap Enişte'nin malvarlığından etkilendiğimiz için bahis yüksekten açılmış, altı ay sonra Vahap-Vedia ilişkisi, Vahap'ın çulsuzun teki olduğunun anlaşılması üzerine patlayınca, bahis kuzenim Çiğdem'e kalmıştı. Ortalama yirmi kişi katıldığımız iddianın yekûn geliriyle Çiğdem bütün beyaz eşyalarını yenilemişti.

Vahap'tan bir önceki eniştemiz ressam Fikret'te tahminleri hiç kimse tutturamamış, iki yıl gibi bir ömür süren evliliğin bahis tutarı ortada kaldığı için bütün sülale kaburgacı-

da toplanmıştık para bitene kadar her ay. Vedia Teyzeme gün yapıyoruz demiştik, geniş aile günü.

Fikret'ten önceki SGK Memuru Mesut Enişte'nin bahisleri çok azdı. Orada daha yeni yeni bu işlere başlamıştık. Ancak bir pasta kesip yiyebilmiştik.

Ve ne Vedia Teyzemin ne de bizim unutamadığımız umum müdürümüz, gönül sürurumuz, medarı iftiharımız Asım Enişte... Onda bahis falan yoktu tabii, o sıkardı...

* * *

Kemalettin Bey bizi çok şaşırttı. Genel hatlarıyla bütün enişteleri nikâhlarının ilk ayını müteakip saçı sakalı dağılmış, gözaltları morarmış, yüze bir uykusuzluk çökmüş ve bakışlarına ne bok yedim ifadesi eklenmiş vaziyette görmeye alışkındık. Şimdiye kadar hep öyle olmuştu. Rahmetli dedemiz "Benim vefatımdan sonra bütün aile her ay muhakkak suretle benim evimde bir araya gelecek ve anneannenizle beni en sevdiğiniz yemekleri yapıp yiyerek anacak. Aksi takdirde hakkımı hiç kimseye helal etmem, iki elim yakanızda olur, altınızdan evlerinizi alır arpanızı keserim" vasiyetini çakıp da gitmişti. Çocukları ve torunları olarak alayımız dedemin bıraktığı evlerde oturuyor, dükkân kiralarıyla geçiniyorduk. Dolayısıyla hakkının helal olmaması durumunda yaşanabilecek olası bir faciadan korktuğumuz için gönülsüz de olsa her ay toplanıyor, kendimize muhabbet arıyorduk. Bu muhabbetin mevzu bahsi genellikle Vedia Teyzemin ailemize dahil ettiği enişteler oluyordu. Şimdi sana sorsam "Enişten bıyıklı mı, bıyıksız mı?" diye bir çırpıda bilemezsin, ama biz enişte-mizin ense tıraşına kadar biliriz, çünkü bu bizim aile eğlencemiz. İşte Kemalettin Bey de saç sakal birbirine karışmış,

hayattan soğumuş, evlendiğine pişman vaziyette gelecek, kuzenlerden biri tavla bahanesiyle enişteyi kafa kola alıp kenara çekecek, biri "Nasıl gidiyor enişte evlilik?" diye oltayı atacak, enişte de "Pek gitmiyor be yeğenim" diyerek açılacak diye bekliyorduk. Ama Kemalettin Enişte saçlar briyantinli, yanaklar sinekkaydı, gözler ışıl ışıl, takım elbise jilet, iskarpinler bal dök yala, baştan ayağı janti, tepeden tırnağa filinta bir vaziyette geldi ilk ay toplantısına. Tavlaya genelde yemekten sonra çekerdik, ama dayanamadık Kemalettin damadı yemekten önce aldık. Benimle oynayacaktı. Daha pulları dizerken sorduk, dayanamadık. Fakat, "Nasıl gidiyor enişte evlilik?" sorusuna bu, "Geçinip gidiyoruz yeğenim" cevabını verdi gülerek. Zar elimde kaldı, atamadım. Deplasman psikolojisi, belki açılamıyor falan diye düşünüp meseleyi kaşıdık biraz. "Çekinme enişte, biz yabancı değiliz, sen de bizim ailemizdensin artık" falan dedik ama o "Gayet iyiyiz yeğenim, geçinip gidiyoruz" dedi. Yemekten sonra babam ve diğer enişteler kendi eşlerini şikâyet edip kendi evliliklerini anlatsalar da Kemalettin hiç sanki Vedia ile evli değilmiş gibi davrandı, gıkını çıkarmadı. Sonraki aylarda da aynı durum hasıl olunca, hepimizi ciddi bir merak sardı. Resmen geçinip gidiyorlardı. Zira ikinci yılın sonuna yaklaşmıştık, henüz bir kez bile Kemalettin "Bıktım" dememiş, Vedia Teyze "geçimsizlik" kelimesini ağzına almamış, boşanmanın esamisi okunmamış, Kemalettin'in briyantini bir gün olsun kurumamış, ensede tüy bitmemiş, gözdeki fer sönmemiş ve o yüzdeki tebessüm bizim için artık sahiden dayanılmaz bir hale gelmişti. Süre uzadıkça bahisteki paranın değer kaybediyor oluşu bir tarafa, ulan bunlar niye boşanmıyor, diye huzursuzduk. Ben gidip yerinde görelim, önerisini attım ortaya. Her ay zaten dede evinde toplandığımız için doğru dürüst birbirimizi evlerimizde ziyaret etmiyorduk. Vedia Teyzemin evine en son Asım Enişte'nin vefatında gitmiştim, üstüne kaç enişte eskit-

mişti ev... Öneriye ben de gelirim diyenler eklenince aramızda kura çektik. Dedemin kemikleri sızlasa sızlar mezarında. Hâlâ bütün sülale rahmetlinin parasını yiyor, Vedia'nın evliliği üzerine bahis açıyor, niye boşanmadı diye üzülüyor, niye boşanmadıklarını anlamak için kim gidecek diye de kura çekiyorduk. Öyle pis bir aileye dönüşmüştük. Neticede kurada çıkan altı kişi, arabaya doluşup Vedia Teyzemi ve Kemalettin Enişteciğimizi ziyarete gittik. Boş gidersek Vedia'nın dilinden kurtulamayız diye pasta aldık, en kralından çiçek yaptırdık. Kız istemeye gidiyormuş gibi heyecanlıydık. O arada aklıma geldi, anneme "Vedia Teyzemi bunca evlilik arasında hiç istemeye gelen olmadı mı?" diye sordum. "Bir tek Asım Enişte geldi, diğerleri isteme gereği duymadı, istemeden verdik" dedi.

Asım Enişte... Vedia Teyzemin en sevdiği kocası, dedemin en sevdiği damadıymış. Vedia Teyze'nin geçimsiz olduğunu bildiği için dedem Vedia'yı dinsizin hakkından imansız gelir düşüncesiyle, oldukça sert ve suratsız olan Asım Enişte'ye vermiş. Ailede Asım Enişte'yi gülerken gören hiç kimse olmadığı gibi, o yıllar Vedia'nın en çok güldüğü yıllar. Her akşam bir büyüğü tek başına içen, küfrü bir bağlaç gibi kullanan ve Vedia'ya Vödaaaaaa diye seslenen bu adam bir trafik kazasında terki diyar ettikten sonra, zaten sapıtmaya meyyal olan Vedia Teyzem, dengeyi hepten yitirdi ve hâlâ da bulamadı.

* * *

Geçimsizlikte bir dünya markası olan Vedia Teyzem beşi kız, ikisi erkek yedi kardeşin en güzelidir. Bakmaya kıyılmaz bir güzelliği vardır. Şu yaşında hâlâ koltuğa oturduğunda su gibi güzelliğiyle hepimizi büyüleyecek kadar muhteşem-

dir. Ben dahil tüm erkek kuzenlerin gençliğimizde rüyalarını süslemiş kadınların mücessem hali Vedia Teyzemdir. Kızların erişmek istedikleri güzellik yine odur. Kaşıyla, gözüyle, dudaklarıyla, elmacıkkemikleriyle, kirpikleriyle, saçlarının kuaförden henüz gelmiş gibi duran o muhteşem dalgası ve boynunun uzunluğuyla, belinin inceliği, vücut hatlarının kusursuzluğuyla insana bu dünyaya ait değilmiş hissi verir. Her bir uzvu, bir güzellik timsalidir. Bir yeri ya, bir yeri eksik olsun ama yok, her şeyi mükemmel düşünülmüş, adeta Michalengelo, Mimar Sinan, Levni, Leonardo da Vinci ve tekmil dünya şairleri hep beraber böyle oturmuşlar, bir kadın tahayyül edelim diyerek bir eser ortaya koymuşlar ve sonradan da ruh üflenivermiş gibi bir güzelliği vardır. Bir ressam sadece ellerini çizmeye çalışsa bir ömür tüketmesi gerekir. Bir şair güzelliğini yazmaya kalkışsa dünya dillerinin bütün kelimeleri kifayetsiz kalır. Öyle bir güzellik, öyle bir endam. Ve fakat bir tavus kuşunun kaderini yaşıyor Vedia Teyzem. O muhteşem güzelliğin altında bir sivrisineği bize sanatçı belletecek incelikte bir sese sahiptir ve durmadan konuşur, durmadan ve hiç durmadan. İlk kez karşılaştığınızda insanı büyülenip donduracak kadar güzel bir görünüşe sahip bu kadından, ağzını açar açmaz soğursunuz. İşte bu kendisiyle evlenen zevat, görünüşe aldanıp sese dayanırım diyen ve hayale aldanıp boşuna yananlardır.

* * *

Asım Enişte'nin zamansız gidişi Vedia Teyzemin çenesine vurdu. Emeklilik işlemleri için gittiği SGK'da kendisine gönlünü kaptıran Mesut Enişte'yi iki sene peşinde koşturdu. O zamanlar evliymiş Mesut Enişte, teyzemi bir görmüş vurulmuş, takip etmeler, yoluna çıkmalar, konuşmaya çalışmalar... En nihayetinde karısından olmuş, konmuş kapının

anne Vedia aşkından. Ben bunca enişte arasında en çok Mesut Enişte'ye üzülmüşümdür mesela. Nasıl bir aşksa onunki, bir görüntüye aldanıp sürüklenmiş gitmiş teyzemin peşinden, düzenini bozmuş, derbedere bağlamış, teyzemin kapısında yatmış gecelerce. Asım Enişte'nin kederinden kimseyi görmeyen Vedia Teyzem fark etmiş bir gün Mesut Enişte'yi. Adam sesini duyunca irkilmiştir muhakkak ama uğruna yuvayı dağıttık, bari evlenelim diyerek kıymış nikâhı teyzeme. Fakat Vedia'daki ses ve dırdır yenilir yutulur cinsten değil. Asım'ı da unutamıyor... Durup durup "Ah Asım Beyciğim" diye vahlanıyor, kim dayanır? Kimse dayanamıyor işte. Neticede Mesut Enişte bir zaman sonra pılı pırtıyı toplayıp döndü eski karısına.

Ardından Vedia Teyzem kafa dağıtmak için bir resim kursuna başladı. Ressam Fikret'le orada tanıştılar. Fikret'te ne iltifatlar ne iltifatlar. Adamcağızın hayali Vedia'yı soyup kanepeye yatırmak ve saatlerce karısını izleye izleye tablosunu yapmaktı. İlk tavlada bu hayalini dile getirmişti açıklıkla. Bitmeyeceğini bilsek de yine de tabloyu görmek istediğimizi fark ettik. Yürüyen bir sanat eserini, tabloya dönüştürmek muazzam bir nezaketti. Ama teyzem için bu imkânı olmayan bir durumdu, zira konuşmadan, bağırmadan, terslemeden, karışmadan değil bir saat, dakika duramaz o. Çizgi çizemez ama sanat eleştirmeni gibi konuşur. "Nasıl gidiyor tablo, enişte?" sorusuna "Başladım" diye cevap verebildi sadece Fikret Enişte. Tabloları dünyanın parasına satılan enişteciğimizi "Sen sanattan anlamıyorsun Fikret" diye diye bitirdi teyzem. Sonunda adamcağız tuvalini alıp yarım kalmış bir nü tabloyla ayrıldı evden. Vedia'nın sadece topuklarını götürebildi yanında. O kadarını çizebilmişti ancak.

Sonra Vahap Enişte dadandı teyzeme. Babadan zenginim,

demiş, inandık. Biz de sonuçta dededen zenginik. O malvar. lığını anlattıkça biz etkilendik. Teyzemin de hem dedemden bir evi var hem Asım Enişte'den üç evi, iki dükkânı, kiralar geliyor, para gani. Meğer bu Vahap'ın niyeti teyzemin evine sermekmiş postu. Sonradan çıktı foyası ortaya ama çulsuz, işsiz, güçsüz bir adamın dayanabileceği bir ses tonu olabilirdi yine de. Açlıktan öleceğine, dırdırdan ölsün dedik ama altı ay dayanabildi Vahap Enişte. Huzurlu ve aç ölmeyi tercih etti diyelim.

Sonraki eniştemiz emekli deniz albay Şemsi Bey'di. Bunun olmayacağını zaten biliyorduk. Emekli albay adam. Emir vermeye alışmış, ama Vedia takar mı seni? "Bak yeğenim" dedi bana bir tavlada, "ben denizden emekliyim. Denizcilikte canavar düdüğü derler, bir efsane vardır. Böyle deniz kızları çıkar da şarkı söyler, denizcilerin dikkatini dağıtır, gemileri kazaya sürüklermiş. Siren sesini bildin mi, ha o siren sesleri işte. Almanlar İkinci Dünya Savaşı'nda bombardıman uçaklarına takmışlar bu canavar düdüklerinden. Hani böyle bombadan önce çıkardığı ses vuruyor seni. İşte bu Vedia Teyzeniz canavar düdüğünden de beter, insanı intihara sürükler." Neticede boşandıktan iki hafta sonra da intihar etti. İntihar mektubunda, ölümümden kimse sorumlu değildir, demiş de Allah'tan, rahatlattı bizi.

Tüm bu geçmişle birlikte Vedia Teyzemin güzellik ağına bir balık daha düşmüştü işte. O da emekli öğretmen Kemalettin Eniştemizdi. Lakin boşanmıyordu adam. Şikâyet de etmiyordu. Hâlâ ilk günkü gibi gülüyordu. Ve bu sinsi gülüş, Vedia Teyzemin kapısının önünde dikilen bizi sinir ediyordu.

* * *

Kapıyı Vedia Teyzem açtı. Önceden haber vermemiştik, olay yerini olduğu gibi görmek, her ne oluyorsa apansız yakalamak istiyorduk. Vedia Teyzem yine bir içim su, üstünde siyah bir elbise ve mutfak önlüğüyle açtı kapıyı. Saçlarını da açmış. Sanırsın yemek yapmıyor da yemek programı sunuyor, sunduğu yemek programıyla Oscar alıyor, öyle bir endam. Şaşırdı bizi görünce, "Siz geçin Kemalettin Bey içeride, ben yemeği koyup geleyim" dedi. İçeri girerken ayağım nasıl olduysa halıya takıldı, masaya tutunmaya çalışırken vazoyu devirdim ve büyük bir şangırtı koptu. Vedia Teyzem koşup geldi, "Ziyanı yok ay, ziyanı yok, temizlerim birazdan" dedi ve tekrar mutfağa döndü. Kemalettin Bey o sırada, tam karşımızda, gazete okuyordu ve kafasını kaldırıp bakmamıştı bile. "Enişte?" diye seslendik, bakmadı. Sadece gazete görünüyordu. Arkadan Vedia Teyzemin sesi geliyordu daha. Vazoyu Asım Enişte**m** almış da zaten hatırasına kıyıp atamıyormuş, ne zamandır gözüne batıyormuş, iyi olmuş, soğan yanıyormuş az daha falan... Kemalettin Bey kımıldamıyordu. Babam "Kemalettin Beyciğim, hoooop" diye bağırdı. Kıpırtı yok. Gazete öylece duruyor karşımızda "Ölmüş mü yoksa lan?" dedi Selami Enişte. Usulca yaklaştı, yutkunarak gazeteyi ucundan tutup aşağı indirdi. Çipil çipil gözleri ve gülen yüzüyle bize bakıyordu Kemalettin Enişte, "Ooooooooo" deyip kalktı yerinden. "Bir saniye" dedi işaretparmağını havaya kaldıraraak. Sonra bir elini bize uzatırken diğer eliyle uzun kır saçlarını, kulağının arkasına sokup işitme cihazının düğmesine bastı...

"Ne iyi ettiniz de geldiniz yaaav, biz de geçinip gidiyorduk işte böyle..."

Kâmil'in Denizkızı

Adını döndüğüm hafta duymuştum. Herkes ondan, tuttuğu balıkların ağırlığından, uzunluğundan, küçük balıklara kıyamayıp suya attığından, küçük balık deyip geri attığı balıkların kolum kadar olduğundan bahsediyordu. Her akşam balıktan dönünce gençler sarıyordu Kâmil'in etrafını. "Vallahi de gördüm, billahi de gördüm, tillahi de gördüm; saçları buluttandı; suyun üstüne inmiş bulutlar gibi rüzgârda savruluyordu. İki gözünün içinde de iki deniz vardı. Oyle duru, öyle derin, öyle bambaşka bakıyordu. Bu kez konuştu benimle. Dedi ki..." diye uzun bir hikâyeye başlayıp bir denizkızı hayali anlatıyordu. Başka bir gün başka bir hikâye. Keyifsiz olduğu akşamlar gönülsüz de oluyordu. "Görür gibi oldum bugün" deyip geçiyordu gençlerin yanından. Ama hiç "Görmedim" dediğini duymadım, en kötü görür gibi oluyordu.

Bir sahil kasabasında yaşamak her şehirlinin gelecek hayalidir. Ben her türlü gelecek hayali doğuştan elinde patlamış bir insanım. Yaşamım boyunca çok değişik hikâyeleri olan arkadaşlarım oldu. Öyle ilginç hayatlar dinledim ki, başkalarının yaşam hikâyelerini giyinebiliyor olsaydık bunlardan birini gömlek gibi üzerime giyebilmeyi çok isterdim. O zaman tüm hayatım boyunca hiçbir sebebi olmadığı halde ruhumda taşıdığım bu ağır ve kasvetli havanın bir anlamı olabilirdi. Lisede sıra arkadaşım bana annesini beş yaşındayken mezarlıkta gör-

düğünü söylemişti. Anlamamıştım. "Annem nerede deyip duruyordum, yok, herkesin var benim yok. Sonra babam tuttu beni elimden, gezmeye gidiyoruz sandım. Mezarlığa götürdü. Bak bu senin annen dedi bana. Ben annemi ilk kez mezarlıkta gördüm." Böyle anlatmıştı çocuk. Benim annem her sabah kahvaltımı yaparken başımda bekliyor, hâlâ her gece uyumadan odama uğruyordu o yıllarda. Başka bir arkadaşım babasının bir kleptoman olduğunu ve defalarca hapse girdiğini, çocukluğunu babasının utancıyla güreşerek geçirdiğini anlatmıştı. Ben akşamları ensemden tutup "Gel lan alayım boyunun ölçüsünü" diyerek beni halının üstüne çeken neşeli bir babanın çocuğuydum, ama bir kez aynı neşeyle eşlik edemedim ona. Anlamsız geliyordu bir baba oğulun halının üzerinde güreşmesi. Bunu ifade edemediğim için hemen yeniliyor ve ağlayarak odama gidiyordum. Başka biri erkek kardeşini bir gün kaşlarını alırken gördüğünü, yaşadıkları küçük kasabanın bunu kaldıramayacağını düşünerek başka bir şehre taşındıklarını anlatmıştı. "Bir kasabanın kaldıramayacağını bizim ailece kaldırabileceğimizi düşünmüştük, ilk yıkılan babam oldu, sonra annem. Sonra gitti kardeşim. Bizi arayıp sormadı. Şimdi ben hâlâ gece geç vakit dışarıya çıktığımda tedirgin oluyorum, bir travesti çıkıverir de karanlıktan, göz göze geliriz, o kaşlar... Anlatabiliyor muyum? Ben geceleri dışarıya çıkmayı sevemiyorum" demişti. Benim çiçek gibi iki ablam vardı. İkisi de düzgün insanlarla evlendiler ve en ufak bir sorunla beni yan yana getirmediler. Tıp fakültesinde okurken bir arkadaşım anne ve babasını bir trafik kazasında kaybetti, haberi aldığında yanındaydım. Bir daha asla eskisi gibi olamaz diye düşünmüştüm. Toparlandı. Evlendi. Çocukları oldu. Ben o hali atlatamadım, hâlâ bazen telefon çaldığında, bir ölüm haberi alıverecekmişim gibi geliyor. Başka bir doktor arkadaşım çocuğunu annesine bırakmıştı kongreye gittiğimiz bir hafta. Çocuk balkona çıkmış. Ev beşinci katta. Haberi otelde aldık. Akşam yemeğindeydik. Gece birlikte döndük.

Karısı annesini suçladı. Kendi annesiyle görüşmedi uzun bir süre. Eşiyle toparlayamadılar, boşandılar. Düşünsene, evladın gitmiş, karın gitmiş, annen gitmiş. Ama döndü hayata. Yeniden evlendi, yeniden baba oldu. Ben de evlendim. Karımı kendi kasvetimin içinde solduruyordum. Bir çiçeği dibinde ona hava aldıracak deliği olmayan saksıya diktiğin zaman ister dünyanın en nadide çiçeği, ister en dirayetli çiçeği olsun, soluyor. Benim insana hava aldırabilecek bir aralığım yok. Hiçbir şey tutmuyor toprağımda. Boşanalım dedim. Yüreğim dayanmadı ömrünün tükenişini görmeye.

Baksan en ufak bir derdim yok, elle tutulur tek bir eksiğim, tek bir vartam, tek bir mahrumiyetim, tek bir payıma düşeni alamamışlığım yok ama annemin sütü yerine zehir içmişim, elemle yıkanmış, kederle kutsanmışım gibi, başının üstünde yağmur bulutlarıyla geziyormuşum gibi ekşi bir suratım var. Yıllarca arkadaşlarımın yıkılıp yıkılıp yeniden ayağa kalktıklarını izledim durdum. Ben bunca dertsizliğe rağmen, hepsinden daha önce yıkılmış, kalkmayı ise aklımın ucuna bile getirmemiştim. Senin ne derdin var, diye sorduklarında bir tek dert sayamamanın sıkıntısıyla, her an ağlamaya hazır, her an içmeye meyyal, ruhumda inceden çalan bir Zeki Müren'le her zaman gamlıyım, her zaman üzgüüüüüüün...

Doğuştan getirdiğim ve kaplumbağa gibi sırtımda taşıdığım bu kasvetli hal yüzünden hiçbir ideale tutunamadım. Bütün muvaffakiyetlerim can sıkıntısının ürünüdür. Bütün arkadaşlarım profesör oldular, doktorluk bana kâfi geldi. Yeterince süklüm püklüm dolaştıktan sonra çocukluğumun geçtiği, anne babamın ve ablalarımın yaşadığı kasabaya geri döndüm, bir özel hastaneye attım kapağı. Öyle mutsuzdum ki, mümkün olsa anamın rahmine geri dönecektim. Ama olmuyordu. Mecburen bir sabaha uyanıyor, bir akşamı bekliyordum.

Dönünce çocukluk arkadaşlarımın yıkılmış ve yeniden kurulmuş hayat hikâyelerini dinledim bir süre. Ulan arkadaş, her birinin başına bir iş gelmiş. Kanser olan, iflas eden, aldatılan, sakatlanan... Sen ne yaptın bunca yıl? Hiç. Başına ne geldi? Hiç. E o zaman ne bu hal? İşte ne bileyim... Her akşam bir büyük içiyorum on senedir. Neye içtiğim belli değil. Kadeh kaldıracak bir sebebim yok anlatabiliyor muyum? Bizim buralarda insanlar birbirine "Allah dert vermesin" diye dua eder, bana edilen dua tutmuş. Derdim yok, ama kederim çok büyük.

Her akşam altıda Kıyı'da oturup içmeye başlıyorum. Yanıma oturan illaki oluyor. "Vay doktor" deyip çöküyorlar ve illa ağrıyan bir yerleri olduğundan, söze oradan başlıyorlar. Ulan benim ağrıyan yerim bile yok. Ama en hasta benim.

Son iki senedir akşamlarım mutat böyle başlıyor. Her akşam başka bir arkadaşımla içiyorum. Kadeh kaldırıyoruz, kadeh indiriyoruz defalarca. Sonra Kâmil çıkıp geliyor. Benim gençliğimde yoktu, on iki sene önce yerleşmiş buraya. Benden fena kasabalı olmuş. Herkes tanıyor. Her akşam onun denizden döndüğü saatte, görenler etrafına toplanıyor.

Bir gün bir masal anlatır gibi anlatıyor denizkızını...

"İçim geçmiş teknede, bir uyandım, tekne zangır zangır titriyor. Ama böyle fırtınadan, rüzgârdan değil ha. Hiç rüzgâr yok havada, deniz çarşaf gibi, dümdüz. Ama tekne var ya tekne, tekne böyle sıtma tutmuş gibi. İnsan olsa tekneye sarılır sakinleştirirsin. Öyle titriyor. Dur oğlum dedim, n'oluyor dedim, kendine gel dedim... Öyle derken bir kaldırdım kafamı, orda! Suyun üstünde. Saçlarının dalgasını görmüş de deniz dalgasından utanmış, gözlerinin mavisini görmüş de gök

renginden utanmış gibi... Gördüm kızı ben de başladım tir tir titremeye... Tekne bir yandan ben bir yandan..."

Başka bir gün gözüne toz kaçmış gibi "Kırpıştırdım kirpiklerimi, batıyor resmen gözüme kızın hayali... Öyle bir güzel ki..." diye anlatıyordu.

Başka bir gün ağdan, balıkların içinden bine bölünüp de çıkıyordu denizkızları. Ağların içinde çırpınıp duran yüzlerce denizkızı ve her birini tek tek öpüp denize bırakan bir Kâmil... Kâmil'i dinleyen ve hayalinde küçük denizkızlarına öpücükler bırakan biz...

Her gün akşam olsun da Kâmil'i dinleyeyim hayaliyle başlıyordum güne. Herkes bu kadar dertliyken, ben derdim olmadığı halde kederlere gark olmuşken Kâmil'in neşesi sinirime dokunuyordu. Hiç derdi yoktu herifin, belliydi. Makaraya alıp duruyordu milleti. Denizkızlarının olmadığını hepimiz biliyorduk. Ama o kadar güzel anlatıyordu ki, bizim onu olmadığına ikna etmemiz yerine, onun bizi olduğuna inandırması daha anlaşılır geliyordu. Denizkızı bitince fıkralar başlıyordu. Fıkralar bitince askerlik anıları. Onlar bitince başkalarından duydukları. Anlatacakları bitince türkü söylemeye başlıyor, türküler bitince yayın akışını sonlandırıp herkesin tek tek kalktığı masada tek başına kalan bana esenlikler diliyordu. Masadan illa bir ıslıkla kalkıyordu. Kâmil'in damarlarına sızmış bu neşeyi ve iyimserlik halini kıskanıyordum. Görünüşe göre o da benden dertsizdi. Ama aynı hal, onu bu kadar şakrak yaparken beni niye bu kadar baygın yapmıştı? Kendime itiraf etmekte zorlandığım ama ayan beyan bildiğim sorunlarımdan biri de bu kıskanç hallerimdi işte. Herkesi, her şeyi kıskanıyor, herkesin hayatını kendiminkinden iyi biliyor, kendime fena halde acıyor, şimdi de

Kâmil'e siftiniyordum. Kâmil'e olan düşkünlüğüm böyle başladı. Benim kadar az konuşan bir insanın Kâmil gibi durmadan konuşan bir adamla arkadaşlığı, onun durduk oturduk yere "Doktooooooor, yaaaa işte öyle" deyişleri, birlikte balığa çıkmaya başlamamız ve denizde dalıp gittiğim anlarda "Doktooooooor, bak, bak, bak, gördün mü, hey maşalllah yaaaaa, nasıl güzel" diyerek bir hayali görmemi benden istemesi... Gördüm diyemiyordum, çünkü görmüyordum. Görmedim diyemiyordum, çünkü bu kadar gören birine görmedim denmeyeceğini bilecek kadar insandım. Birlikte döndüğümüz akşamlarda "Doktor da gördü haaaa, aklı çıktı kızı görünce" diyordu. Ben bu sohbetlerin içinden sessizce uzaklaşmayı tercih ediyordum. Yoksa Allah muhafaza gülmem falan lazım gelir, kederli halime halel getirmeyeyim.

Kâmil böyle böyle yol arkadaşım oldu. Bana neyin var diye hiç sormadı. İyi ki de sormadı, çünkü ne diyeceğimi ben de bilmiyordum. Sonra bir şeyler olmaya başladı Kâmil'e... Sırtım ağrıyor doktor, karnımda bir ağrı var doktor demelere, bunların sıklığı artmaya, hastaneye gidip gelmeye, tahlil sonuçları masamın üstünde birikmeye... Kâmil'e pankreas kanseri olduğunu nasıl söyleyeceğimi bilemedim. Dert istiyordum, al sana dert dedim durdum o gün. Mecburen söylemem gerekiyordu, öyle, bir çırpıda söyleyiverdim. O da "Doktor bak orada, denizkızını gördün mü?" der gibi, "Valla mı, şükürler olsun" dedi. "Son evredesin Kâmil" dediğimde "İyi, iyi, hadi gel balığa gidelim" dedi. O gün türkü söyledi durdu denizin üstünde... Deli ediyordu mutluluğu beni. Adama öleceksin diyorum, türkü söylüyor. Ben ölmeyeceğim, türkü duyduğumda ölesim geliyor.

* * *

Tedaviyi reddetti. İkna etmeye çalıştım, dinlemedi bile, ki zaten ben de iknada pek iyi değilim, öyle kaldı mesele. O çekabildiği kadar balığa çıkmaya, içebildiği kadar içmeye, anlatmaya, gülmeye devam etti. Ölümünden yirmi gün önce bir gece, "Doktoooor, yaaa işte öyle" dediği bir gece, çoktan dönmeye başlamışken kafalarımız, "Nasıl Kâmil?" diye sordum, "söyle nasıl?" "Öyle" dedi. Uzun süre sustu. "Ben" dedi "on beş yaşındaydım doktor. Denize gittik, Şile'ye... Annem böyle zayıf, kısa boylu, incecik bir kadındı. Ben o yaşta, annesinin boyunu çoktan geçmiş, ha böyle şimdiki gibi yapılı, sivilceleri sürmeye başlamış bir oğlan. Denize gittik, Şile'ye... Denizin kıyısında oturuyor annem. Kumlarla oynuyor böyle usul usul. Ben ondan uzaktayım babamla. Annemi sırtından görüyorum. Sonra bir dalga geldi doktor, dalga geldi, aldı götürdü anamı..."

"Nasıl?"

"Öyle işte, anlamadık nasıl. Dalga geldi, aldı götürdü. Rip diyorlar ya, o... Sırtı vardı, görüyordum, yok oldu. Koştuk, çığlık çığlığa, ama götürdü dalga. İki gün sonra buldular. Babam bana göstermedi annemi. Etkilenmesin demiş birileri. Ulan zaten gözümün önünde alıp gitmiş dalga, neyinden etkileneyim? Göstermediler ama ben görüyorum doktor. O haliyle. Her gün. Hangi denize gidersem gideyim... Öyle işte..."

Bir şey diyemedim. Böyle pazardan dönen insanların ellerinde zorlukla taşıdıkları torbalara uzanıp almak istersin ama utanır da uzanamazsın ya, Kâmil'e derdini ver biraz da ben taşıyayım demek istedim ama kederlerin elle tutulmadığını yeterince deneyimlemiştim.

"Nasıl bu kadar mutlusun peki?" diye sordum. Sahiden anlayamıyordum. Şimdiye kadar kimseye sormamıştım. Hiç-

bir arkadaşıma, hikâyelerini dinlediğim, acılarına tanık olduğum, çöküşlerine, bitişlerine ve yeniden tutunup yeniden başlayışlarına tanık olduğum hiçbir arkadaşıma soramamıştım. Kâmil'e sordum.

"Nasıl toparladın Kâmil? Nasıl böyle mutlusun?"

Bana annesini alıp giden dalgaya bakıyormuş gibi baktı ve yeniden gülmeyi başarabilen insanların muamması için birkaç cümle bıraktı...

"Toparlayamadım doktor" dedi. "Emin ol kimse toparlayamıyor. Sadece herkes başka türlü dağılıyor..."

Büyük İkramiye

Bütün umudumu yitirdiğim gecenin sabahında, kalktım, elimi yüzümü yıkadım, neye niyet aldığım takım elbisemi neye kısmet diyerek giydim ve milli piyango bayisi açmak için kapıdan çıktım. Kendimi öldürmekle hayata tutunmak arasında gidip geldiğim o gece, benim gibi başka zavallılara ve umudunu yitirmemişlere ihtiyacım olduğunu fark ettiğimde, etrafımda benden başka zavallı insan evladı olmadığını da idrak ettim. Benim dışımda herkes mutluydu. Annem bile "Her şeyde vardır bir hayır üzülme yavrum" deyip babama çay koymaya gitmişti. Oysa ben, "İki senedir evlilik hayalleri kurduğum kız bu akşam başka biriyle evleniyor anne", derken birbirimize sarılır ağlarız diye hayal etmiştim. Zaten ne hayal ettiğim gibi olmuştu ki? Ayşen'in dönüşsüz bir biçimde hayatımdan çıktığı o gece uzun uzun düşündüm. Duygulara, hayallere, gözyaşlarına çok değinmeyeceğim, nihayetinde hayatın gerçekleri var, dolar almış başını gitmiş, kriz gırtlağımıza basmış, anası ağlıyor milletin. Terk edilmiş olabiliriz ama, yemeden içmeden kesilsek de akşam acıkıyoruz, markete gitmek icap ediyor ve cüzdanı açıyorum.

Doğruyu söylemek gerekirse, iki senedir ona layık bir düğün için para biriktiriyordum. Ne zaman bir gelecek hayali kursak, gelinliğim şöyle olsun, saçım böyle olsun, hem nikâh

hem düğün birlikte olsun, masalarda mumlar yansın, barkovizyonda çocukluğumuzdan bugüne fotoğraflarımızdan slayt dönsün, balayına şuraya gideriz, buradan döneriz diyerek geleceğimizi cebimi yakacak bir düğün havanının içinde eziyordu. Dişimden tırnağımdan arttırıp bir kenara koyuyordum. Canım çıkıyordu çalışırken ama Ayşen öyle düğün lafı edince, birlikte bir yuva kuracağımızı düşününce aklım başımdan gidiyordu. Dolar da alıp başını gider diye, biriktirdiğimi de dolar yapmıştım. Allah yüzüme gülmüş, bir gecede katlanmıştı para. İki senenin sonunda para vardı ama gelin yoktu. Ayşen'in bir başkasıyla evlendiği gece, intihar etmek ve parayı değerlendirmek arasında gittim geldim. Canıma kıyabilecek kadar üzgün ama paraya kıyamayacak kadar memur evladıydım. Kıyamadım. Kesmediysem bileklerimi, ben ölürsem o para hiç olur diye kesmedim.

O gün işten istifa ettim. Ayşen'le aynı yerde çalışıyorduk, maaşı iyi, özel sağlık sigortası falan, imkânları güzeldi ama bu kadarına dayanamazdım. Eşsiz kaldığım gibi, işsiz de kaldım. Ve düğün için biriktirdiğim parayı milli piyango bayiliğine yatırdım. Hiç umudum yoktu, ama umut satacaktım. Yok satmak diye buna denirdi.

Bir ay boyunca işlemlerle uğraştım. Hayata tutunmak için yeni bir işe kalkışacaktım ama yataktan kalkacak dermanım yoktu. Bütün gün yeni bir günden medet umarak gece olmasını bekliyor, dizlerimi karnıma çekip yatakta sallanıyor, gece olunca uyuyamıyor ve ertesi sabah daha kötü bir güne uyanıyordum. Sonra bir anda aklıma dolar geliyordu. Hayatımda ilk kez bu kadar çok param vardı ve resmen onun için yaşıyordum. Zenginlerin nasıl bir yaşam enerjisi olduğunu şimdi anlıyordum. Hepi topu iki senelik birikimimdi ama babadan gariban biri için çok şeydi. Üç gün yatıp ağlıyordum,

dördüncü gün tuzu kuru ağalar gibi geziyordum. O dördüncü günler sayesinde milli piyango bayii oldum.

Hayatım boyunca hiç bilet almamıştım, dolayısıyla satmayı da bilmiyordum. Ama önüme gelene anlatacak derdim, bununla birlikte kendime sokaklarda dolaşıp dert ortağı arayacak kadar büyük bir yalnızlığım vardı. İlk önce başka biletçilerin nasıl satış yaptıklarını izledim. Bağırıyorlardı. "Son biletleeeeer..." Ben asla bağıramıyordum. Konuşamıyordum bile. Kime derdimi anlatmaya niyetlensem ağlıyordum. Ağlayan bir milli piyango satıcısından kim bilet alırdı ki? Bunun üzerine sadece dinlemeye karar verdim. Ve dinledim... On sene boyunca. Konuşturmak için çok dürtmeye gerek kalmıyordu, bütün dilleri çözen bir cümle buldum, on yıl, günde kim bilir kaç kez aynı cümleyi kurdum. "Hadi inşallah sana çıkar büyük ikramiye, ne yapacaksın de bakalım çıkarsa?" Kimileri "Hiç" deyip gidiyordu, kimileriyse elindeki kâğıt parçasına, kendisini kilitler altında bırakmış kapıların anahtarıymış gibi, gökyüzünden sadece onun dileklerini gerçekleştirmek için kayan bir yıldızmış gibi, ilahi bir işaretmiş gibi bakıyordu. İşte onlar sökülüyordu. Hemen bir bilete daha uzanıyordu elleri. Bütünüyle duygusal değildim –daha önce de söylemiştim– satış yaptıkça kazanıyor, biraz da bu yüzden meselenin üstüne gidiyordum. Kazandığımla da dolar alıyordum. Böylece hem para kazanıyor hem başkalarının dertlerini ve hayallerini dinleyerek kendimi rahatlatıyor hem de birilerine umut veriyordum. Benim diyen psikoloğun yapamayacağı işti bu. Kaç bilet sattığımı hatırlamıyorum, ama kaç kalp atışı, kaç hikâye, kaç parlayan göz, kaç enine boyuna düşünülmüş hayal dinledim, hepsini istisnasız hatırlıyorum. Onlara çıkarsa karılarını boşayacaktı adamlar, onlara çıkarsa kocalarını boşayacaktı kadınlar. Bunlara her gün onlarca kez rastlıyordum. Benim evin karşı dairesi avukatlık ofi-

siydi. Avukat Yakup'tan kartvizit istedim. "Bana çıkarsın karımı, kocamı boşayacağım" diyene avukatın kartvizitini verdim. Hayali ve hedefi daha gerçekçi kılıyordu kartvizit işi, çekiliş gününü iple çekiyordu insanlar, arkalarından bakarken o hayali ipi nasıl çekerek yürüdüklerini görebiliyordum. Ev alacağım diyene Emlakçı Cemil'in, araba alacağım diyene Galerici Ertuğrul'un kartını veriyordum. Arkalarından da "Emlakçının kartını veren Allah, parayı da verir" diyor, iyice gazlıyordum milleti. Kimilerine sadece inşallah uzatıyordum. Hastalar vardı aralarında, kanserle boğuşanlar, evi barkı satmış ama yine de yettirememişler, yaşamak için bilet alanlar, yurtdışına tedaviye gidecekler, şifa neredeyse oraya koşacaklar vardı. Babası kendisini çocukken terk etmiş bir kadın vardı, parası olursa eğer, ona çıkarsa ikramiye, nasıl olsa duyulacağını, babasının gelip onu bulacağını düşünüyor, eğer gelirse bir çift lafım olacak babama diyordu. Bir çift laf için beş sene denedi, çıkmadı ikramiye. "Televizyon programına çıkmak için bile param yok" dedi bir keresinde. "O kadar çıksa, o da yeter" dedi. Çıkmadı, o da çıkmadı. Annesine babasına eşinden gizli para gönderebilmek için piyango bileti alan bir adam vardı. Karısı elinden bütün maaşını alıyormuş, "İkramiye çıkarsa anneme ev, babama araba alacağım" diyordu sürekli, çocuk gibi. Çıkmadı. "Kızımı kocası çok dövüyor, çekip alamıyorum elinden, benim de ikinci evliliğim, alıp getiremiyorum yanıma, bana çıkarsa ilk iş kızımı boşatacağım, ev alacağım ona, yaşasın çocuklarıyla" diyen bir babanın çaresizliğini bir sene dinledim. Sonra kesti ayağı, ne oldu bilmem. Bunun gibi yüzlerce hikâye. Benim diyen psikoloğun yüreği dayanmaz.

Bir kere bizim biletlerden birine vurdu ikramiye. Geçerken öylesine bilet alan bir hayalsize çıktı. Zenginmiş zaten, matbaası varmış. Para parayı çekiyordu, olan garibana olu-

yordu. Ben her koşulda sattığım bilete bakıyordum, iyi kazanıyordum.

"Ne yapacaksın de bakalım çıkarsa?" sorusuna düğün yapacağım cevabını verenler sık oluyordu. Sevdiğim kızı alacağım, dediklerinde, sevdiği kız hemen Ayşen oluyordu hayalimde. İşte o zaman konuşuyordum. Ayşen için nasıl para biriktirdiğimi, Ayşen'in bana nasıl taktığını, nasıl ortada kalakaldığımı, nasıl acı çektiğimi, dizlerimi karnıma çekip çekip nasıl ağladığımı, parayla avunduğumu, bu işlere böyle bulaştığımı, gittikçe unuttuğumu, kafayı yeni yeni dağıttığımı, Ayşen'i bir daha hiç görmediğimi, inşallah mutludur derken, içimden nasıl inşallah geberiyordur mutsuzluktan diye dua ettiğimi, üstünden seneler geçtiğini, doların o zaman ne kadar olduğunu, şimdi bu bilete piyango çıkarsa düğün yapmayıp dolar alsa, dolar yükseldiğinde bir gecede zengin olacağını, paranın parayı çektiğini, bizim matbaacıya öyle para çıktığını falan saçma sapan bir olaylar silsilesi dağınıklığında anlatıyordum. "Kimse evlenmesin lan, sen de evlenme" diyemiyordum, öyle çıkıyordu cümleler ağzımdan. Deli olduğumu düşünüyorlardı, o, yazık kafayı yemiş adam, bakışını çok iyi biliyorum, çok gördüm. Zaten delirmediysem de o dolar yüzünden delirmemişimdir ha, yoksa o üzüntüye, bu yalnızlığa çok rahat delirirdim. Benim diyen psikolog toparlayamazdı. Öyle bir delirmek...

* * *

Altı ay önce, yılbaşı ikramiyesi için dizmiştim biletleri. Onu gördüm. Ayşen değil be, atlamayın hemen, Ayşen mi kalır bu zamana? Çoluğu çocuğu olmuştur onun... Başkası bu... Çok güzeldi. Güzel kızlar bilet almıyordu, bir kere bile denk gelmemişti. Onlar güzelliğine güvenip gelmezken, çirkinler,

çirkin şansı diye mi nedir, kapış kapış bilet alıyorlardı. Ellerini birbirine kavuşturdu kız, gözlerini kapattı, doğum günü pastasının üzerindeki mumu üflemeden önce dilek diliyormuş gibi gülümseyerek çekti biletini. "Hadi inşallah size çıkar büyük ikramiye, ne yapacaksınız çıkarsa?" diye sordum. "Muayenehane açacağım" dedi. "Doktor musunuz?" diye atladım hemen. Ne doktoruysa oram ağrıyacaktı. "Psikoloğum" dedi. "Ben de az deli değilim" dedim. Tezgâhtaki bütün biletleri tek tek toplayıp kıza verdim. "Almam" dedi, inat ettim. Deli inadı diye bir şey var, duymuşsunuzdur, duymadıysanız da şimdi duyun. Onlarca bilet vardı tezgâhta. Hepsini doldurduk çantasına. "Yaaaa ne kadar şanslıyım" dedi ayrılırken, arkasından gülerek tezgâha yeni biletler dizdim. Şanssızmış. Büyük ikramiye ona çıkmadı. Bir avuç amorti getirdi geri. Çay içtik sonra. Sonra öğle yemeği. Yine deneyelim, bir bilet daha alalım, bir kere daha deneyelim derken devirdik altı ayı. Yarın açıyoruz muayenehaneyi. Yok be hakikaten şanssız kız, son iki rakam bile çıkmadı daha. On yıldır hayalsizce biriktirdiğim dolarları bozdurduk. Ne yapayım hayali, neyleyim parayı? Büyük ikramiye bana çıktı.

Öyle bir âşık oldum ki, benim diyen psikolog halimden anlamaz...

Seni Seviyorum Aşkım, Nice Senelere

Annemin sigara, nargile, her nevi alkol, tiryak, müsekkin madde başta olmak üzere, kolonya, parfüm dahil alkol içeren sıvıya ve dahi içinde nikotin bulunduğu iddiasıyla patlıcana, hatta olur da parmağımızın arasına alıp mahsustan sigara yaparız kaygısıyla çubuk krakere kadar beslediği büyük bir kini vardı. Onun bu konudaki aşırı hassasiyetini herkesin benim kadar anlayışla karşılamasını çok isterdim. Olmadı. Kimse dayanamadı. Hadi biz neyse ama Nevzat Abi işinden olmasaydı bari. Nevzat dahil hepimiz kendi çapımızda inançlı insanlarız, ama annem dünya çapında bir kategoride yarışmayı tercih ettiği için imamesi kopmuş tespih tanesi gibi dağıldık hepimiz. Düşünün Nevzat bizim tespihte dizili olmamasına rağmen o bile dağıldı.

Herkesin en hassas yerinden sınandığı bu dünyada, annem kıl gibi incecik kesilmiş bir yerinden imtihan olacaktı. Çocukluğumun terk edilmiş ev sessizliğinde geçen günlerinin birinde babam bir akşam işten geldi, kendini koltuğa bıraktı. Annem kapıdan giren babam değilmiş de torunuymuş gibi bir büyüklükle "Ellerini yıkadın mı Fehmi?" diye sordu. Babam dik dik baktı anneme, uzun uzun... O sessiz, uzun ve sövgü dolu bakışları bugün kameraya çekip film festivallerinde ödül alıyorlar. Biz onu bizzat yaşadık. Babam oturma odasındaki koltukta, kolu koltuğun kenarında, annem ka-

pıda, eli belinde birbirlerine bakıyorlardı. Biz abimle beraber ikili koltukta ilk cümleyi kim kuracak diye bekliyorduk. Kimse kurmadı. Babam cebinden bir çakmak çıkardı, bir paket de sigara... Annemin gözünün içine baka baka bir sigara yaktı, dumanını da yüzüne doğru üfledi. Biz büyülenmiş halde dumanı izlerken, annem küt diye yere düşüverdi. Bayılan insana kolonya koklatırlar, bunu biliyorduk. Ama bizde kolonya yoktu. Mecburen yüzüne su serptik. Annemi tokatlaya tokatlaya ayılttık abimle. Babamıza "Hayırdır sen, sigara migara?" diyemediğimiz için olanları bir seyirci gibi izlemeyi tercih ettik o dakikadan sonra.

Annem garip takıntıları olan bir kadındı. Temizlik, titizlik, düzen, bunlar sıradan ve normal karşıladığımız şeylerdi. Ancak onun protest tercihleri bizi ilkel bir hayatın içinde yaşamaya sevk ediyordu. Evde televizyon, radyo gibi eğlence aletlerinin olmamasının üstüne, başkalarıyla bir araya gelememek ekleniyor, bu kadar mahrumiyet yetmezmiş gibi sürekli birbirimizi izlemeye zorluyordu bizi. Akşamları odalarımıza gitmemize de izin vermiyor, hepimiz oturma odasında oturup öyle birbirimize bakıyorduk kafesteki dilsiz muhabbet kuşları gibi. Kendisi örgü örüyor, kanaviçe işliyor, babam gazetenin altını üstüne getiriyordu. Ben bir şekilde kitap falan okuyarak, annemin el işlerine eşlik ederek mahkûmiyet günlerimizi tamamlıyordum ama ergenlik yıllarını üstüne dantel örtülmüş bir bıçak gibi yaşayan abim, babama veya anneme dalmak için kendini bileyliyordu o akşamlarda. Annem oturduğu yerden, Fehmi terliğini düzelt, Hakan kafanı kaşıma, kaşıdıysan git ellerini yıka, Öznur ayağını kanepeye koyma bak bin kere dedim, deyip duruyordu. Durmadan burnuna olmayan sigara kokuları geliyordu. Yerinden kalkıp babamı paçalarından omuzlarına kadar koklamaya başlıyordu. Onu bırakıp abime, abimi bırakıp bana geçiyordu. İçmiyor-

duk, halis muhlis sabun kokuyorduk hepimiz, ama onun burnuna yine de bir koku bulaşıyordu hemen her gece. Ben babamın bir tiki var sanıyordum o yıllarda. Gazetenin arkasında çene kemikleri seğiriyordu durmadan. Oysa adam dişlerini sıkıyor, yaşadığı hayata dayanmaya çalışıyormuş. Bunu sonradan anladım, o gittikten ve ben büyüdükten sonra...

Evimize kanının temizliğinden ve promil seviyesinden emin olmadığımız hiç kimseyi kabul etmiyorduk. Bu kişi uzun bir süre için sadece anneannem oldu, bir de ara sıra ev sahibimiz... Anneannem annemin bir model üstü olduğu için anlaşmakta sorun yaşamıyorlardı. Bir araya gelince bir odaya kapanıyorlar, fısır fısır dualar ediyorlardı. Anneannem dışındaki herkesin bağımlılık yapan maddelerle münasebeti olduğundan, kimse bizimle görüşme engelini aşamıyordu. Büyük amcamlar karıkoca sigara tiryakisiydi, onların bizim sokaktan geçmeye bile hakları yoktu. Küçük amcam sigaraya ilaveten arada sırada bira falan da tekerliyor diye biliyorduk. Babaannem antidepresan kullandığı için müsekkin madde engeline takılıyordu. Fikriye Halam ne antidepresan kullanıyordu, ne sigara içiyordu ama kocası Davut Enişte berberdi, adamın elleri bütün gün kolonyanın içinde... Geliş gidiş olmayınca bağ da kalmıyordu ortalıkta. Babam anne babasıyla ve kardeşleriyle görüşemediği bir hayatın içinde, kahveye gidemeden, evde bir Türk kahvesi dahi içemeden, hepimizi günaha sürükleyebilir korkusuyla televizyon açıp kumandanın bir tuşuna basamadan, öyle geçerken evine uğramış bir misafir gibi yaşamını sürdürüyor, üstüne bir de her gece tepeden tırnağa koklanıyordu.

O akşama kadar öyleydi yani. Adam işten geldi, kırk yıldır eve gelir gelmez bir sigara yakar, dumanını savurur, ondan sonra hal hatır sorarmış gibi bir rahatlıkla arkasına yaslan-

dı ve çakmağı çakıp sigarayı yaktı. Ne oldu, neden yaptı, neden onca sene dayandı da o gün delirdi anlamadık. Annem o dakika bayıldı ve bu baygınlık babam ertesi akşam kucağında bir renkli televizyonla geldiğinde, bir sonraki akşam sigaranın yanında bir kutu bira köpürttüğünde, abim kumandaya ıssız adada yelkenli görmüş bir gariban muhtaçlığında sarıldığında, babam amcamları akşam yemeğine davet ettiğinde, annem odasından mümkün değil çıkmadığında, ertesi gün yengemle amcamın sigara kokusu bütün eve sindiği için annem televizyonu balkondan aşağıya sallayıp bizi koca mahalleye rezil ettiğinde, babam kapıyı çarpıp gittiğinde de geçmedi. Gitti ve gelmedi babam. Boşanmadılar ama görüşmediler de. Bize düzenli olarak para gönderdi, annem ben o ayyaşın parasını yemem diye reddetse de başka bir çaresi olmadığından parayı bir süre sonra kabul etti. Ancak ağzına koyduğu her lokmada "Tövbeler tövbesi, tövbeler tövbesi" demeyi alışkanlık haline getirdi. Ben markete gittiğimizde market poşetlerine yerleştirdiğimiz yağın, şekerin üstüne tövbe duası okuyan, pazardan aldığı domatese dualar okuyup üfleyen, gün boyu ikişerden kim bilir kaç rekât tövbe namazı kılan annemle baş başa kaldım. Çocukken bizi her yemekten önce besmele çek, yemekten sonra elhamdülillah de, her tuvalete girişimizde destur iste diye uyaran annemin telkinlerine bu kez, yemek yemeden önce tövbe de, yemek yedikten sonra tövbe de cümleleri eklendi. Abim de babamın arkasından çekti gitti. Görüşüyorlar mıydı bilmiyorduk. Yalnız bir ara Antalya'da bir otelde barmen olduğunu öğrendiğimizde annemin sağ koluna felç uğradı, iki senede zor toparladı. Hiçbir ilacı içmeyeceğini söyledi, hastanede sterilizasyonu alkol ile sağladıkları için hastaneye bile götüremedik. Böyle bir durumda ilk koşacağımız yer hastaneydi ama ben anneannemi çağırdım. O da aynı kafadan olduğu için ıhlamurla felç iyileştirmeye çalıştı. Ihlamurun katkısı olmadı-

ğına eminim tabii ama iyileştiren Allah ıhlamurla da iyileştiriyor, iyileşti. Annem kendine geldikten altı ay sonra babamın bir trafik kazasında öldüğü haberini aldık. Annemin kılı kıpırdamadı. "Sarhoştur kesin" dedi, oysa muhtemelen değildi. İçmiyordu babam, biliyordum. Dayanamadığı şey yapmadığı bir şey yüzünden sürekli suçlanmaktı, kendi evinde dikenler üstünde oturmaktı. Babamın cenazesine gitmese de benim gitmeme müsaade etti annem. Abim de geldi. Herkes gidince mezarlıkta öyle yan yana oturduk, ikili koltukta oturur gibi. Mutluymuş. Bir kız varmış hayatında. Evlenmeyecekmiş. Hayatını yaşıyormuş. Çok güzel yerler görüyormuş. Rahatmış. "Sen nasılsın yaaa, çok acıyorum sana" dedi sonra. "N'olsun" dedim, "hiç..."

* * *

Hiçti sahiden. Liseden sonra okula göndermedi beni annem. Ev sahibimiz Mukadder Teyze'nin kızı Zeynep dışında kimseyle görüşmeme izin vermedi. Onlara girip çıkmama bir şey demiyordu, çünkü görüşmemiz için tüm kriterleri karşılıyorlardı. Hacca gidip gelmişlerdi karıkoca. Sigara içmiyorlardı. Evlerinde alkol değil kahve dahi tüketilmiyordu. Kapıdan içeriye girince bir gülsuyu kokusu karşılıyordu bizi. Hanelerinde bir berber de yoktu. Evlendirdikleri iki kızları da bizimle aynı apartmanda oturuyordu. Evde sadece televizyon olması annemi tedirgin etse de Mukadder Teyze'nin kanal seçimlerine güvendiğinden, oraya gitmeme bir şey demiyordu. Annemin ruh eşiydi Mukadder Teyze... Bir araya geldiklerinde pencere önüne oturup sokakta sigara içen insanlara "Allah belanızı versin sizin" diye beddua düetleri seslendiriyorlardı. Ben aynı şeyi solo yapıyordum. Ne çok geziyordu insanlar. Genç kızlar... Pencereden baktığımda hep birileri geçiyordu. Sadece anneme alışverişlerde refakat etmek için dı-

şarıya çıkan ben, pencerenin önünden geçen, saçları katlı ya da küt kesilmiş, fönlü, yanakları allıklı, dudakları rujlu, kol kola gezen kızları gördükçe deliye dönüyordum. Bir parfüm kokusu geliyordu sanki oradan burnuma... Oysa pencere kapalı... Yüzüme tek bir makyaj malzemesi değdirmedim. Saçımı kestirmek için bir kez kuaföre gitmedim. Hiçbir arkadaşımla böyle kol kola gezemedim. Bazen sadece koku sürmek istiyordum. Sadece bu...

Evdeydim ve hâlâ annemin talimatları doğrultusunda yapmam gerekenleri yerine getiriyordum. Babam yok, abim yok, anneannem hasta... Ben susmayı tercih ettim. Dememi istediği her zaman o sahiden ikna olana kadar tövbe dedim. Yalnız babam ölünce tövbeler kesildi. Orada bir rahatlama geldi. Babamın emekli maaşı anneme kalmıştı. Artık bu babamın kazancı değildi, devletimizin takdiriydi, öyleyse para helaldi, helalse tövbe gerekmezdi. Üstümüze büyük bir ferahlama geldi.

Ta ki bir gün abim "Kumar oynadım ben, çok borçlandım, ödeyemiyorum anne, babamın maaşını gösterip kredi çekelim, ben sana öderim" diye kapımızı çalana dek... Abimi eve sokamadık, çünkü sigara kokusunu ben bile alabiliyordum, üstelik bir bardan geliyordu. Fakat çocuk ağlıyordu kapıda. Annem de anne neticede, hamama git, temizlen geri gel, dedi. Abim kuyruğu kısıp hamama yollandı. N'oldu, öyle acıyorum sana demeye benzemiyordu di mi parasızlık...

Parayı çekip verdik, her ay ödeyecektik. Müşkül durum diye bir şey var, abim parayı aldı, bizi o müşkül durumun göbeğine bırakıp gitti. Kirayı öde, krediyi öde, markete git, elektrik, su, yakıt... Geçinemiyorduk. Bu, kapının önüne çıkardığımız çöpümüzden bile belli oluyordu. Kirayı aksatışı-

mızdan... Hiç kimsenin veresiye yazdırmadığı bakkala veresiye yazdırışımızdan...

Komşularımızdan biri belediyede çalışıyordu. Nevzat Abi, Mukadder Teyzelerin damadı. Anneme "Belediyede yardım kolisi dağıtıyoruz, size de getireyim bir koli" dedi, bir gün kapımızı çalıp. "Olur" dedi annem. "Helal sonuçta" dedi, "devletimizin yardımı..." Helal tabii de, devletimize ne, senin oğlun kumar oynadıysa, borca battıysa, sen ona kredi çektiysen, kocandan kalan emekli maaşını krediye bağladıysan, diyemiyordum anneme. Diyecek durumda da değildik zaten. O una, yağa, mercimeğe, fasulyeye ihtiyacımız vardı. Nevzat Abi her ay getirdi yardım kolisini, biz de aldık.

* * *

Biz her kolide "Allah razı olsun Nevzat Abimden" derken takvimler 31 Aralık 1997'yi gösterdi. Ramazan başlıyordu o gece. Belediye koli koli yardım dağıtıyordu, Nevzat Abinin işi başından aşmış, yetişemiyor işlere. Aşağıdan zile bastı, "Zahmet olmazsa inip alıver" dedi. Ben de aşağıya indim. Adam yardım dağıtıyor, o kadarcık zahmetimiz de oluversin. Dışarısı kış kıyamet. Kayınbabası kesmiş önünü Nevzat Abi'nin, soru soruyor, "Çok sıkıştık baba" diyor bu, "paketleri dağıtalım inşallah, bitirir bitirmez evdeyiz, teravihe çarşı camiye gideriz nasip olursa..." falan... Nevzat Abi'yi apartman boşluğunda görüyordum hep. Kayınbabasına, kaynanasına yakalanmak korkusuyla o küçücük, karanlık yerde sigara içiyordu. Kendi evinde süklüm püklüm bir hayat sürmesine acıyordum. Kendime benzetiyordum Nevzat Abi'yi. Onun apartman boşluğuna saldığı dumanı ben yakalamaya çalışıyordum. Al işte yine kıstırılmıştı bir köşeye. İzahat veriyordu Hacı Amca'ya. Dinlememeye gayret ediyordum, titriyor-

dum olduğum yerde. Arabanın bagajı açık, beklemedim Nevzat Abi'yi, ben aldım bir kutu, teşekkür ettim, çıktım yukarı. Nevzat Abi de kayınbabasını savıp başından devam etmiştir herhalde...

Bu sefer hafif geldi kutu taşırken. Üstelik de Ramazan ha, daha çok vermeleri gerekir ama kesmişler diye düşünürken, belki de dedim Ramazan'da ihtiyaç sahibi çok olur diye, pay etmişlerdir. Belediye de sonuçta hangi birimize yetişsin?

Eve çıkınca koliyi açtım her zamanki gibi. Eksileni yerine koyacaktım. Onlardan başka bir şey yemiyorduk zaten doğru dürüst. Fakat öylece kaldım mutfak tezgâhının önünde. Kımıldayamadan, nefes alamadan, yutkunamadan.

Bir küçük şişe şarap, cips, çikolata, sigara, kuruyemiş paketleri... İçinde de bir kart... "Seni seviyorum aşkım, nice senelere..." Hani bulgur, hani fasulye?

Ne yapacağımı bilemedim. Kartı cebime tıkıştırdım. Şişeyi kucakladım, sigarayı avuçladım odama götürüyordum ki kapıda annem belirdi. Şişe olduğu gibi yere... Annem de onun yanına... Mukadder Teyzeleri çağırdım hemen. Birlikte içeriye girdik. Annem yerde yatıyor, yanında kırık bir şarap şişesiyle. Çığlık çığlığa apartman. Hacı Amca da çıktı yukarı. Kolonya sordular, yok. Tövbeler tövbesi deyip yerdeki şarabı koklattı anneme Hacı Amca. Annem ayıldı ama ayılır ayılmaz atladı üstüme. Saçımı doladı ellerine. Babama, abime, en çok da ölene kadar her akşam içip içip anneannemi ve kendisini döven dedeme olan hıncını saldı üstüme tokatlarıyla. Anneannem senelerdir durmadan annemin yanında dedeme beddua ediyor, annem bir ölünün ve üstelik babasının arkasından okunan bunca bedduanın altında eziliyor, ezildikçe

daha çok saçmalıyordu. Zor aldılar Mukadder Teyzeler annemin elinden beni. İki büklüm olup dizlerini ısıra ısıra ağladı annem o gün orada.

Söylemek istemezdim ama itiraf etmek durumunda kaldım. "Nevzat Abi getirdi" dedim koliyi, "arabanın arkasından aldım ben, Hacı Amca da oradaydı zaten, iki koli vardı, yanlış koliyi almışım herhal..."

Bir içgüveysinin katiyen yapmaması gereken hatayı yapmıştı Nevzat Abi. Yılbaşıyla Ramazan'ın aynı geceye denk geldiği ender senelerden birinde evine yılbaşı kolisi götürüp karısını mutlu etmek, bundan sonraki otuz akşam zoraki katılacağı kayınbabalı iftar yemeklerinden önce felekten bir gece çalmak istemişti, ama patladı elinde. Önce apartmandan attı Hacı Amca Nevzat Abi'yi, sonra işten attırdı. En sonunda kızını da aldı geri.

Bir arada tutmaya çalışırken bütün ailesini parampar-ça eden annem de halıyı attı evden. Anneannem ölene kadar da gözyaşlarına karışan tövbelerle sildi yerleri. Ne zaman-ki anneannem göçüp gitti, bedduaların sesi kesildi, babasıyla aralarındaki hesabın öbür dünyada görüleceği kesinleşti, o zaman rahatladı annem. İnanmayacaksınız ama bütün bu olanları kaldıramayacağını kabul edip antidepresana bile başladı. Gıkını çıkarmadan da kullandı. Abim annemi sakinleştirecek kadar tövbe ettikten sonra döndü eve. Ben senelerce hâlâ birinden almayı umduğum bir kartı çıkarıp çıkarıp okudum antidepresan niyetine.

Seni seviyorum aşkım, nice senelere...

İki Elma

Günün birinde köye yerleşeceğim aklımın ucundan bile geçmezdi. Hoş, âşık olacağımı da hiç düşünmezdim. Geçmişte birlikte olduğum çok kadın oldu, sevdim de üstelik. Hatta garip bir şekilde hepsini sevdim. Düzeltmek gerekirse çoğunu aynı anda sevdiğim oldu. Hadi bir düzeltme daha, kadınlar tarafından aynı anda sevildiğim ve her birinin sevgisine aynı anda karşılık verdiğim çok oldu diyelim. Sanıyorum bu daha doğru. Kendimle ilgili gerçekliğimi düzeltmeyi yeni yeni öğreniyorum. Durup durup hayatımı sorguluyor ve anne babasının hatasını başkalarının yanında düzelten yeniyetmeler gibi kendimi utandırıyorum. Mesela neden bu köyde yaşıyorsunuz, sorusuna cevaben "Yalnızlıktan hoşlanıyorum, şehirde insanlara tahammül etmekte zorlandığımı fark ettiğimde bir dümen kırıp rotayı buraya çevirdim, böyle bir inzivaya çekildim" diye cevap veriyorum. Sonra düzeltiyor ve "Hayır, karın seni terk etti ve sen tek başına kendine bir hayat kuramayacak kadar, kendi söküğünü dikemeyecek ve terk edilmenin yumruğunu hazmedemediği için hayatını yeniden toparlayamayacak kadar çaresiz ve gerçekten yapayalnız bir insan olduğun için bu köyde yaşıyorsun Serdar" diye doğru bir cevap veriyorum kendime. Sürekli beni eleştiren kendimi, hiç sevmiyorum diyemeyeceğim, çünkü aslında eleştirilen beni sevmiyorum.

Kendim üzerine düşünmek kırk beşimden sonra mümkün olacakmış. Şimdi bunu yapıyorum. Başka hiçbir işim, eylemim, uğraşım yok. Yaşamaya ve yeniden başlamaya çalışıyorum.

* * *

Lisedeyken annem bir öğle sonu eve yeni başlayan bahçıvana ve karısına –ikisi birlikte işe başlamışlardı, evde fazladan çalışan birilerine hep ihtiyaç oluyordu– kız kardeşlerimden bahsediyor ve gerekli talimatları veriyordu. Odamın penceresi arka tarafa bakıyordu, onlar ön bahçedeydiler ve ben ne işim varsa bilmem, çalışma odasındaydım. Annemin başkalarına bizden nasıl bahsettiğine çalışma odasının penceresinden şahit oldum. Öyle bir merakım yoktu aslında, sadece duydum ve dinledim. "Kızlarım on üç yaşındalar. İkisi de çok özel iki çocuk, anlıyor musunuz? Onlardan bahsederken asla engelli demeyeceksiniz, çünkü engelli değiller. Doğumdan kaynaklanan ufak bir rahatsızlık evet. Sizi anlayabiliyorlar, sadece konuşamıyorlar. Bizlerin yaptığı her şeyi yapabiliyorlar, sadece yürüyemiyorlar. Anlatabiliyor muyum? Tek eksikleri bu. Sizin onlarla bir işiniz yok. Bahçede ya da evde karşılaştığınızda gözlerinizi çocuklara dikip bakmayacaksınız. Onların kendi yardımcıları var ve onlarla ilgileniyorlar. Elbette ihtiyaç duyduğumuzda sizden destek isteriz, ancak sair zamanda herkes kendi işine bakacak. Eşim ve ben çok yoğunuz, işlerinizle ilgili bir aksaklık yaşamak istemiyoruz ki zaten aksaklık yaşamayalım diye sizler buradasınız. Gerisini size Esma Hanım anlatır, ben özellikle bu hususları benden duymanızı istedim. Ha bir de Serdar var, oğlumuz. Peki, anlaşıldıysa soracaklarınızı Esma Hanım'a sorabilirsiniz." Buna benzer şeyler anlattı. Bu konuşmaları sık sık yapmak zorunda kalıyordu. Çünkü senelerdir annemin gölgesi olan Esma Hanım dışında hiç kimse uzun süre bizim evde çalışa-

mıyor, kızların bakıcıları –annem buna yardımcı diyordu ancak buna yardım denilebilmesi için birilerinin asıl işi yapması, bir diğerinin de ona destek vermesi gerekirdi ki kızlar gerçekte hiçbir şey yapamıyorlardı– neredeyse üç ayda bir değişiyor, evde iki engelli kız, bir ben, ortalıkta pek görünmeyen bir baba, annem gibi bir anne, bir Esma Hanım, bir bahçıvan ve temizlikçinin yemeğini yapacak aşçı, bunalıp altı ayda bir kaçıyor, bu kadar insanın temizliğini üstlenen temizlikçi üç ay sonra çekip gidiyor, böylece sürekli birileri gelip birileri gidiyordu. Sadece Esma Hanım bir yere gitmedi ki bugün bile kapıyı onun açacağına eminim.

Kız kardeşlerim ile aramızda üç yaş var. Kızlar doğmadan önceki yaşantımı ne yazık ki hatırlamıyorum. Ev yaşantımıza dair hatırladığım şeylerde hep bir köşede tek başıma oynayan ben ve yerde yatan ikiz kızlarının başında çeşitli bakıcılar, terapistler, doktorlarla birlikte dikilip duran annem, odadan odaya koşturan Esma Hanım, arada bir eve gelip giden babam ve evin içinde dolaşan çalışanların yüzleri var. Belki yaşamımın ilk üç yılı öyle değildi, belki annem kızlarla ilgilendiği gibi benimle de ilgileniyordu. Belki o yılların merkezinde ben vardım. Bilmiyorum, hatırlamıyorum. Babama dair hemen hiç anım yok. Anneme dair anılarımı düşündüğümde, birbirinden farklı yüzlerce fotoğrafi bir araya getirerek bir portre oluşturuyorlar ya hani, öyle bir uygulamayla anneli anılarımı derleyip topladığımda ortaya benim portrem çıkıyor. Ve işte bu portreyi dünya üzerinde hiç kimse, ben dahil hiç kimse sevmiyor.

* * *

Annem hakkında çok düşündüm. Hep. Çocukken yatağıma yatar ve annemin gelmesini beklerdim. Zaten gelme hu-

yu yoktu. Yani her akşam geliyordu da birkaç akşam gecikmiş değildi. Hiç gelmiyordu. Beni Esma Hanım yatırıyordu yatağa. Sonra büyüdüğüme kanaat getirmiş olmalı, o da gelmez oldu. Sadece akşamları odamın kapısını çalıyor, bir isteğim olup olmadığını soruyordu. Genelde bir isteğim oluyordu. Bu yaştayım ve hâlâ annemi düşünüyorum. Hele şurada, İstanbul'daki yaşantımdan çok uzak olan bu köy evinde yalnız geçirdiğim her gece kapının açılıvermesini ve içeriye annemin girmesini istiyorum. Nasılsın Serdar, dese yeterli gelebilir. Ben ona yine iyiyim derim. İyi değilim ama öyle derim. Sonra ona "Anne beni niye böyle bir insan yaptın?" diyebilmeyi çok isterim. Bu soruyu çok soruyorum hayalimde ve çok cevap veriyorum.

"Ben yapmadım Serdar, sen kendin böyle oldun. Ben sana hiçbir şey yapmadım."

"Evet anne ben de onu diyorum. Sen bana hiçbir şey yapmadın."

Sonra büyük bir sessizlik oluyor aramızda. Hayalimde birbirimizi kavga ettiremiyorum. Çünkü birbirimizi kavga edecek kadar tanımıyoruz.

Aslı'yla kavga edebiliyorduk ama. O bağırıyordu. Ben susuyordum. Bana "Senin kadar olmamış bir insan görmedim, beş yaşında kalmışsın. Bir an önce büyüdüğünün farkına varsan iyi edersin, çünkü kimse seni büyütmeyecek. Kimse annelik yapmayacak sana. Anlıyor musun? Ben senin karınım. Annen değil. Karın. Dünya senin etrafında dönmüyor küçük bey!" dediğinde kırk beş yaşındaydım ve o an hatıralarımın arasında annemin çıkıp gelmesini yine de çok isterdim. Hayalimde bile çıkıp gelen Esma Hanım oldu. O her zamanki sessiz adımlarıyla araladı kapıyı, "Bir isteğiniz var mı küçük bey?"

Sonra Aslı gitti. Bir öğle sonu, bir valiz eşyayla gitti. Bir anda girmişti hayatıma. Parasını babamın ödediği okullardan mezun olup, babamın işyerinde verdiği ve asla gitmediğim bir iş üzerinde güya çalışıyor, babamın aldığı arabayla geziyor, babamın aldığı evlerden birinde oturuyor, annemin gönderdiği bir kadınla evimi çekip çeviriyor, babamın sosyal çevresindeki insanlarla arkadaşlık ediyor ve doğuştan verilmiş sarı saçlarım, uzun boyum ve parasını babamın ödediği gösterişli kıyafetlerimle ne yaptığımı bilmediğim bir hayat yaşıyordum. O zamanlar bunların farkında değildim. Olup bitenleri ve kendimi nasıl uyuşturduğumu, durduğumda anladım. Bu köye taşındığımız ilk zamanlar ve sonraki yıllar...

* * *

Aslı'yı avukat bir arkadaşımın ofisinde gördüm. Yeni boşanmıştı. Çok güzeldi, çok farklı ve çok sıradan, çok sade ve çok ışıklı, çok sessiz ve çok konuşkan, çok saf ve çok bilgili, çok kırılgan ve çok güçlü. Aynı anda birbirinin zıttı her şey olabiliyordu Aslı. Ben hangisine âşık olduğumu bilmiyordum. Henüz bitmiş bir evliliğin ardından, benimle birlikte olması için çok zorladım onu. O bende ne buldu? Bu sorunun cevabını eskiden, ben âşık olunmayacak bir adam değilim, diye yanıtlayabilirdim. Ama sevgiliyken, evlenirken, evliyken bal gibi biliyordum. Ben olmasaydım Aslı boşanmanın hemen ardından bir boşluğun içinde bulacaktı kendisini. Yeteri kadar sevilmemiş bir evliliğin ardından kendisini sevecek "şey" her neyse ona tutunabilirdi. Bir dil kursunda öğretmendi Aslı. Bir mali müşavirle evlenmiş. Anne babasını kaybetmiş. Kardeşi yurtdışına gitmiş ve dönmemiş. Koca bir şehirdeki yalnızlığını doyurmaya yetmemiş kocası. Böyle anlatırdı onu. "Eğer çok yalnızsan insan hastalıklı bir şekilde evlendiği kişinin hem kocası hem babası hem abisi hem çocuğu hem arkadaşı

olmasını istiyor. Benimki sadece koca bile olamadı" demişti. Tuhaf ki beni terk etme sebebini de "Ben senin annen değilim ve asla olmayacağım" cümlesinde dile getiriyordu.

Birlikte olduğumuz ilk yıl kendisini bambaşka bir dünyanın içinde buldu. Sonra sıkıldı. Gittiğim yerleri beğenmiyordu. İlk kez bir kadın götürdüğüm mekânları beğenmiyordu. Ben de gitmiyordum. İlk kez bir kadın evde oturmaktan bahsediyordu. Yemek yapmaktan, film izlemekten, konuşmaktan, kahvaltıda menemen yapmaktan... Ve yapıyordum. Beş senedir bahçenin bakımını yapan, adını bilmediğim bahçıvanla sohbet ediyordu Aslı. Çimleri suluyordu. Çiçeklerle uğraşıyordu. Beni de çağırıyordu ve gidiyordum. Çok âşıktım. O zamana kadar bahçeli bir evde yaşadığımın farkında bile değildim, çünkü zaten bütün evlerin bahçeli olduğunu zannediyordum. Çimlere yalınayak bas, dediğinde daha önce çimlere basıp basmadığımı bile bilmiyordum. Bahçeye hiç çıkmıyordum ki. Evin sadece yatak odasını kullanıyordum. Aslı gelene kadar... Ondan bir an ayrılamıyordum. Önce evini kapatmaya ikna ettim Aslı'yı. Benim yanıma taşındı. Bunun için ona yalvardım. Ayrı kaldığımız gecelerde onun evine gidiyordum. Bağımlılık gibi bir şeydi bu. Hep yanımda olsun istiyordum, ondan ayrılırsam –ona değil– bana bir şey olacakmış hissine kapılıyor, gece yarısı kapısına elimde bahçenin gülleriyle dayanıyordum. Çiçekçiden alsam sevmeyeceğini, bahçeden koparırsam kızacağını biliyordum. Kızsın. Yeter ki kızsın. Ve ben onun bana kızışını seyredeyim. Sonra beni affetsin diye dolanayım ayaklarının altında. Affetsin ve sarılsın, öpsün istiyordum.

* * *

Bir yılın sonunda hiç kimseye haber vermeden evlendik Aslı'yla. Bir akşam onu annemlere götürdüm. Kapıyı Esma Hanım açtı. Babam da evdeydi. Annem salondaydı. Birileri dolaşı-

yordu yine evde. Kızlar odalarındaydı, ince bir ağlama sesi duyuluyordu. Annem biz gelince pikaba bir plak koydu. Bunun sebebi keyiflenmiş olması değildi. Susuyorduk. Plak dönüyordu.

"Bize arkadaşını tanıştırmayacak mısın?" dedi sessizliğin ardından.

"Karım."

"Ne?"

"Karım. Aslı."

Şaşırmadı annem. Duygularını asla belli etmezdi. Bilmiyorum belki de bana karşı öyleydi. Babam,

"Haber vermemiş olmanın muhakkak bir izahı vardır. Uygun bir zamanda dinlemek isterim" dedi.

"Tabii" dedim.

Sessizce oturuyorduk salonda. Bu koltuklara en son ne zaman oturduğumu hatırlamayacak kadar yabancıydım büyüdüğüm eve.

"Ne iş yapıyorsunuz Aslı?"

"Öğretmenim."

"Yaa."

"Evet."

Plak bitti. Annem müsaade isteyip üst kata çıktı. Sonra inmedi. Babam "Bir ara şirkete uğra lütfen" dedi. Sonra kalktık. "Hadi gidip kokoreç yiyelim" dedi Aslı. Bir şeyin onu üzmesine asla izin vermiyordu. Hüzünden bu kadar kaçan birini daha görmedim.

Aslı okuldayken onu çok özlüyordum. Çalışmasan olmaz mı,

sorusunu nasıl cesaret ederek sordum bilmiyorum. O kadar korkarak sormuştum ki, kabul etmesi beni çok şaşırttı. Sonra bir şartla bunu kabul edeceğini söyledi. Madem ikimiz de çalışmayacaktık, öyleyse İstanbul'da yaşamanın bir anlamı yoktu ona göre. Yaşamayı çalışmak sayıyordu, belki de ben İstanbul'da olmayı yaşamak sayıyordum. "Yurtdışı mı?" diye sordum. Kahkahalarla güldü. İstanbul'dan başka şehir bilmiyordum ben. Onu mutlu etmek için bir sahil kasabası aramaya başladım. Sahil istemiyordu. Sahiden bir köyde yaşayacaktı o. Kasabada değil, köyde. İnanılmaz heyecanlıydık. İkimiz de. Sakarya'da beş dönümlük bir arsa bulduk. İki köyün arasında bir ceviz bahçesi. Beni salsan ceviz ağacının ne olduğunu bilmez, ağaçla çalıyı bile ayıramazdım birbirinden. Ama öğrendim. Ben öğrendikçe Aslı mutlu oluyordu. "Harikasın" diyordu. Aslı harikasın desin diye daha çok şey öğrenmeye çalışıyordum. Annesi başını okşasın diye sürekli konuşan ve bildiklerini tekrar edip duran bir çocuk gibi dolanıyordum Aslı'nın peşinde. O arsaya öznesi Aslı, nesnesi prefabrik ev, eşyalar, soba, odun, hortum, kürek, tavuklar, horoz, arı kovanları, köylüler, sessizlik, yıldızlar, otlar, dikenler, taşlı yollar, sıcak, soğuk, kar, dolu, fide, ilaç, ekmek, bakkal, reçel, hastalık olan uzun cümleler kurduk. Aslı mutluydu. Yüklemi ben taşıyordum sırtımda. Her şeyi geride bıraktım. Sadece kıyafetlerimi alarak geldiğim bu yeni evde, kıyafetlerimin bile nasıl olmadığını, uymadığını –ilk kez kıvırdığımda pantolonun paçalarını ve Aslı'nın gülen yüzünü gördüğümde diğer paçayı nasıl hızlı kıvırdığımı anlatamam– benim oraya olmayacağımı biliyordum. Bu bir evcilik gibi geliyordu. Kızlar hiç doğmamış, babam işte, annemle ben de bahçede evcilik oynuyoruz. Aslı çok mutlu. O güldükçe daha çok gülüyoruz. Sonra ben huysuzlanıyorum. Aslı beni teselli ediyor ve sevişiyoruz. Ertesi gün oyun yeniden başlıyor.

Biz böyle beş yıl geçirdik. Bambaşka bir hayatın içindey-

dik. Aslı kendini meşgul edecek şeyler buluyordu. Bir masalda yaşıyor gibiydi. Tarlalara çalışmaya bile gitti. Neden kaçıyor, ne arıyordu bilmiyorum. Ama mutluydu. Bugün süt sağdım, cümlesini anlayamadığım bir sevinçle kuruyor, ağaçlara dolu vurduğunda ağlıyordu. Köylü kadınlarla arkadaşlık ediyor, onları dinliyor, köydeki çocuklara evde ders veriyordu. Mutluydu Aslı. Geri dönmek üzerine hiç konuşmadık. Ama çok kavga ettik. Kadınların eve gelmesini istemiyordum. O, köylü oldukları için onları istemediğimi sanıyordu. "İnsan onlar" diye bağırıyordu, "insan onlar insaaaaan!" Cevap veremiyordum çünkü sorun onların insan olması değil, seni benden almaları, birkaç saat senin benim yanımda olmaman, benden ayrılman Aslı, diyemiyordum. Çocukların eve gelmesini istemiyordum. Aslı "Ben öğretmenim" diye çığlık atıyordu kavga ederken. Ben "Sadece benim öğretmenim olamaz mısın?" diyemiyordum. Kıskanıyordum. Annesini diğer çocuklardan ve diğer insanlardan kıskanan bütün çocuklar gibi. Ama bunu Aslı'ya böyle söylemiyordum.

Sonra bir gün gitti. Bir sabah kahvaltı hazırlıyordu. Karşıdan onu izliyordum. Onun annem olduğunu hayal ediyordum. Bu saplantılı hayal uzaklaşmıyordu zihnimden. Başımı iki yana sallıyordum düşünürken ama gitmiyordu. Daha başka bir hayatımız olsaydı eğer, kızlar olmasaydı ya da sağlıklı doğsalardı nasıl olurdu? Annem beni sever miydi? İlgilenir miydi? Birlikte kahvaltı hazırlar mıydık mesela? Oyun oynar mıydık? Veli toplantılarına gelir miydi? Birlikte yazlığa gider, kumdan kaleler yapar mıydık, beni Esma Hanım'la göndermek yerine kendisi gelir miydi? Geceleri kitap okur muydu bana, belki yanımda yatar mıydı? Aslı ne güzel anne olurdu. Çocuk istemiyordum. Bundan ölesiye korkuyordum. Aslı'nın başkasının annesi olmasına dayanamazdım. Bu benim çocuğum bile olsa. Aslı yumurta kırıyordu. Bir yandan konuşuyordu. Anlattıkla-

rını dinlemiyordum. Sonra biri kapıyı tıklattı. "Ben bakarım anne" deyip fırladım yerimden. Aslı dönüp bana baktı. Ben ona. O bana. Kapıyı açamadım. Çivilenmiş gibi kaldım yerimde. Kapı tekrar çaldı, tekrar. Sonra gitti gelen. Kahvaltıya oturmadık. Gidip özür diledim. Çok özür diledim. Düzeltmem gerekiyor, dedim, ağladım. "Ben senin annen değilim" çığlıkları attı Aslı. O öğleden sonra valizini topladı ve gitti.

Asla ait olmadığım bir hayatın içinde tek başıma kalakaldım. O günü evde geçirdim. Ertesi gün karnım acıktı ve valizimi alıp İstanbul'daki evime gittim. Sığamadım eve. Sanki misafirliğe gelmişim de birazdan Aslı çağıracakmış gibi yabancı yabancı dolaştım odalarda. Sonra valizimi açmadan, bıraktığım yerden alıp tekrar köye döndüm. Bu geliş gidişi günlerce yaşadım. Annemlere gitmeyi bile düşündüm, arabayla evin yakınına gidip uzaktan baktım, gitmedim. Aslı'yı bir kere bile aramadım. Aslı'ya değil anneme öfkeliydim. Bu yüzden sık sık annemi aradım. Kızmak, bağırmak, Allah belanı versin demek istiyordum ama yapamadım. Hal hatır sorup kapattım ki zaten onun çok işi vardı.

Psikoloğa gitmeyi denedim. Her şeyi anlattım. Annemin var olan yokluğunun beni derinden sarstığını, annem tarafından bir nevi terk edildiğimi söyledi. "Geçmişten bugüne gelince anneniz olmaya aday belirlediğiniz bir eş bulmuşsunuz ancak o da sizi terk etmiş. Biliyor musunuz insan aşina olduğu duyguya yapışır. Yani o duygu onu zedelemiş bile olsa güvenilir gelir. Çünkü anneden gelmiş ve aşinasınız. Böyle bir eş seçmeniz onu anne yapmanız ve terk edilmeniz çocukluğunuzun tekrarı" dedi. Bunu biliyoruz da ne yapacağız, Aslı'yı özledikçe annemi öldürmek istiyorum, diyemedim. Bir sonraki seansta görüşmek ve bir daha asla görüşmemek üzere randevulaştık. Sonra köye döndüm.

Aslı'sız bir köy yaşamına nasıl ayak uydurdum bilmiyorum. Ama her şeyi öğrendim. Pazara gitmeyi, yemek yapmayı, tavukların yumurtasını toplamayı, bahçeyle uğraşmayı, gübreyi, böcek ilaçlarını, otları yolmayı, evi toplamayı, geriye kalan vakti okuyarak geçirmeyi. Kimseyle konuşmuyordum. Aslı'yla geçirdiğim beş senede arkadaşlarımın tamamını geride bırakmıştım. Mesafe kapanmayacak kadar açılmıştı. Beş yıl sadece Aslı'yla konuşmuştum, o gittikten sonra sadece sustum. Anneme mektuplar yazarak rahatlamayı denedim. İki ay boyunca göndermediğim ve göndermeyeceğim mektuplar sıraladım masanın üstüne. Sonra ondan da vazgeçtim. Yazdıkça, düşündükçe, hayal ettikçe bileniyordum anneme karşı, ama asla affetmiyordum onu. Çözümü kitaplarda bulmayı denedim. Başlığında anne geçen bütün kitapları aldım. Alakalı alakasız bütün anneli kitapları okudum. Affetmek kelimesini bulduğumda hazine arıyormuş gibi dalıyordum sayfanın içine. Ama bulamıyordum. Affet diyordu herkes. Ama nasılını anlatmıyordu.

Affetmem için kasım olacakmış, evden çıkıp pazara gidecekmişim ve o kadını görecekmişim...

* * *

Her cumartesi ilçeye, pazara gidiyordum. Aslı çok severdi. Bahçede yetiştiremediğimizi oradan alır, gitmişken kasabanın tek köftecisinde köfte yerdik. Boğaz'da yemek yiyormuşuz gibi keyiflenirdi köftesini çatalının kenarıyla bölerken. Aslı gittikten sonra ihtiyacım olmasa da her hafta pazara gittim. Tezgâhları dolaştım, bir şeyler aldım ve köfte yedim. İstisnasız her hafta... Kasımın üçüncü haftasıydı, hava epey soğumuştu. Keyifsizdim, sırtım ağrıyordu ama gitmemek aklıma bile gelmedi. Her şeyi bıraktığı gibi devam ettirirsem

Aslı'nın çıkıp geleceğini, gelip de her şeyi yerli yerinde bulduğunda sevineceğini düşünüyordum.

Köyden çıkıp ilçeye varana kadar üç dört köyün sınırından geçiyorum. Birinden geçerken bir karıkoca gördüm yol boyunda. Eskiden olsa onları görmezdim bile. Aslı'nın bu tür insanları gören üçüncü bir gözü vardı. Daha önce pazara giderken yolda gördüğümüz insanları alıp götürdüğümüz çok oldu. O gün yolda birini görürüm ve Aslı'yı düşünürüm umuduyla kullanıyordum arabayı. Karıkocayı görür görmez durdum. Pazara gidiyorlarmış. Götürürüm, dedim. Kadın arkaya oturdu. Adam benim yanıma oturunca irkildim. Orası Aslı'nın yeriydi, ben onun orada oturduğunu, arkadaki köylülerle sohbet ettiğini hayal edecektim. Ama adama da in diyemedim.

Buradaki insanların yaşlarını asla kestiremiyordum. Daha önce yaşlı diyerek baktığım insanların benden küçük çıktığı çok olmuştu. Daha otuzunda saçları dökülmeye, yüzleri kırışmaya başlıyordu erkeklerin. Yanımdaki adam en az yetmişinde gösteriyordu. Sorsam belki elli diyecekti. Adam durmadan konuşuyordu. Bacaklarının arasına aldığı pazar çantasından ağır bir peynir kokusu geliyordu. Hanımı otobüse bindirecekmiş, kendisi de pazarlık yapıp geri dönecekmiş. İstanbul'daki oğullarının yanına gidiyormuş hanım. Hanım deyince dikiz aynasından kadına baktım ve çok şaşırdım. Ağzında sigara vardı kadının. Bir kibriti yakmaya çalışıyordu. Ne yapıyorsun, içme arabamda sigara falan diyemedim, çok şaşırdım. Bir köylü kadının başka birinin arabasında hiç sormadan, izin istemeden sigara içiyor olması çok şaşırtıcıydı. Yandaki düğmeye basıp arka kapının camını indirdim. Kadın kibriti camdan attı. Adam anlatıyordu. Hava soğukmuş bugün. Otobüs saatine daha varmış ama oğlana pazardan bir şeyler alacaklarmış. Oğlan bankada müdürmüş. Gelin de aynı bankada çalışıyor-

muş. Gelin apandisit olmuş dün gece. Hastaneye kaldırmışlar. Apar topar çağırmışlar annesini. Hemen otobüse binip gitse olurmuş ama, boş gitmek de olmazmış. Adam anlatıyordu. Aslı olsa ne çok soru sorardı adama. Ben bir şey sormadım. Sadece kadını izledim. Sigarayı bitirip camdan attı ve bir tane daha yaktı. Yüzünün çizgileri o kadar fazlaydı ki, mutsuzluk yüzünde donmuş gibiydi. Dayanılmaz bir ağrıyla baş ediyormuşçasına kıvranıyordu. Başörtüsünün bir ucuyla gözünü kaşıdı bir ara. Zorla bir yere götürülüyormuş, işkence çekiyormuş, dünyanın en büyük ıstırabını yaşıyormuş gibiydi. İnanılmaz rahatsız olduğum kadınla ilgili derin bir meraka kapıldım. Gözümü ondan ayıramıyordum. Aslı olsa "Abla" deyip başlardı kadınla konuşmaya. Denemek istedim, ama yapamadım. Kadın üçüncü sigarasını bitirdiğinde pazara vardık. Arabadan inip uzaklaştılar. Adam teşekkür etti, kadın hiçbir şey demeden kocasının peşinden gitti. Gözden kaybolana kadar kadını izledim. Ayakları ve bedeni birbiriyle resmen kavga ediyordu. Gitmek istemediği çok belliydi. Ne pazara ne İstanbul'a ne de başka bir yere. Biraz sonra kendime gelip arabayı köftecinin önüne park ettim. Pazarda boş boş dolandım. Kendime pırasa aldım. Aslı çok güzel yapardı. Onun limon seçişini hayal ederek limon seçtim. Geçen hafta sadece sabahları haşlanmış yumurta ve akşamları ekmek arası peynir yemiştim. Bir önceki hafta aldıklarım duruyordu. Sadece pırasa ve limon aldım. Köftecide yemeğimi yedim. Ayran içtim. Aslı'yı özledim. Arabaya binerken o adamı gördüm yine. Kadın yoktu bu kez. Elinde bir poşet elma taşıyordu. Daha bitirmemiş pazarlığını diye düşündüm. Adamla göz göze geldik. "Giderken bırakayım istersen" dedim. "Allah razı olsun" dedi. "Pazarlığını bitir sen, beklerim" dedim. "Bitti pazarlığım" dedi. Elma almaya mı geldin pazara diyemedim. Ben de sadece pırasa ve limon almıştım sonuçta. Adam yine arabaya, bir saat önce indiği yere oturdu. Kadın gitmişti. Arabada hâlâ sigara kokusu duruyordu.

"Yengenin kusuruna bakma" dedi adam.
"Yok" dedim.

Ne diyeceğimi bilmiyordum. Bunca zaman sonra bile konuşamıyordum bu insanlarla. Ama merak da ediyordum.

"Hep bu kadar çok mu içiyor?" dedim.
"Hee, n'apsın?" dedi.

N'apsın mı? Ne demek n'apsın? Aslı olsa sorardı işte, ben soramıyordum. Sohbet edemiyordum. Aslı'yı taklit etmeye başladım. Bunu seviyordum son zamanlarda. Onun gibi yürümeye, onun gibi uyanmaya, dolap kapaklarını onun gibi kapatmaya falan çalışıyordum evde.

"Hayırdır, bir sıkıntısı mı var?" dedim. Aslı olsa tam böyle sorardı evet, tam da böyle sorardı. Sonra sıkıntısı neyse çözerdi onu. Aslı o kadının elinden alırdı sigara paketini.

"Yok, elhamdülillah. Ama işte, yoruluyor. Zor. Çocuklarla, n'apsın? Şimdi oğlan da çağırıverince... Gitmesen olmaz, o da evlat. O da çağırıyor. Gelin hastalanıyor gel anne. Ev taşıyorlar gel anne. Çocuk hastalanıyor, bakacak kimse yok gel anne. Kız arıyor çocuklara bakamıyorum, gel diyor. Ama kaça bölünsün kadın? İçiyor. Çok içiyor. Var bir senesi, hep böyle. Bunda buldu çareyi. Ses etmiyorum ben de, içsin. N'apsın?"

Kaç çocukları olduğunu merak ettim. Ben merak etmezdim aslında ama Aslı için ettim.

"Kaç çocuğunuz var?"
"Dört Allah bağışlarsa. Kız Akyazı'ya evlendi. O yakın şükür. Gidip gelmek kolay. Oğlan İstanbul'da. Öbür ikisi özürlü."

Ne diyeceğimi bilemedim. Kızları görenlerin gözlerini kaçırdığı gibi dikiz aynasına diktim gözlerimi. Aslı olsa kaçırmazdı gözlerini. Aslı olsa... Aslı.

"Küçükler mi?"

"Küçükler ya. Biri otuz ikisinde, biri otuz beş. Ama küçükler. Ne yemek yiyebilirler anaları olmadan, ne tuvaletlerine affedersin. Şimdi hanım gitti mecbur. Birini bir odaya koydum, birini öbür odaya. Birer elma verdim ellerine, ben gelene kadar oyalansınlar diye. Seni de Allah çıkardı karşıma. Çabucak gittik geldik Allah'ın izniyle. Yengen yok şimdi bir hafta. Ben de bakıyorum ama anaları gibi olmuyor. İşimiz iş şimdi bir hafta. Çağırmasalar iyi ama, işte onlar da evlat. Yengen çok üzülüyor çağırdıklarında. Gitse bir türlü gitmese bir türlü. N'apsın?"

Annem... N'apsın... Kızlar... Annem... Ben...

"Ben burada ineyim beyim, Allah razı olsun."

İndirdim arabadan. Güneşi arkasına alıp yürüyüp gitti adam. İzledim. Adamın yok oluşunu. Yolun yalnızlığını. Havanın kararmasını. Yıldızları. Sabahın ışığını... Hepsini aynı yerde izledim.

Ertesi sabah jandarma camı tıklattı. Bir sorun olup olmadığını sordular. Bir şey olmadığını söyledim. Eve gitmemi söylediler. Gittim.

Bir tencere pırasa pişirdim Aslı'nın pişirdiği gibi, anneme gittim...

Dünya Ahiret Abimsin

İnsanlar öyle tahmin ettiğiniz gibi iyiler ve kötüler diye ikiye ayrılmaz. İyiler var, kötüler var, bir de tesadüfen iyi olanlar var. En zoru da bu üçüncülerin işi. Ben o gruptanım. İyi de olsan kötü de olsan, iyi kötü yaşarsın. Ama tesadüfen iyi olduysan işler öyle kolay olmuyor.

Beni bizim buralarda kime sorsan, "gariban babası" derler. Öyle miyim? Öyleyim. Hiçbir kusurum yok, adeta bir iyilik meleğiyim, bu dünyaya iyilik için gelmişim, kimsesizlerin kimsesi, yoksulların yardımcısı, yalnızların dostu, hastaların şifacısı, melekut âleminin yeryüzü temsilcisiyim. Yalan mı? Hiç değil. Ama bir sor bakalım, iyi oldun da nasıl iyi oldun? Kolay mı öyle iyi olmak? Hadi bugün iyi olayım de bakalım, olabiliyor musun? Ben bu işlere bulaşalı, kendimi unutalı tam otuz iki sene oldu. Bu kadar zamandır başkaları için yaşıyorum.

Her şey Haluk denen geçimsizin, düğüne on beş gün kala nişanlısından ayrılmasıyla başladı. Ahlaksızın önde gideni, kızı nişanlıyken aldatıp da yakalanınca kız nişanı attı. Her şey hazır ha, davetiyeler dağıtılmış, düğün salonu tutulmuş, ev kurulmuş, gelinlik damatlık alınmış. Her şey hazır, hiçbir eksik yok, tek eksik gelin. Ben o gün, rahmetli babamın alelacele çekip gittiği dünyada bana bıraktığı haneye ekmek parası tedarik etmek amacıyla çakılı kaldığım tuhafiye

dükkânında oturuyordum. Tezgâhın arkasındaki döner koltukta bir sağa bir sola dönüyor "Ulan ben daha yirmi dört yaşındayım, ne işim var tuhafiyecide, çıkıp gezeyim, dükkâna gelen kızlara 'buyrun nasıl yardımcı olabilirim' demek yerine 'buyrun kulunuz köleniz olayım'" diyebileyim diye kendi kendimi yiyip bitiriyor ama kimseye bir şey diyemiyordum. Çünkü rahmetli aramızdan ayrılırken "Herkes sana emanet İsmet" diyerek gitmiş, bana kendi dünya yükünü gözü yaşlı bir vasiyetle kilitlemişti. Her an dükkânın kapısına, bana takdim edilen kilidi asıp anamı ve kardeşlerimi de arkamda bırakarak gidebilir, her an dükkânı devren satıp paranın da üstüne yatabilir, her an müşteri kızlardan birine sarkabilir, her an madem dükkân benim deyip akşamları arka tarafı kumara açıp hayatıma renk katabilir, her an bir şişe bira açabilir, her an her şeyi yapabilirdim. Ben öyle dükkâna çakılışımın ikinci senesinde oturduğum yerden her an gerçekleştirilebilecek ve asla gerçekleştirilmemesi gereken hayaller kurarak dükkândaki ürünlere bakarken kapıdan içeriye elinde koca bir paketle Haluk denen uğursuz girdi. Yüzünden düşen bin parçayı dükkânın içine dağıttı, paketi çıkarıp gelinliği tezgâhın üstüne serdi.

"Zekiye'yle ayrıldık" dedi.

Ben de kederinden elinde gelinlikle gezmeye başlamış, üzüntüsünden ne yaptığını bilmiyor diye düşünüp hemen sigara uzattım bu Haluk denen otlakçıya.

"Oğlum nişanlıların hepsi düğün öncesi kavga ediyor, hiçbir şey olmaz, barışırsınız, çay söyleyeyim mi sana?"

"Öyle değil, attı nişanı, düğün iptal, abileriyle çok pis girdik birbirimize, yok düğün müğün olmayacak."

"E sen niye gelinlikle geziyon madem, prens gibi?"

"Bu Zekiye müsrifi bize bu gelinliği dünya paraya aldırdı. Mağazayı arayıp sordum. Bedenine göre diktirdik diye geri almıyorlar. Elimde kaldı bu gelinlik, sat bunu dükkânda" dedi Haluk denen pinti.

"La Haluk sen manyak mısın, tuhafiyede gelinlik mi satılır, nişanı atılan kızın gelinliğini alan mı olur, hadi ben sattım, onlar da aldı diyelim, hazır gelin nereden bulunur?"

"Dursun senin dükkânda. Gördükçe yırtıp atasım geliyor. Dünya masraf yaptık. Ev tutuldu. Mobilyalar yerleşti. Hiçbir eksiği yok. Çay süzgecinden tuvalet fırçasına kadar her şeyi aldım. Şimdi o eşyaları n'apçaz onu düşünüyorum. Düğün salonu tanıdıktı Allah'tan da onda kaporayı yaktığımızla kaldık. Adam istemedi paranın geri kalanını. Peder dünyanın lafını etti. Hıncımdan mobilyaları kesesim geliyor. Sen bu gelinliği al, alan olursa ne âlâ..."

"Lan oğlum manyak mısın, kim tuhafiyeciden gelinlik alır?"

"Alan olmazsa verirsin birine. Kesicem yoksa İsmet ben bu gelinliği. Ya bileklerimi kesicem, ya mobilyaları, ya gelinliği, ya pederi" dedi çıktı gitti Haluk denen dengesiz.

Koca gelinlikle kaldım fındık kadar dükkânda. Vitrine asan asmaya gelmez, dükkâna koysan koyamazsın, zaten daracık yer. Katlayıp yeniden kutusuna koydum. Dükkânı kapatıp eve gittim. İçeriye girdim, evde bir sessizlik hâkim. Annem alnına tülbent bağlamış, elinde kolonya şişesiyle çökmüş kanepeye... Karşısında da gençten bir kız oturmuş ağ-

lıyor. Kim bilmiyorum. Selamünaleyküm deyip ben de oturdum bir köşeye. Soramıyorum da "Anne ne oldu?" diye. Epey sessiz kaldıktan sonra "Oktay kız kaçırmış" dedi annem burnundan soluyarak.

"Hangi Oktay?"

"Eşşeğin boku Oktay!"

"Annaam Şengül Teyzemin Oktay?"

"Heee Şengül Teyze'nin Oktay."

"Kız kimmiş yaa, manyak yemin ediyorum millet, Oktay'a kaçılır mı hiç?" derken annem başıyla karşı kanepede oturan kızı işaret etti.

Allah'tan teyzeme, enişteme ve Oktay'a daha fazla giydirmeden annem kızı gösterdi. Oktay kızı bize kaçırmış. Bir gün önce kaçmışlar. Kaçış planları bir günlük olduğu için paraları bitmiş, bir geceyi otelde geçirip ikinci gece için bizim eve düşmüşler. Ben annemden olanları dinlerken Oktay tuvaletten çıktı. Hayırlı olsun, dedim. Annemin başından, kızın ağlamış gözlerinden, Oktay'ın da yüzünden anladığım kadarıyla annem söylenecek her şeyi söylemişti zaten, bize sadece hayırlı olsun demek kalmıştı. İşsiz güçsüz Metin Enişte'yle suratsız Şengül Teyzemin kabiliyetsiz oğlu Oktay kızı kaçırmış, bize sermişler postu.

Annem mecburen aracı oldu. Kızın ailesiyle görüşmeye gidildi, özürler dilendi, eller öpüldü, hızlı bir düğün sözü verildi, o hızlı düğün de organize edildi. Şengül Teyzem bir göz odasını yeni geline açtı. Geline çeyiz meyiz alınmadı ama düğün mecburen yapılacaktı. Düğün yapılınca da gelinlik giyilecekti. E peki gelinliği Metin Enişte bitlerini satıp mı alacaktı? Sonunda bu iş anneme patladı. Annem de parayı nihayetinde benden alıyordu. Yok yere çıkan gelinlik maliyeti-

ni Haluk denen üçkâğıtçının gelinliğini bizim Oktay'ın gelinine giydirivererek karşılamak geldi aklıma. Vermeden önce de Haluk'a gidip;

"Haluk oğlum sevaptır, Allah bir yerden alır, bir yerden verir. Bunca uğursuzluk hep senin sadaka azlığından. Vereydin zamanında sadakanı, katiyen yakalanmazdın nişanlına. Allah seni kim bilir hangi beladan korudu Zekiye'ye nişanı attırarak. Başının gözünün sadakası olsun diye ver gelinliği, yine ver. Bak yuva kuranın da Allah yardımcısıdır, bugün onlara yarın sana, düşmez kalkmaz bir Allah" falan diye konuyla alakalı alakasız bulduğum tüm cümlelerden karışık bir seçki sunarak "Âmin" dedirttim Haluk denen imansıza.

Böylece gelinlik dükkânda daha bir hafta bile beklemeden bizim gelinin oldu. Ama gelinlik öyle güzel ve gösterişliydi ki, o gelin kızın hayır duasının bana bin yıl yeteceğine bugün bile eminim. Oktay'ın ağlak karısı gelinliği giyince hüngür hüngür ağladı. Gelinliğin sadece bir gün giyilebilen bir şey olmasına lanet ettim. Ama neden bilmem o bir günlük mutluluğu çok gördüm kıza. Düğünden bir hafta sonra gidip "Bak sen nasıl mutlu oldun, başkaları da mutlu olsun, ver gelinliği de senin gibi garibanlara giydirelim, her giyenin sevabı sana yazılsın" diyerek gelinliği geri aldım gelinden. "İsmet Abi, sen beni darda koymadın, beni gerçek gelin gibi giydirip gelin ettin ya, Allah ne muradın varsa versin, tuttuğun altın olsun, al tabii ben ne yapayım artık abi gelinliği, fukara babasısın İsmet Abi" dedi. "La git yirmi dördündeyim ben daha, ne fukara babası" diyemedim kıza, "Hakkını helal et kızım" dedim fukaraya.

O haftanın sonunda dükkâna yol sormak için birileri geldi. Memur bir karıkoca. Tayinleri bizim buraya çıkmış, ev arı-

yorlarmış. Eşyalarını memleketten getirteceklermiş ama eşyalar da zaten eskiymiş, kamyoncu dünyanın parasını istemiş ama işte ne yapacaklarmış, eşyaların bazılarını buradan alacaklarmış ama oradakiler gelmeden de olmuyormuş. bir eve çay süzgeci bile lazım oluyormuş, her şeyi düşünmek gerekiyormuş, vakit de daralmış. Bunlar çay süzgeci deyince aklıma Haluk denen namussuzun yeni evi geldi.

"Bizim bir arkadaş dedim, yeni bir iş kurdu. Evi kiralıyor, tepeden tırnağa düzüyor, çay süzgecinden tuvalet kâğıdına. Siz hiçbir şey almıyorsunuz. İsterseniz sizi bir görüştüreyim, tam size göre bir ev var ellerinde. Öyle kamyonla, eski eşyayla uğraşmaz, hazır kurulu eve oturuverirsiniz."

Ne ara planı kurdum ne ara yalanı savurdum, adamlar ne ara he dedi, ben ne ara Haluk denen kediyi aradım bilmiyorum ama neticede adamlara dayalı döşeli evi ederinin altında bir paraya devrettik. Benim cebime beş kuruş girmedi. Parayı Haluk denen kerkenez aldı. Babası da Haluk'u affetti. Fakat memur arkadaşlar bana sonsuz bir minnet duydular. Gün aşırı gelip Allah razı olsun, dediler. Onları büyük bir dertten kurtardığımı, beni onların karşısına Allah'ın çıkardığını, bu zamanda böyle iyi yürekli insanın zor bulunacağını söylediler. Onlar bunu dükkânın önünde söyleyip dururken gelen geçen duymasaydı iyiydi ama öyle olmadı.

Haluk gelinlikten kurtulduğu ve evi de elden çıkardığı için mutluluktan uçarken büyük bir iş aldı ve zaten gelecek olan işin gelmesini benim ona ettiğim Allah bir yerden alır, bir yerden verir sözlerine yordu. Her akşam gelip dükkânın önünde beni iyilik meleği ilan etti. Buna çulsuz Oktay ve ağlak karısı da katıldı. Üstüne memurlar da eklendi. Benim de üstüme bir iyilik basmadı desem yalan olur. Eve girişim, yol-

da yürüyüşüm değişti. Eskiden annem dükkânı kapatmama yakın arayıp "İsmet gelirken ekmek alıver" deyince tepemin tası atar, içimden "ulan evde benden hariç dört kişisiniz, benden başka çalışan yok, ekmeğinizi de kendiniz alıverin" falan diye söylenirdim. Fakat bu iyilik hali üstüme basınca ekmeği onlar demeden almaya, mahalledeki bütün dul kadınların ekmekçisi olmaya başladım. Böylece Haluk denen sıfatsızın elime tutuşturduğu iyilik tespihine dul kadınları da geçirdim. O saatten sonra kimsesizlerin müracaat bankosuydum.

Yattığım yerden, her gün işe gitmek kadar salakça bir düzenin olmadığını, tuhafiye dediğin şeyin her gün açık olması gerekmediğini, insanların sattığımız o gereksiz şeyleri almazlarsa ölmeyeceklerini düşünüp durduğum ve yatağın içinde olmayan sevgilimi hayal ettiğim bir sabah –ne sabahı, sabah sekizde olur, saati 11 etmiştim– sokakta bir yaygara koptu. Merakımdan ben de kapı önüne fırladım. Bir gece önce odamda içip içip ağladığım için pijama falan giymemiş, kendime reva gördüğüm acıklı film sahnesinde pantolonla yatağa kıvrılıvermiştim. Sokaktaki kadınlardan birinin ateşli havale geçiren çocuğuyla çığlık çığlığa bağırdığını duyduğumda koşup bebeği kucağıma almamın, o sırada ben dükkânı açmadım diye bana bakmaya gelen Haluk denen zamansızın arabayı bizim sokağa sokmuş olmasının, bizim arabaya atlamamızın ve bebeğin kurtulmasının da insanların beni Hızır ilan etmelerinde payı oldu. Kim olsa aynı şeyi yapardı ama, kimse hastane dönüşü arabadan kucağında bebek ve yanında bebeğin annesiyle Süpermen gibi inmezdi. Bunu ancak mahalleye kornaya basa basa giren Haluk denen goygoycu yapabilirdi, yaptı da. Bebeğin genç ve su gibi güzellikte olan teyzesi, sevinç gözyaşlarıyla Haluk'un boynuna atıldı. Bizimki bunu bir işaret olarak kabul ederek kızın peşine takıldı. Haluk denen horozun ilk karısı işte o kızdı.

Bu kadarla kalsa iyiydi, belki unutulup giderdi. Ama öyle olmadı. O yaz Almanya'dan memlekетteki anasını ziyarete gelen hayırsızın birini Haluk kolundan tutup dükkâna getirdi. Kadın Alzheimer hastasıymış. Tek başına yaşıyormuş. Adamda para çokmuş, ama anası burada, kendisi Almanya'da olduğu için, eşi ve çocukları da, anlıyor muymuşum, bütün bir yazı burada geçiremezlermiş, yani otel rezervasyonları da varmış, önceden ödemeseler iyiymiş tabii ama ödemişler, anlıyor muymuşum, ama işte anaymış atsan atılmaz, satsan satılmazmış, ne yapsınmış, paranın önemi yokmuş ama göz kulak olacak birileri olsa, güvenilir biri, anlıyor muymuşum, elbette tabii evladı gibi olmaz ama ona öz anası gibi bakacak benim gibi iyi bir insan olursa, Haluk bana kefilmiş zaten, koca evde anacığını tek başına bırakmak çok zormuş, bugün dönüyorlarmış, çok yormuş onu anacığını böyle görmek, Almanya uzak yer, hanım kornaya basıyor dışardan, para sorun değil, hiç değil, Allah'a emanet anlıyor muymuşum... Böylece bana bir tomar para içine yerleştirilmiş bir anahtar, bir de üzerinde çok haneli bir telefon numarası yazılı kâğıt bırakarak ayrıldı aramızdan Ümmügül Teyze'nin Alamancı oğlu. Aynı gün mahalledeki dul ihtiyarlardan birisi dükkâna "Geceleri biri camı zorluyor, gece bizim sokakta bekle" talebiyle giriş yaptı. "Gelmişsin seksen yaşına, kim niye zorlasın senin camını, rüzgârdır o, macun çekelim" diyecekken aklıma koca evde tek başına yaşayan Ümmügül Teyze geldi. Boşta bulunup "Oğlum bu kadın yalnızlıktan korkuyor, madem Ümmügül'ün evi geniş bunları bir araya getirelim, birbirlerine yoldaş olsunlar" deyiverme-seydim Haluk denen hazırcı hemen ertesi gün benim ismimi kullanarak üç dul ve yaşlı kadını Ümmügül'ün evine yerleştirmezdi. Eğer bunu yapmamış olsaydık, bir sonraki gün "Allah rızası için bana iş bul" diye dükkânın kapısını çalan Remziye Abla'yı da bu ihtiyarların başına bakıcı olarak dikmez, Ümmügül'ün oğlundan gelen paraları Remziye'ye maaş ve ev

işesi olarak bırakmaz, herkesin alkışlarla anlattığı bu giri-
şimimizi Haluk denen uyanık kurumsallaştırmaz, kiraladığı
müstakil evin adını Cennet Huzurevi yapmaz, beni de mütə-
velli heyeti başkanı olarak tanıtmazdı. Ama oldu bir kere. Ya-
hların "Sütümü helal etmem" tehdidinden sonra "bakmazsın
bakma, İsmet bakar bana" diye bitirdikleri cümledeki İsmet
olmak ne büyük bir yüktü ve nasıl büyük bir lükstü, bunu sa-
dece Haluk değil, kimse anlayamazdı.

Tesadüfen yardım ettiğim ve mutlu ettiğim insanların ha-
yır duaları bitmek bilmiyor, onlara her inşallah, maşallah,
âmin dediğimde bir yaş daha büyüyor, kendimden büyükle-
rin bile İsmet Abisi oluyordum. Herkes bana İsmet Abi diyor-
du. Herife "Ben birinci sınıftayken sen ortaokula gidiyordun"
diyemiyordum, çünkü adam beni sevip sayıyordu. Kocası öl-
müş, terk edilmiş, yaşlanmış yahut genç yaşta dul kalmış ka-
dınlar bana İsmet Abi diyordu. Yav git, doğursan ben kadar
çocuğun olurmuş ne abisi, diyemiyor, usulca taleplerini yeri-
ne getiriyordum. Kasabanın kızlarının hepsi, istisnasız hepsi
bana İsmet Abi diyordu. Güldüğünde elimin ayağımın kesil-
mesine sebep olan Nurhan da İsmet Abi diyordu. Abi deme,
İsmet de gel çay içelim, diyemiyordum.

Nurhan kapıdan her girdiğinde avuçlarımın içi terliyordu.

"Etamin kumaşı alacaktım İsmet Abi" diyordu o.

Kumaşı kesiyorum ama aynı cümleyi "Etamin kumaşı ala-
caktım İsmet" diye kursa kendimi keserdim, öyle bir haldeydim.

"Mezura var mıydı İsmet Abi?" diyordu. Sen bana bir ke-
re İsmet desen ben o mezurayla kendimi asarım Nurhan, di-
yemiyordum. Aldığın beş numara şişlerle kendimi şişler-

dim, ama bir türlü demiyordu işte. "O var mıydı İsmet Abi?", "Bu var mıydı İsmet Abi?" Bazen olan malı da vermiyordum Nurhan'a. Sinir oluyordum. Gitsin haftaya gelsin! Haftaya geldiğinde belki kapıdan "Hayırlı işler İsmet" diyerek girer diye hayal ediyordum ama dükkânın kapısını açan her müşteri, Nurhan dahil istisnasız her müşteri "İsmet Abi" diye giriyordu içeriye. Sabahları ben açarken bile İsmet Abi diye gıcırdıyordu kapı. Herkesin dünya ahiret abisiydim, kimse beni izdivaca münasip görmüyor, kimse kendisini bana layık görmüyordu. Kolay mı yaa, İsmet Abi'ye eş olacaksın, kolay mı?

Bu sebeple Haluk denen uçkursuz dördüncü evliliğini yaparken ben dünya evinin kapısını aralayamadım. Kaç kez kız istemeye gittim bilmiyorum. Beni önümde bir damat adayı, elimizde bir çiçek ve bir kutu çikolatayla kapısında gören baba vereceği yoksa da kızını veriyor, İsmet herkesin kefili oluveriyordu. "Madem İsmet de oğlunuzun kefili" cümlesini duydukça bu yükün altında eziliyor, olası bir geçimsizlikten mesul tutulacağım için bunlar evlendikten sonra da iş takibine devam ediyordum. İşten mi çıktı damat, iş bul. Dışarıda gözü mü var, otur konuş. Parasızlar mı, para bul. Kavga mı etmişler, barıştır. Nikâh memuru herhangi bir nikâha giderken önce kapının arkasından cüppesini, sonra da dükkâna uğrayıp beni aldı yıllarca. Bir benim nikâhımı kıyamadık. Buna mukabil Haluk denen cingöze bir düğün salonu açıp dört ayrı nikâh kıydık. Bu nikâhlardan ikincisi Nurhan'laydı, ona da katlandık.

* * *

Böylece içine babamın ölümüyle düştüğüm tuhafiye dükkânı hayır hasenat işlerinin merkezi haline geldi. Dükkân kasabanın sadaka taşıydı resmen. İsmet Abi, ben bi bok yedim, şu parayı al, bir garibanı sevindir deyip para bırakıyor,

o gariban daha o gün İsmet Abi dardayım diye kapıyı çalıyor, para benden garibana gidiyordu. Dükkânın bir rafındaki ince çorap kutusunun içi birilerinin getirip bıraktığı parayla hep doluydu. Kardeşlerimi okuturken, evlendirirken, evin tadilatını yaptırırken kaç kez aklım o kutuya gitti de elim gitmedi bilmiyorum. Bu fikir bile yoruyordu beni. Kötü bir şey yapmaktan, bu kötülüğün duyulmasından, itibar kaybından, birilerinin İsmet'e de bak sen demesinden, biz ona güvenmiştik deyivermesinden ölesiye korkuyordum. Ne diyecektim insanlara? "Güvenmeseydin kardeşim, ben mi güven dedim bana?" mı diyecektim. Başkalarının her gün yaptığı sıradan uyumsuzlukların, bulaştıkları işlerin binde birini yapsam, dillerinde bir bağlaç halini almış küfürlerin sadece birini söylesem, çok değil yere çöp atsam bunların beni bitireceğini sanıyordum. İlk hatamda en kötü ben olacaktım, biliyordum. Diğerlerinin yapıyor olmasının bir önemi yoktu, çünkü onların iyi olmak gibi bir iddiası da yoktu. Benim de yoktu ama şartlar öyle gerektirmişti. İçki içmek istediğim zamanlar çok oldu. Gören olur diye içemedim. Haluk'la evlenmeden önce Nurhan'a, o dükkânda bir şeylere bakarken öyle, uzanıp saçlarından öpüvermek, anlatabiliyor muyum, sadece usulca bir tutam saçından öpüvermek, çok istedim, ama yapamadım. Sırf laf olsun diye yalan yanlış konuşmak istiyordum bazen, yapamıyordum. Yorgun olduğum zamanlarda "Dardayım İsmet Abi' diye gelenleri kovmak istiyordum, ama yapamıyordum. Üstüme yapışmış iyilik meleği etiketi kaşındırıyordu beni, ama kesip atamıyordum. İşin kötüsü bu hale o kadar alıştım ki, iyilik yapmama fırsat sağlayan şartlar kendiliğinden oluşmadığında iftar çadırları açmaya, toplu sünnetler düzenlemeye, kasabada fakir çocukları okutan bir bursluluk sistemi geliştirmeye falan kalkıştım. Hepsi de başarıyla sonuçlandı, tabii ki organizasyonun tamamını Haluk denen yancı yaptı. Ben sadece sakal bıraktım. Madem İsmet Abi'ydim, gerçek bir İsmet Abi olmalıydım.

Kardeşlerim evlendi, annem öldü, ben elli altıyı gördüm. Kendin için ne yaptın sorusuna hiçbir cevabım olmadı. Dünya senin gibi insanların yüzü suyu hürmetine dönüyor cümlesine o kadar çok maruz kaldım ki, kendi dünyamla baş başa kaldığımda dünyanın dönmediğine yemin edebilirdim. Dükkândan çıkmadan önce, kapıyı kilitlemeden önce, eve gitmeden önce falan duyduğum "Senin gibi iyi insanlar iyi ki var İsmet Abi" cümlesini çanta gibi yanımda taşıyor ve yalnız yaşadığım eve girdiğimde çantamı kapı girişine bakıp aynaya bakıyordum. İyi miydim ben, yoksa iyi insan rolü mü yapıyordum? Yaşıma, başıma, ağarmış sakallarıma, dökülmüş saçlarıma bakmayıp hayatımın bir film gibi bitmesini, sonunda iyiler mutlaka kazanır inancının bende de gerçek olmasını istiyordum. Ama Haluk denen hayvan para, pul, aşk ve huzur içinde yüzerken ben yapayalnız kıvranıyor olmaya katlanamıyordum. Başkasının hayatını kıskanıyor olmayı da büyük bir kötülük gibi görüyor, kendimden tiksiniyordum. Bütün gecemi böyle bir hesaplaşmayla geçiriyor, ertesi sabah yüzümü yıkayıp önceki akşam kapının girişine bıraktığım "Senin gibi iyi insanlar iyi ki varlar İsmet Abi" cümlesini yanıma alarak dükkâna gidiyordum.

* * *

Ömrümün böyle geçeceğinden emin ve iyi insanlar erken ölür cümlesinin benim hayatımda tezahür edip etmeyeceğini merak ederek geçirdiğim günlerden bir gün Haluk denen vefasızın katiyen arayıp sormadığı ilk eşinden olan kızının telefonu üzerine İstanbul'a gittim. Ev taşıyacakmış, babası yardım etmiyormuş, elinden tutar mıymışım, tabii ki tutarmışım. Kızın ihtiyacı neyse gördüm, geri döneceğim sıra yine yakama o "Neden Haluk değil de ben, neden ben değil de Haluk?" mukayesesi yapıştı. Sahile yerleştirilmiş bir bankın

üzerine oturup boş boş denize bakmaya başladım. Aklıma sürekli Haluk geliyordu. Nurhan geliyordu. Yine aslında iyi biri olmadığım, iyiliğin bana sadece Haluk denen manifaturacı tarafından giydirilmiş bir gömlek olduğunu düşünüyordum. Birinin, sadece birinin yardım talebine red cevabı verirsem olabilecekleri, farkına varmadan bir kötülüğe bulaşırsam insanları nasıl yıkacağımı, cenazemde benim için herkesin iyi bilirdik diyecekken bir anda yağmur başlayacağını ve insanların bunu bile rahmetten, kerametten sayacağını, en son ne çeşit bir kötülük yaptığımı, Haluk'u kıskanmanın kötülükten sayılıp sayılmayacağını düşünüyordum. Deniz üstüme üstüme geliyordu. Kendimi suya bırakıvermek istedim. Yapamazdım, kendi kendime poz kesiyordum. O sırada yerdeki karınca yuvasına ilişti gözüm. Kabarmış yuvaya karıncalar girip çıkıyordu. Nasıl bir telaş. Çocukken yorulmasınlar diye karınca yuvalarına ekmek kırıntısı, susam tanesi falan bıraktığım olurdu. Haluk ayağıyla basıp ezdiği ama ölmediği kanat çırpışlarından belli olan bir arıyı alıp karınca yuvasına bırakmıştı. Kaç yaşındaydık hatırlamıyordum, ama Haluk'un gözlerindeki merakı unutamıyordum. Karıncaları izledim dakikalarca. Bir tanesi bir çekirdek kabuğunu sırtlanmış hızlı hızlı yürüyor, biri de yanında boş boş ama aynı hızda koşturuyordu. "Aha" dedim, "Haluk işte bu." "Haluk denen aylak karınca..." O an nasıl oldu bilmiyorum, ben küçüldüm, karınca oldum, karınca Haluk büyüdü, büyüdü, büyüdü gözümün önünde. Oturduğum banktan kalktım ve üstüne basıp, bir sigara izmaritini eziyormuş gibi, Haluk'u tekmeliyormuş gibi ezip tekmeledim karınca yuvasını. Aynı anda sırtımdan ter boşandı, hem ferahladım hem gerildim. Kaçarak uzaklaştım oradan, ne kadar yürüdüm bilmiyorum, saatlerce yürüdüm, oturup ağladım ve kalkıp tekrar yürüdüm. Sonra otobüse binip geri döndüm.

Ertesi sabah kapının önünde oturdum, sakalımı sıvazlayıp telefonumu çıkardım. Öyle internette takip ettiğim insanlar var. Güzel şeyler paylaşıyorlar. İnsanların iyilikleri falan. Yok bilmem kim, bilmem neredeki çorak araziye kırk yıl boyunca ağaç dikmiş de kendi ormanını yapmış, yok falanca kişi sokak hayvanlarını besliyormuş, filanca kadın huzurevindeki yaşlıların saçlarını taramaya gidiyormuş. Ben bunların hepsine kalp bırakıyordum. Altındaki yorumları okuyordum hep. Dünyada güzel insanlar da var, yerim senin güzel kalbini, yaşadığın hayatı güzelleştirmek senin elinde, insan var insan var falan yazıyorlar. İçten içe üzerime alınıyor mutlu oluyordum. O gün o sitelerden birinde dolanırken kendimi gördüm. Ben yaşlarda bir adam banktan kalkıyor, yerdeki karınca yuvasının üstünde tepiniyor, sonra kaçarak uzaklaşıyordu. Adamı arkadan çekmişler, yüzü görünmüyor. Karınca yuvasının dağılmış halini de almışlar kameraya. Altına da "İnsanlar neden bu kadar kötü?" yazmışlar. Kalbim hızlandı, mideme bir ağrı saplandı. Ellerim titreyerek bütün yorumları okudum. Benim bu dünyada aldığım nefes harammış. İnşallah geberirmişim. İnşallah. Allah'ın cezasıymışım. Öyleyim. Şerefsiz, psikopatın biriymişim. Öyleyim. Allah belanı versin yazmışlar. Versin. "İyi olmak bu kadar mı zor?" yazmış biri. Zor işte, o kadar zor! Zordan daha zor! Bu sorudan sonra telefonu kapattım. Dükkânın kepenklerini içeriden kapattım ve Haluk denen iyilik taciri çilingir getirip dükkânın kapısını açtırana kadar da dışarıya çıkmadım...

Muazzez ve Yelkovan Çetesi

Ben yelkovanlara uyuz oluyorum Muazzez.

Sen beni salondaki üçlü koltuğun orta yerinde bırakıp da gittiğinde arkandan saatlerce saate bakmıştım. Yelkovan "N'oldu, n'oldu, n'oldu, n'oldu?" diyordu her adımında. "Ne bileyim n'oldu?" dedim yelkovana.

Ben sanmıştım ki, kapıdan dönersin, hadi indin diyelim aşağı apartman kapısından dönersin, mahallenin köşesinden dönersin, gece çat kapı dönersin. Kapı sesi duyulmadı. Şaka yapıyorsun sandım, cenaze nefesi dinleyen insanların umuduyla odaları dolandım. Belki saklanmışsındır, sen de beni bekliyorsundur kapının arkasında falan diye düşündüm, Muazzeeeez diye seslendim odalarda. Banyo dolabının içine bile baktım Muazzez. Mutfak masasının altına baktım, çiçeklerin arkasına, yatağın altına... Hiç şakadan anlamıyorsun Muazzez, ben seni terk etsem en fazla perdenin arkasına saklanırdım ki, oraya da baktım.

Dönüp tekrar koltuğun aynı yerine yığıldım. Saate baktım, gece olmuş. Yelkovan gitti, gitti, gitti, gitti diyordu bu kez. Biliyoruz, gitti dedim yelkovana. Oturduğum yerde bacaklarımı karnıma çekip yana yıkıldım. Sallana sallana uykuya dalmayı beklerken o geldi. Aklım çıktı Muazzez. Kızım dep-

resyon öyle tak diye gelir mi? Geldi valla. Sen gittin o geldi. Toplamış ne var ne yok yanına, bütün sıkıntıları, karın ağrılarını, bozuk kalp atışlarını, ten üşümesini, mide kramplarını, sık sık tuvalete gidişleri, hiç yapamayışları, kesin bende bir hastalık var ama kimse bilmiyor vehimlerini, uykusuz geceleri, uykulu halleri, el titremelerini, kalkıp gidiverme hissini, intihar etsem edebilir miyim acaba sorularını, iç çekişleri, dalıp dalıp gitmeleri, hepsini toplamış valizine gelmiş. Kay öteye deyip kıvrıldı yanıma. Sen de nereden çıktın diyemedim. Nasıl sana benziyordu depresyonum anlatamam Muazzez. Kokusu sen, bakışı sen, gülüşü sen... Duman olmuşsun da duman etmeye gelmişsin gibi uzandın yanıma.

Sabah uyandığımda depresyonum çoktan uyanmış, bana bakıyordu Muazzez. Bana saati gösterdi. Yelkovan hayvanı "haha haha haha haha" diye gülüyordu bana. Kulaklarımı tıkadım. Ama yine de gülüyordu sanki. Ben hayatımda bu kadar mutlu yelkovan görmedim Muazzez. Dümdüz bir çizgi nihayetinde ama yemin ediyorum gülüyor gibi.

Öğlen annem aradı da kalktım yerimden. "Bize gel" dedi. Depresyonumu da alıp çıktım evden. Beni görür görmez "N'oldu?" dedi, "Yok bi'şey" dedim. "Bi'şey var" dedi. Her şey var anne. Uykum var, ağrım var, sızım var, kalbim var, hayal kırıklığım, özlemim var, ağlayasım var, açıp camları bağırasım var, üstümü başımı paralayasım, duvarları yumruklayasım, önüme gelene tekme tokat girişesim var ama Muazzez yok anne. "Ben sana bi ıhlamur yapayım, bi şeyciğin kalmaz" dedi bana. Kahkahalarla güldü depresyonum, içine de bir kaşık siyanür katarsan iyi olur anne.

Evdeki üçlü koltuktan kalkıp annemlerin üçlü koltuğa yığıldım. Kafamı bir kaldırdım ki, saat... Bu da konuşuyor,

"Vah vah, vah vah, vah vah" diyordu yelkovan. Annemin saati de kendisi gibi, hep bir üzülme hali. Kafamı çevirdim, camdan dışarı falan bakmayı denedim ama silinmedi ses. Depresyon Muazzez, hadi gel yatalım diyordu boyuna. Tutup elinden bizimkilerin yatağına serildim. Yatak örtüsünün ucunu kendime çekip örtündüm. Bir ses gelmez, gelmez, gelmez, gelmez demeye başladı bu kez. Gözümü bir açtım, ortasında inşaat firması logosu olan bir saat duvardan bana bakıyor. Sene olmuş kaç, biz niye her duvara saat asıyoruz Muazzez, zamanla alıp veremediğimiz ne?

Sahi, sen benden ayrılalı ne kadar oldu Muazzez? Daha dün mü çektin kapıyı, yoksa bin yıl öncesi miydi? Yelkovan iti kaç tur yaptı, akrep kaç kere gitti geldi, böyle cümleler kurmak istemiyorum ama mevsim geçişlerini de başka türlü izah edemem, sensiz kaç mevsim tükettim Muazzez, kaç kış uğurladım, kaç bahar karşıladım, kaç yaz geldi geçti, hayvan oğlu hayvan yelkovanın dalgası bitmedi.

Kolumdaki saat de konuşmaya başladı bir süre sonra, çıkarıp attım. Her gittiğim yere saat koymuşlar Muazzez, alayı konuşuyor, tekmili birden senden haberdar. Depresyonum kolumu dürtüyor bir yere gittiğimizde, bak saat var orada diyor, bir bakıyorum pis bakışlı, sırıtan bir yelkovan seninle ilgili atıp tutuyor Muazzez. Unut, unut, unut, unut diye nasihat vereni var, yazık, yazık, yazık, yazık diye acıyanı, ağla, ağla, ağla, ağla diye dürteni, yalnız, yalnız, yalnız diye dalga geçeni, geçer geçer geçer diye teselli edeni bile var Muazzez. Çete olmuş bunlar, yelkovan çetesi. Terk edilmiş insanların geçtiği yerlere pusu kurup dalga geçiyorlar Muazzez, Allah belalarını vere...

Yelkovanların kâbusundan kurtulamadım Muazzez. Rüya-

larımda tik tak tik tak attılar, uyandığımda anamı ağlattılar. Otobüse biniyorum, otobüsteki herkesin saati konuşmaya başlıyor. Muazzez diye atan onlarca saat, gel de derdini "Ne bakıyon lan?" diyen otobüs ahalisine anlat. Depresyonunuzun üstüne gidin, sözünü okudum bir yerde Muazzez, kalktım gittim. Saatçiler çarşısında tur attım. Bütün yelkovanlar esnaf olmuş, kapıya dikilmiş sanki, buyurun Muazzez içeride diyor, buyur ediyor beni dükkâna. Bütün saat dükkânlarında seni aradım Muazzez, ne alaka bilmiyorum ama saatçiler çarşısında kahrımdan ölüyorum. Sonunda yığılıp kaldım çarşının ortasında. Ambulans çağırmışlar Muazzez, Allah seni inandırsın, ambulansın sireni bile hani, hani, hani diye seni sordu bana.

Soluğu psikolog koltuğunda aldım nihayetinde. Oraya da koymuşlar Muazzez. Psikoloğun saati şişmiş dert dinlemekten, yetti, yetti, yetti diye geziyor yelkovanı. Şikâyetiniz nedir, diye sordu adam. Şimdi ben Muazzez, tanımadığım adama seni mi şikâyet edeyim? Saatler dedim, konuşuyor. Ne diyor diye sordu, anlattım ben de. Gördüğüm bütün saatleri, bütün şerefsiz yelkovanları, bütün o gamsız akrepleri anlattım. Adam işini biliyor Muazzez, kimden bahsediyor saatler diye sordu. Adını veremedim Muazzez. Senin gittiğini anlatmadım, depresyon Muazzez'den bahsetmedim, bilmiyorum dedim.

Bir kutu ilaç verdi bana. "Bunları düzenli kullan, salondaki saatin de pilini çıkar" dedi. İlaç kutusu hayırdır diyor sehpanın üstünden. Sinir oldum ilaç kutusuna Muazzez, tıktım çekmeceye vicdansızı. Gözüm görmedi bir daha. Pili çıkardım ama pis pis bakmaya devam etti yelkovan. Konuşmuyor, bir şey demiyor ama bakıyor. Saat babam olmuş Muazzez, konuşmadan bakışlarıyla dövüyor. Saati tamamen indirdim du-

vardan. Rahatlarım diye düşündüm ama çivi konuştu Muazzez. Çiviyi söktüm duvar konuştu, sanki kireç noktalarında yüzün belirdi. Duvarlar da benimle beraber delirdi.

Bütün ev sen diye inliyor Muazzez, duy sesimizi...

Fotoğraf: Arda Aydınman

Bazen hayat gizler kendini... Sımsıkı çekilmiş perdelerin ardına saklanan utangaç eviçlerinde, kapıların ardında, güneşin terk ettiği sokaklarda, o bıyıkaltı gülüşlerde, mühürlenmiş ağızlarda, yüze düşen gölgelerde, ketum yüreklerde, harflerin kıvrımlarında, kelimelerin dilsizliğinde, sonsuz sususlarda, hiç düşülmeyen yollarda, hep beklenen aşklarda, hiç beklenmedik sonlarda gizler kendini hayat...

Ta ki bir yazar onu bulup çıkarıncaya dek.
Ta ki bir yazar onu bize anlatıncaya dek.

Şermin Yaşar'dan "yeniden gülmeyi başarabilen insanların muamması" için öyküler. *Deli Tarla* gibi coşkulu, beklenmedik ve merhamete muhtaç...

tavsiye edilen
KDV'siz
satış fiyatı

₺36

Sertifika no: 11940

ISBN 978-605-09-7849-0

9 786050 978490

Doğan
Kitap